

PASAULINIS ANTIDOPINGO KODEKSAS

Tarptautinis standartas

DĖL KODEKSO LAIKYMOŠI PASIRAŠIUSIŲJŲ ŠALIŲ VEIKLOJE

2018 M. BALANDŽIO MĖN.

ĮVADAS

Tarptautinis standartas dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje yra privalomas *tarptautinis standartas*, sudarantis neatskiriamą Pasaulinės antidopingo programos dalį. Jis parengtas konsultuojantis su *pasirašiusiosiomis šalimis*, valdžios institucijomis ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis. 2017 m. lapkričio 15 d. jį patvirtino Pasaulinės antidopingo agentūros (toliau – *WADA*) vykdomasis komitetas, jis įsigaliojo 2018 m. balandžio 1 d. ir nuo tos datos bus taikomas visais Kodekso nesilaikymo *pasirašiusiųjų šalių* veikloje atvejais.

Paskelbė:
Pasaulinė antidopingo agentūra
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Canada H4Z 1B7

URL: www.wada-ama.org

Tel: +1 514 904 9232
Faks.: +1 514 904 8650

TURINYS

PIRMA DALIS. ĮVADAS, <i>KODEKSO</i> NUOSTATOS, <i>TARPTAUTINIO STANDARTO</i> NUOSTATOS IR APIBRĖŽTYS	5
1.0 Įvadas ir taikymo sritis	5
2.0 Atitinkamos <i>Kodekso</i> nuostatos	6
3.0. Atitinkamos Tarptautinio laboratorijų standarto nuostatos	20
4.0 Apibrėžtys ir aiškinimas	20
4.1 2015 m. Kodekse apibrėžtos sąvokos, vartojamos Tarptautiniame standarte dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje	20
4.2 Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte apibrėžtos sąvokos, vartojamos Tarptautiniame standarte dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje	23
4.3 Tarptautiniame standarte dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje apibrėžiamos sąvokos	24
4.4 Aiškinimas	26
ANTRA DALIS. <i>WADA</i> ATLIEKAMOS KODEKSO LAIKYMOSI <i>PASIRAŠIUSIŲJŲ ŠALIŲ</i> VEIKLOJE STEBĖSENOS IR KODEKSO LAIKYMOSI UŽTIKRINIMO STANDARTAI	28
5.0 Tikslas	28
6.0 <i>WADA</i> reikalavimų laikymosi stebėsenos programa	29
6.1 <i>Kodekso</i> laikymosi operatyvinė priežiūra.....	30
6.2 Nepriklausoma peržiūra ir rekomendacijos.....	30
6.3 Nepriklausomas reikalavimų laikymosi trūkumo nustatymas ir nuobaudos	31
6.4 Statuso atkūrimo procedūros	34
7.0 <i>WADA</i> parama pasirašiusiosioms šalims siekiant užtikrinti ir (arba) išsaugoti Kodekso laikymąsi	34
7.1 Tikslas.....	34
7.2 Operatyvinė ir techninė parama	34
8.0 Pasirašiusiųjų šalių pastangų laikytis reikalavimų stebėseną	35
8.1 Tikslas.....	36
8.2. Įvairioms pasirašiusiosioms šalims skiriamų prioritetų nustatymas.....	36
8.3 Bendradarbiavimas su kitomis įstaigomis	38
8.4 <i>WADA</i> stebėsenos priemonės	38
8.5 <i>Kodekso</i> laikymosi klausimynai	40
8.6 Privalomi prašymai pateikti informaciją.....	41
8.7 Reikalavimų laikymosi audito programa	42
9.0 Galimybės ištaisyti reikalavimų laikymosi trūkumus suteikimas pasirašiusiosioms šalims	43
9.1 Tikslas.....	44

9.2 Pranešimai dėl taisomųjų veiksmų ir taisomųjų veiksmų planai	44
9.3 Galutinė ištaisymo galimybė prieš perduodant bylą CRC	45
9.4 Bylos perdavimas CRC.....	45
9.5 Skubos tvarka.....	47
10.0 Reikalavimų nesilaikymo patvirtinimas ir nuobaudų <i>pasirašiusiajai šaliai</i> skyrimas	48
10.1 CRC rekomendacija	48
10.2 Svarstymas <i>WADA</i> vykdomajame komitete	48
10.3 <i>Pasirašiusiosios šalies</i> sutikimas	49
10.4 CAS sprendimas.....	50
10.5 Pripažinimas ir vykdymo užtikrinimas kitų <i>pasirašiusiųjų šalių</i> veikloje....	51
10.6 Ginčai dėl statuso atkūrimo.....	51
11.0 Nuobaudų <i>pasirašiusiosioms šalims</i> nustatymas	51
11.1 Galimos nuobaudos už Kodekso nesilaikymą	51
11.2 Konkrečiu atveju taikytini svarbūs nuobaudų <i>pasirašiusiajai šaliai</i> nustatymo principai	54
11.3 Kitos nuobaudos	56
12.0 Statuso atkūrimas	57
12.1 Tikslas.....	57
12.2 Statuso atkūrimo sąlygos.....	57
12.3 Statuso atkūrimo procesas.....	58
TREČIA DALIS. PRIEDAI.....	60
A priedas. Reikalavimų nesilaikymo kategorijos	60
B priedas. Nuobaudos <i>pasirašiusiajai šaliai</i>	63

PIRMA DALIS. ĮVADAS, KODEKSO NUOSTATOS, TARPTAUTINIO STANDARTO NUOSTATOS IR APIBRĖŽTYS

1.0 Įvadas ir taikymo sritis

Pasaulinio antidopingo kodekso (toliau – *Kodeksas*) *pasirašiusiosios šalys* įsipareigoja laikytis įvairių *Kodekse* ir prie jo pridėtuose *tarptautiniuose standartuose* nustatytų teisinių, techninių ir veiklos reikalavimų. Šių reikalavimų reikia laikytis tam, kad antidopingo programas tarptautiniu ir nacionaliniu lygmenimis būtų galima įgyvendinti darniai, koordinuotai ir veiksmingai, o *sportininkai* ir kitos suinteresuotosios šalys visais atvejais sporte galėtų varžytis nevirtodami dopingo, vienodomis sąlygomis.

Atsakomybė už *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* laikymosi *pasirašiusiųjų šalių* veikloje stebėseną ir užtikrinimą, kad jų būtų laikomasi, pagal *Kodeksą* priskiriama *WADA*. *Kodekse* taip pat reikalaujama, kad *pasirašiusiosios šalys* praneštų *WADA* apie reikalavimų laikymąsi.

Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi *pasirašiusiųjų šalių* veikloje nustatyta:

- įvairių įstaigų, dalyvaujančių *WADA* atliekamoje reikalavimų laikymosi stebėsenoje, funkcijos, pareigos ir procedūros (antros dalies 6 skirsnis);
- tai, kokią paramą ir pagalbą *WADA* siūlys *pasirašiusiosioms šalims*, joms stengiantis laikytis *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* (antros dalies 7 skirsnis);
- priemonės, kuriomis *WADA* vykdys stebėseną, kaip *pasirašiusiosios šalys* laikosi savo įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus* (antros dalies 8 skirsnis);
- galimybės ir parama, kurias *WADA* siūlys *pasirašiusiosioms šalims*, kad jos ištaisytų reikalavimų laikymosi trūkumus prieš imantis kokių nors oficialių veiksmų (antros dalies 9 skirsnis);
- tvarka, kurios laikomasi nustatant, kad reikalavimų nesilaikyta, ir nuobaudos už tokį reikalavimų nesilaikymą, jeigu *pasirašiusioji šalis* neištaiso reikalavimų laikymosi trūkumų. Kiek tai tikslinga ir praktiškai įgyvendinama, ši tvarka atitinka tvarką, kuria nustatomi *Kodekso* nesilaikymo atvejai ir *sportininkams* bei kitiems subjektams skiriamos nuobaudos už tokį reikalavimų nesilaikymą (antros dalies 10 skirsnis);
- įvairios nuobaudos, kurias galima skirti už reikalavimų nesilaikymą, ir principai, kuriuos reikia taikyti nustatant tam tikru atveju skirtinas nuobaudas, priklausomai nuo to atvejo faktų ir aplinkybių (antros dalies 11 skirsnis); ir
- procedūros, kurių *WADA* laikysis, siekdama užtikrinti, kad *pasirašiusiosios*

šalies, paskelbtos nesilaikiusia reikalavimų, statusas būtų atkurtas kuo greičiau, kai ji ištaiso tą reikalavimų laikymosi trūkumą (antros dalies 12 skirsnis).

Pagrindinis tikslas yra užtikrinti, kad griežtos, *Kodeksą* atitinkančios antidopingo taisyklės ir programos būtų taikomos ir vykdomos nuosekliai ir veiksmingai visose sporto šakose ir visose šalyse, kad sąžiningi *sportininkai* galėtų tikėti, jog varžomasi sąžiningai ir vienodomis sąlygomis bei būtų galima išsaugoti visuomenės tikėjimą sporto sąžiningumu. Tačiau Tarptautinis standartas dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje yra pakankamai lankstus, kad būtų galima pripažinti tam tikrus prioritetus. Pirma, jame išdėstytos specialiosios nuostatos (įskaitant specialią skubos tvarką), kad *WADA* galėtų operatyviai ir veiksmingai imtis priemonių, kai tyčia ir (arba) piktybiškai nesilaikoma esminių *Kodekso* reikalavimų. Jame taip pat numatyta galimybė *WADA* savo nuožiūra konkrečiose srityse ir (arba) konkrečių *pasirašiusiųjų šalių* atžvilgiu nustatyti savo pastangų užtikrinti reikalavimų laikymąsi prioritetus. Svarbiausia pažymėtina, kad *pasirašiusiosios šalys*, kurios stengiasi sąžiningai laikytis *Kodekso*, bus skatinamos ir joms bus padedama užtikrinti visapusišką *Kodekso laikymąsi*. Visais atvejais yra siekiama, kad *pasirašiusiosios šalys* stengtųsi savanoriškai spręsti visus reikalavimų laikymosi klausimus. Paskelbimas, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, ir nuobaudų pasirašiusiajai šaliai skyrimas yra kraštutinės priemonės, taikomos tik tada, jeigu, nepaisant visų raginimų, *pasirašiusioji šalis* per nustatytą laikotarpį nesiima taisomųjų veiksmų.

Siekdama skaidrumo ir atskaitomybės, *WADA* gali skelbti tiek duomenų apie savo bendrą reikalavimų laikymosi stebėsenos programą, kiek, jog nuomone, tikslinga. Ji taip pat gali skelbti informaciją apie veiklą ir rezultatus, susijusius su pavienėmis *pasirašiusiosiomis šalimis*, dėl kurių pagal programą imtasi specialių veiksmų.

Šiame *tarptautiniame standarte* vartojamos *Kodekse* apibrėžtos sąvokos parašytos pasviruoju šriftu. Sąvokos, kurios nei šiame, nei kituose *tarptautiniuose standartuose* nėra apibrėžtos, yra pabrauktos (žr. pirmos dalies 4.2 ir 4.3 straipsnius).

2.0 Atitinkamos *Kodekso* nuostatos

Su Tarptautiniu standartu dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje tiesiogiai susijusios šios Kodekso nuostatos:

PASAULINĖS ANTIDOPINGO PROGRAMOS IR *KODEKSO* PASKIRTIS, TAIKYMO SRITIS IR STRUKTŪRA

Pasaulinio antidopingo kodekso ir jo pagrindu parengtos Pasaulinės antidopingo programos tikslai yra šie:

- apsaugoti pagrindinę *sportininkų* teisę dalyvauti sportinėje veikloje nevartojančiomis dopingu ir tokiu būdu visame pasaulyje stiprinti *sportininkų* sveikatą, sąžiningumą ir lygybę;
- tarptautiniu ir nacionaliniu lygmeniu užtikrinti, kad būtų parengtos

suderintos, koordinuojamos ir veiksmingos antidopingo programos dėl dopingo vartojimo nustatymo, atgrasymo bei prevencijos.

PIRMA DALIS. DOPINGO KONTROLĖ

ĮVADAS

Kodekso pirmoje dalyje nustatytos specialiosios antidopingo taisyklės ir principai, kurių privalo laikytis už antidopingo taisyklių priėmimą, įgyvendinimą ar vykdymo užtikrinimą pagal savo kompetenciją atsakingos organizacijos t. y. Tarptautinis olimpinis komitetas, Tarptautinis parolimpinis komitetas, tarptautinės federacijos, *nacionaliniai olimpiniai komitetai* ir parolimpiniai komitetai, *didžiųjų renginių organizatoriai* bei *nacionalinės antidopingo organizacijos*. Visos tokios organizacijos kartu vadinamos *antidopingo organizacijomis*.

Visos *Kodekso* nuostatos yra privalomos iš esmės ir kiekviena *antidopingo organizacija* ir *sportininkas* ar kitas *asmuo* privalo jų laikytis. Tačiau *Kodeksas* nepakeičia ir nepanaikina būtinybės kiekvienai *antidopingo organizacijai* priimti išsamias antidopingo taisykles. <...>

12 straipsnis. PASIRAŠIUSIOSIOMS ŠALIMS IR SPORTO ORGANIZACIJOMS, KURIOS NĖRA PASIRAŠIUSIOSIOS ŠALYS, TAIKOMOS SANKCIJOS

12.1 Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje nustatyta, kada ir kaip *WADA* gali imtis priemonių *pasirašiusiosios šalies* atžvilgiu už tai, kad ji nesilaiko savo įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir (arba) *tarptautinius standartus*, taip pat nustatytos įvairios sankcijos, kurias galima skirti *pasirašiusiajai šaliai* už tokį reikalavimų nesilaikymą.

12.2 Nė viena *Kodekso* arba Tarptautinio standarto dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje nuostata neapriboja *pasirašiusiosios šalies* arba vyriausybės galimybės imtis veiksmų pagal savas taisykles, siekiant priversti bet kurią kitą sporto organizaciją, kuri jai pavaldi, laikytis *Kodekso*, jį įgyvendinti ir užtikrinti jo įgyvendinimą tos organizacijos kompetencijos srityje.

13 straipsnis. APELIACIJOS

<...>

13.6 Sprendimų, priimtų pagal 23.5.5 punktą, apskundimas

Sprendimą, kuris nėra ginčijamas ir pagal 23.5.5 punktą tampa galutiniu sprendimu ir kuriame nustatoma, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko *Kodekso*, skiriamos nuobaudos už tokį reikalavimų nesilaikymą ir nustatomos *pasirašiusiosios šalies* statuso atkūrimo sąlygos, galima apskusti *CAS*, kaip numatyta Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje.

TREČIA DALIS. FUNKCIJOS IR PAREIGOS

Visos *pasirašiusiosios šalys* vadovaujasi partnerystės ir bendradarbiavimo principais siekdamos, kad kova su dopingo vartojimu sporte būtų sėkminga ir *Kodekso* nuostatų būtų laikomasi.

[Komentaras. Pasirašiusiujų šalių, sportininkų ir kitų asmenų pareigos yra aptartos įvairiuose Kodekso straipsniuose, o šioje dalyje išvardytos pareigos yra papildomos.]

20 STRAIPSNIS. PAPILDOMOS PASIRAŠIUSIŲJŲ ŠALIŲ FUNKCIJOS IR PAREIGOS

20.1 Tarptautinio olimpinio komiteto funkcijos ir pareigos

20.1.1 Nustatyti ir įgyvendinti olimpinį žaidynių politiką ir taisykles, atitinkančias *Kodeksą*.

20.1.2 Nustatyti reikalavimą, kaip Tarptautinio olimpinio komiteto teikiamo pripažinimo sąlygą, kad olimpiame judėjime dalyvaujančios tarptautinės federacijos ir *nacionaliniai olimpiniai komitetai* laikytųsi *Kodekso*.

20.1.3 Kai to reikia pagal 23.5 punktą, sustabdyti visą olimpinį finansavimą ar jo dalį ir (arba) kitas privilegijas sporto organizacijoms, kurios nesilaiko *Kodekso*.

20.1.4 Imtis reikiamų veiksmų siekiant atgrasyti nuo *Kodekso* pažeidimo, kaip numatyta 23.5 punkte ir Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiujų šalių veikloje.

20.1.5 Įgalioti parengti *nepriklausomų stebėtojų programą* ir padėti ją įgyvendinti.

20.1.6 Reikalauti, kad visi *sportininkai* ir kiekvienas *sportininkų pagalbinio personalo narys*, dalyvaujantis olimpinėse žaidynėse kaip treneris, instruktorius, vadovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ar pagalbinio medicinos personalo narys įsipareigotų laikytis *Kodeksą* atitinkančių antidopingo taisyklių, kaip būtinos tokio dalyvavimo sąlygos.

20.1.7 Aktyviai tirti visus galimus antidopingo taisyklių pažeidimus savo jurisdikcijos ribose, taip pat kiekvienu atveju atlikti tyrimą, ar *sportininkų pagalbinis personalas* arba kiti *asmenys* galėjo būti susiję su dopingo vartojimu.

20.1.8 Priimti paraiškas dalyvauti olimpinėse žaidynėse tik iš tų šalių, kurių vyriausybės ratifikavo, priėmė, patvirtinto *UNESCO konvenciją* ar prie jos prisijungė ir kurių *nacionaliniai olimpiniai komitetai*, nacionaliniai parolimpiniai komitetai ir *nacionalinės antidopingo organizacijos* laikosi *Kodekso*.

20.1.9 Skatinti švietimą antidopingo klausimais.

20.1.10 Bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis organizacijomis ir įstaigomis bei kitomis *antidopingo organizacijomis*.

20.2 Tarptautinio parolimpinio komiteto funkcijos ir pareigos

20.2.1 Nustatyti ir įgyvendinti parolimpinių žaidynių politiką ir taisykles, atitinkančias *Kodeksą*.

20.2.2 Nustatyti reikalavimą, kaip Tarptautinio parolimpinio komiteto teikiamo pripažinimo sąlygą, kad parolimpiniame judėjime dalyvaujančios tarptautinės federacijos ir nacionaliniai parolimpiniai komitetai laikytųsi *Kodekso*.

20.2.3 Kai to reikia pagal 23.5 punktą, sustabdyti visą parolimpinį finansavimą ar jo dalį ir (arba) kitas privilegijas *Kodekso* nesilaikančioms sporto organizacijoms.

20.2.4 Imtis reikiamų veiksmų siekiant atgrasyti nuo *Kodekso* pažeidimo, kaip numatyta 23.5 punkte ir Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusių šalių veikloje.

20.2.5 Įgalioti parengti *nepriklausomų stebėtojų programą* ir padėti ją įgyvendinti.

20.2.6 Reikalauti, kad visi *sportininkai* ir kiekvienas *sportininkų pagalbinio personalo narys*, dalyvaujantis parolimpinėse žaidynėse kaip treneris, instruktorius, vadovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ar pagalbinio medicinos personalo narys įsipareigotų laikytis *Kodeksą* atitinkančių antidopingo taisyklių, kaip būtinos tokio dalyvavimo sąlygos.

20.2.7 Aktyviai tirti visus galimus antidopingo taisyklių pažeidimus savo jurisdikcijos ribose, taip pat kiekvienu atveju atlikti tyrimą, ar *sportininkų pagalbinis personalas* arba kiti *asmenys* galėjo būti susiję su dopingo vartojimu.

20.2.8 Skatinti švietimą antidopingo klausimais.

20.2.9 Bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis organizacijomis ir įstaigomis bei kitomis *antidopingo organizacijomis*.

20.3 Tarptautinių federacijų funkcijos ir pareigos

20.3.1 Nustatyti ir įgyvendinti antidopingo politiką ir taisykles, atitinkančias *Kodeksą*.

20.3.2 Nustatyti reikalavimą, kaip narystės sąlygą, kad jų nacionalinių federacijų ir kitų narių politika, taisyklės ir programos

atitiktų Kodeksą, ir imtis reikiamų veiksmų, kad užtikrintų šios sąlygos vykdymą.

20.3.3 Kaip būtiną dalyvavimo sąlygą nustatyti, kad visi *sportininkai* ir kiekvienas *sportininkų pagalbinio personalo narys*, kuris varžybose ar veikloje, kurią vykdyti leidžia arba prižiūri tarptautinė federacija ar viena iš jos organizacijų narių, dalyvauja kaip treneris, instruktorius, vadovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ar pagalbinio medicinos personalo narys, įsipareigotų laikytis *Kodeksą* atitinkančių antidopingo taisyklių.

20.3.4 Reikalauti, kad *sportininkai*, kurie nėra nuolatiniai tarptautinės federacijos ar vienos iš jos narių nacionalinių federacijų nariai, sudarytų galimybes paimti jų *mėginius* ir pateiktų tikslią ir naujausią informaciją apie savo buvimo vietą, kuri reikalinga pagal tarptautinės federacijos *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*, laikantis tarptautinės federacijos arba, atsižvelgiant į konkretų atvejį, *didžiųjų renginių organizacijos* tinkamumo dalyvauti sąlygų.

[20.3.4 punkto komentaras. Tokie sportininkai būtų, pavyzdžiui, profesionalų lygų sportininkai.]

20.3.5 Reikalauti, kad kiekviena jos nacionalinė federacija nustatytų taisykles, kuriose būtų reikalavimas, kad visi *sportininkai* ir kiekvienas *sportininkų pagalbinio personalo narys*, varžybose ar veikloje, kurią leidžia arba prižiūri tarptautinė federacija ar viena iš jos organizacijų narių, dalyvaujantis kaip treneris, instruktorius, vadovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ar pagalbinio medicinos personalo narys, įsipareigotų laikytis antidopingo taisyklių ir pripažintų *antidopingo organizacijos* rezultatų valdymo įgaliojimus pagal *Kodeksą*, kaip tokio dalyvavimo sąlygą.

20.3.6 Reikalauti, kad nacionalinės federacijos savo *nacionalinei antidopingo organizacijai* ir tarptautinei federacijai pateiktų bet kokią informaciją, rodančią, kad galėjo būti padarytas antidopingo taisyklių pažeidimas, ar susijusią su pažeidimu, ir bet kokie tyrimus atlikti įgaliotai *antidopingo organizacijai* padėtų tyrimą atlikti.

20.3.7 Imtis reikiamų veiksmų, siekiant atgrasyti nuo *Kodekso* pažeidimo, kaip numatyta 23.5 punkte ir Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusių šalių veikloje.

20.3.8 Įgalioti parengti *nepriklausomų stebėtojų programą tarptautiniams renginiams* ir padėti ją įgyvendinti.

20.3.9 Sustabdyti visą finansavimą ar jo dalį jos nacionalinėms federacijoms narėms, kurios nesilaiko *Kodekso*.

20.3.10 Aktyviai tirti visus galimus antidopingo taisyklių pažeidimus pagal savo jurisdikciją, taip pat atlikti tyrimą, siekiant

nustatyti, ar *sportininkų pagalbinių personalas* arba kiti *asmenys* galėjo būti susiję su kiekvienu dopingo vartojimo atveju, užtikrinti tinkamą *nuobaudų* skyrimą ir automatiškai atlikti tyrimą *sportininkų pagalbinių personalo nario* atžvilgiu, kai su antidopingo taisyklių pažeidimu yra susijęs *nepilnametis* arba *sportininkų pagalbinių personalo narys*, teikęs pagalbą daugiau nei vienam *sportininkui*, kuris buvo pripažintas padaręs antidopingo taisyklių pažeidimą.

20.3.11 Daryti viską, kas įmanoma, kad teisė rengti pasaulio čempionatus ir kitus *tarptautinius renginius* būtų suteikiama tik toms šalims, kurių vyriausybės ratifikavo, priėmė, patvirtino *UNESCO konvenciją* ar prie jos prisijungė ir kurių *nacionaliniai olimpiniai komitetai* ir *nacionalinės antidopingo organizacijos* laikosi *Kodekso*.

20.3.12 Skatinti švietimą antidopingo klausimais, taip pat reikalauti, kad nacionalinės federacijos švietimą antidopingo klausimais vykdytų koordinuojant su atitinkama *nacionaline antidopingo organizacija*.

20.3.13 Bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis organizacijomis ir įstaigomis bei kitomis *antidopingo organizacijomis*.

20.3.14 Visapusiškai bendradarbiauti su *WADA* jos atliekamų tyrimų srityje pagal 20.7.10 punktą.

20.3.15 Nustatyti drausmės taisykles ir reikalauti, kad nacionalinės federacijos nustatytų drausmės taisykles siekdamas užtikrinti, kad *sportininkų pagalbinių personalo nariai*, vartojantys *draudžiamąsias medžiagas* ar naudojantys *draudžiamuosius metodus* be pateisinamos priežasties, negalėtų teikti pagalbos tarptautinei federacijai ar nacionalinei federacijai pavaldiems *sportininkams*.

20.4 *Nacionalinių olimpinių komitetų* ir nacionalinių parolimpinių komitetų funkcijos ir pareigos

20.4.1 Užtikrinti, kad jų antidopingo politika ir taisyklės atitiktų *Kodekso* reikalavimus.

20.4.2 Reikalauti, remiantis narystės ar pripažinimo sąlyga, kad nacionalinių federacijų antidopingo politika ir taisyklės atitiktų taikytinas *Kodekso* nuostatas, ir imtis reikiamų veiksmų, kad užtikrintų šios sąlygos vykdymą.

20.4.3 Gerbti *nacionalinės antidopingo organizacijos* savarankiškumą jos šalyje ir netrukdyti jai priimti veiklos sprendimus ir nesikišti į jos veiklą.

20.4.4 Reikalauti, kad nacionalinės federacijos savo *nacionalinei*

antidopingo organizacijai ir tarptautinei federacijai pateiktų bet kokią informaciją, rodančią, kad galėjo būti padarytas antidopingo taisyklių pažeidimas, ar susijusią su pažeidimu, ir bet kokius tyrimus atlikti įgaliojimai *antidopingo organizacijai* padėtų tyrimą atlikti.

20.4.5 Reikalauti, remiantis dalyvavimo olimpinėse ir parolimpinėse žaidynėse sąlyga, kad *sportininkai*, kurie nėra nuolatiniai nacionalinės federacijos nariai, bent jau sudarytų galimybes paimti jų *mėginius* ir pateiktų informaciją apie savo buvimo vietą, kaip reikalaujama pagal Tarptautinį testavimo ir tyrimų standartą, iš karto, kai tik *sportininkas* įtraukiamas į olimpinių žaidynių ar parolimpinių žaidynių kandidatų sąrašą ar kitą paskesnę registracijos dokumentą.

20.4.6 Bendradarbiauti su savo nacionaline *antidopingo organizacija* ir dirbti su savo vyriausybe įsteigiant *nacionalinę antidopingo organizaciją*, kai tokios dar nėra, su sąlyga, kad kol kas *nacionalinis olimpinis komitetas* ar jo paskirtas subjektas atlieka *nacionalinės antidopingo organizacijos* pareigas.

20.4.6.1 Tose šalyse, kurios yra *regioninės antidopingo organizacijos* narės, *nacionalinis olimpinis komitetas*, bendradarbiaudamas su vyriausybe, atlieka aktyvų ir palaikantį vaidmenį atitinkamose savo *regioninėse antidopingo organizacijose*.

20.4.7 Reikalauti, kad kiekviena jos nacionalinė federacija nustatytų taisykles (arba kitas priemones), kuriose būtų reikalavimas, kad kiekvienas *sportininkų pagalbinio personalo narys, varžybose* ar veikloje, kurią leidžia arba prižiūri nacionalinė federacija ar viena iš jos organizacijų narių, dalyvaujantis kaip treneris, instruktorius, vadovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ar pagalbinio medicinos personalo narys, remiantis tokio dalyvavimo sąlyga, įsipareigotų laikytis antidopingo taisyklių ir pripažintų *antidopingo organizacijos* rezultatų valdymo įgaliojimus pagal *Kodeksą*.

20.4.8 Sustabdyti visą bet kurio antidopingo taisykles pažeidusio *sportininko* ar *sportininkų pagalbinio personalo nario* finansavimą arba jo dalį per visą jo *diskvalifikacijos* laikotarpį.

20.4.9 Sustabdyti visą *Kodekso* nesilaikančių jos narių ar pripažintų nacionalinių federacijų finansavimą ar jo dalį.

20.4.10 Aktyviai tirti visus galimus antidopingo taisyklių pažeidimus savo jurisdikcijos ribose, taip pat atlikti tyrimą, ar *sportininkų pagalbinis personalas* arba kiti *asmenys* galėjo būti susiję su kiekvienu dopingo vartojimo atveju.

20.4.11 Skatinti švietimą antidopingo srityje, taip pat reikalauti,

kad nacionalinės federacijos švietimą antidopingo srityje vykdytų koordinuojant su atitinkama *nacionaline antidopingo organizacija*.

20.4.12 Bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis organizacijomis ir įstaigomis bei kitomis *antidopingo organizacijomis*.

20.4.13 Nustatyti drausmės taisykles siekiant užtikrinti, kad *sportininkų pagalbinis personalas*, kuris vartoja *draudžiamąsias medžiagas* ar naudoja *draudžiamuosius metodus* be pateisinamos priežasties, negalėtų teikti pagalbos *nacionaliniam olimpiniam komitetui* ar nacionaliniam parolimpiniam komitetui pavaldiems *sportininkams*.

20.5 Nacionalinių *antidopingo organizacijų* funkcijos ir pareigos

20.5.1 Savarankiškai priimti veiklos sprendimus ir vykdyti veiklą.

20.5.2 Nustatyti ir įgyvendinti antidopingo politiką ir taisykles, atitinkančias *Kodeksą*.

20.5.3 Bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis organizacijomis ir įstaigomis bei kitomis *antidopingo organizacijomis*.

20.5.4 *Nacionalines antidopingo organizacijas* skatinti vykdyti abipusį *testavimą*.

20.5.5 Skatinti mokslinius tyrimus antidopingo srityje.

20.5.6 Finansavimo atveju sustabdyti visą bet kurio antidopingo taisykles pažeidusio *sportininko* ar *sportininkų pagalbinio personalo nario* finansavimą arba jo dalį visu jo *diskvalifikacijos* laikotarpiu.

20.5.7 Aktyviai tirti visus galimus antidopingo taisyklių pažeidimus savo jurisdikcijos ribose, taip pat kiekvienu atveju atlikti tyrimą, ar *sportininkų pagalbinis personalas* arba kiti *asmenys* galėjo būti susiję su dopingo vartojimu, ir užtikrinti tinkamą *nuobaudų* vykdymą.

20.5.8 Skatinti švietimą antidopingo srityje.

20.5.9 Pagal savo jurisdikciją automatiškai atlikti tyrimą *sportininkų pagalbinio personalo* atžvilgiu, kai bet kokią antidopingo taisyklių pažeidimą padaro *nepilnametis*, ir automatiškai atlikti tyrimą *sportininkų pagalbinio personalo nario*, teikusio pagalbą daugiau nei vienam *sportininkui*, kuris buvo pripažintas padaręs antidopingo taisyklių pažeidimą, atžvilgiu.

20.5.10 Visapusiškai bendradarbiauti su *WADA* jos atliekamų tyrimų srityje pagal 20.7.10 punktą.

[20.5 punkto komentaras. Kai kuriose mažesnėse šalyse tam tikras šiame punkte nustatytas pareigas jų nacionalinės antidopingo organizacijos gali perduoti regioninėms antidopingo organizacijoms.]

20.6 *Didžiųjų renginių organizacijų* funkcijos ir pareigos

20.6.1 Nustatyti ir įgyvendinti savo *renginių* antidopingo politiką ir taisykles, kurios atitinka *Kodeksą*.

20.6.2 Imtis reikiamų veiksmų, siekiant atgrasyti nuo *Kodekso* pažeidimo, kaip numatyta 23.5 punkte ir Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusių šalių veikloje.

20.6.3 Įgalioti parengti *nepriklausomų stebėtojų programą* ir padėti ją įgyvendinti.

20.6.4 Reikalauti, kad visi *sportininkai* ir kiekvienas *sportininkų pagalbinio personalo narys, renginyje* dalyvaujantis kaip treneris, instruktorius, vadovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ar pagalbinio medicinos personalo narys, remiantis tokio dalyvavimo sąlyga, įsipareigotų laikytis *Kodeksą* atitinkančių antidopingo taisyklių.

20.6.5 Aktyviai tirti visus galimus antidopingo taisyklių pažeidimus savo jurisdikcijos ribose, taip pat atlikti tyrimą, ar *sportininkų pagalbinis personalas* arba kiti *asmenys* galėjo būti susiję su kiekvienu dopingo vartojimo atveju.

20.6.6 Priimti paraiškas dalyvauti *renginiuose* tik iš tų šalių, kurių vyriausybės ratifikavo, priėmė, patvirtino *UNESCO konvenciją* ar prie jos prisijungė ir kurių *nacionaliniai olimpiniai komitetai* ir *nacionalinės antidopingo organizacijos* laikosi *Kodekso*.

20.6.7 Skatinti švietimą antidopingo srityje.

20.6.8 Bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis organizacijomis ir įstaigomis bei kitomis *antidopingo organizacijomis*.

20.7 *WADA* funkcijos ir pareigos

20.7.1 Nustatyti ir įgyvendinti politiką ir procedūras, kurios atitiktų *Kodeksą*.

20.7.2 Teikti pagalbą *pasirašiusiosioms šalims* ir jas konsultuoti *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* laikymosi klausimais, stebėti, kaip *pasirašiusiosios šalys* jų laikosi, pranešti *pasirašiusiosioms šalims* apie reikalavimų laikymosi trūkumus ir paaiškinti, ką reikia padaryti, kad jie būtų ištaisyti, užtikrinti, kad tais atvejais, kai *pasirašiusioji šalis* reikalavimų laikymosi trūkumo neištaiso, jai būtų skirtos tinkamos nuobaudos, taip pat nustatyti sąlygas, kurias *pasirašiusioji šalis* privalo įvykdyti, kad vėl būtų įtraukta į *Kodekso*

besilaikančių *pasirašiusiųjų šalių* sąrašą, ir tikrinti, kaip tos sąlygos vykdomos – visa tai vykdyti pagal Tarptautinį standartą dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje.

20.7.3 Patvirtinti *tarptautinius standartus*, kurie būtų taikomi įgyvendinant *Kodeksą*.

20.7.4 Akredituoti laboratorijas *mėginiams* tirti ir atnaujinti jų akreditaciją arba patvirtinti kitus subjektus *mėginiams* tirti.

20.7.5 Parengti ir paskelbti geros praktikos gaires ir modelius.

20.7.6 Skatinti, vykdyti, įgalinti vykdyti, finansuoti ir koordinuoti mokslinius tyrimus antidopingo srityje ir skatinti švietimą antidopingo klausimais.

20.7.7 Parengti ir įgyvendinti veiksmingą *nepriklausomų stebėtojų programą* ir kitokias *renginių* konsultacines programas.

20.7.8 Ypatingomis aplinkybėmis ir *WADA* generalinio direktoriaus nurodymu vykdyti *dopingo kontrolę* savo iniciatyva arba kitų *antidopingo organizacijų* prašymu ir bendradarbiauti su atitinkamomis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir įstaigomis, įskaitant pagalbą atliekant apklausas ir tyrimus, bet tuo neapsiribojant.

[20.7.8 punkto komentaras. Nors WADA nėra testavimo institucija, ji pasilieka teisę ypatingomis aplinkybėmis atlikti savo testus, kai atitinkama antidopingo organizacija tinkamai neišsprendė jai nurodytų problemų.]

20.7.9 Konsultuojantis su tarptautinėmis federacijomis, nacionalinėmis antidopingo organizacijomis ir *didžiųjų renginių organizacijomis*, patvirtinti nustatyto *testavimo* ir *mėginių* tyrimo programas.

20.7.10 Pradėti savo tyrimus dėl antidopingo taisyklių pažeidimų ir kitos veiklos, kuria gali būti sudaromos sąlygos vartoti dopingą.

KETVIRTA DALIS. PRIĖMIMAS, LAIKYMASIS, KEITIMAS IR AIŠKINIMAS

23 straipsnis. PRIĖMIMAS, LAIKYMASIS IR KEITIMAS

23.1 *Kodekso* priėmimas

23.1.1 Šie subjektai yra *Kodeksą* priimančios *pasirašiusiosios šalys*: *WADA*, Tarptautinis olimpinis komitetas, tarptautinės federacijos, Tarptautinis parolimpinis komitetas, *nacionaliniai olimpiniai komitetai*, nacionaliniai parolimpiniai komitetai, *didžiųjų renginių organizacijos* ir *nacionalinės antidopingo organizacijos*. Šie subjektai, gavę kiekvieno jų atitinkamo valdymo organo pritarimą, priima *Kodeksą* pasirašydami priėmimo deklaraciją.

[23.1.1 punkto komentaras. Kiekviena Kodeksą priimanti pasirašiusioji šalis pasirašo vienodą standartinės formos priėmimo deklaracijos kopiją ir pateikia ją WADA. Priėmimo aktas patvirtinamas, kaip reglamentuota kiekvienos organizacijos pagrindiniuose dokumentuose. Pavyzdžiui, tarptautinės federacijos atveju jį patvirtina jos kongresas, WADA – jos Steigiamoji taryba.]

23.1.2 Kitos sporto organizacijos, kurios gali būti nepavaldžios pasirašiusiajai šaliai, WADA kvietimu taip pat gali tapti pasirašiusiosiomis šalimis priimdamos Kodeksą.

[23.1.2 punkto komentaras. Tos profesionalų lygos, kurios šiuo metu nepriklauso jokios vyriausybės ar tarptautinės federacijos jurisdikcijai, bus raginamos priimti Kodeksą.]

23.1.3 Visų priimtųjų sąrašą WADA skelbia viešai.

23.2 Kodekso įgyvendinimas

23.2.1 Pasirašiusiosios šalys galiojančias Kodekso nuostatas įgyvendina nustatydamos politiką, norminius teisės aktus, taisykles ar reglamentas pagal savo įgaliojimus ir atitinkamose savo atsakomybės srityse.

23.2.2 Šiuos straipsnius ir punktus, kai jie taikomi *antidopingo organizacijos* vykdomos antidopingo veiklos sričiai, *pasirašiusiosios šalys* privalo įgyvendinti be esminių pakeitimų (leidžiami bet kokie neesminiai kalbos pakeitimai nurodant organizacijos pavadinimą, sporto šaką, dalių numerius ir kt.):

- 1 straipsnis. (Dopingo apibrėžtis)
- 2 straipsnis. (Antidopingo taisyklių pažeidimai)
- 3 straipsnis. (Dopingo įrodymas)
- 4.2.2 punktas (*Nurodytosios medžiagos*)
- 4.3.3 punktas (*WADA nustatytas Draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašas*)
- 7.11 punktas (Pasitraukimas iš sporto)
- 9 straipsnis (Automatiškas individualių rezultatų anuliavimas)
- 10 straipsnis (Asmenims taikomos sankcijos)
- 11 straipsnis (Komandoms taikomos nuobaudos)
- 13 straipsnis (Apeliacijos), išskyrus 13.2.2, 13.6 ir 13.7 punktus

- 15.1 punktas (Sprendimų pripažinimas)
- 17 straipsnis (Senaties terminas)
- 14 straipsnis (*Kodekso* aiškinimas)
- 1 priedas (Apibrėžtys)

Į *pasirašiusiosios šalies* taisykles negalima įtraukti jokios papildomos nuostatos, kuria būtų pakeista šiame straipsnyje išvardytų straipsnių ir punktų esmė. *Pasirašiusiosios šalies* taisyklėse privalo būti aiškiai pripažinti *Kodekso* komentarai ir komentarams suteikiamas toks pats statusas, kokį jie turi *Kodekse*.

[23.2.2 punkto komentaras. Nė viena *Kodekso* nuostata antidopingo organizacijai neužkerta kelio priimti ir įgyvendinti savo pačios konkrečias drausmės taisykles dėl sportininkų pagalbinio personalo veiksmų, susijusių su dopingu, kurie patys nesudaro antidopingo taisyklių pažeidimo pagal *Kodeksą*. Pavyzdžiui, nacionalinė ar tarptautinė federacija galėtų atsisakyti pratęsti trenerio licenciją, kai keli jo treniruojami sportininkai yra pažeidę antidopingo taisykles.]

23.2.3 Įgyvendinant *Kodeksą pasirašiusiosios šalys* yra raginamos naudoti *WADA* rekomenduojamus geriausios praktikos modelius.

23.3 Antidopingo programų įgyvendinimas

Pasirašiusiosios šalys skiria pakankamus išteklius visų sričių antidopingo programoms, atitinkančioms *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus*, įgyvendinti.

23.4 *Kodekso* laikymasis

Nėra laikoma, kad *pasirašiusiosios šalys* laikosi *Kodekso* tol, kol jos *Kodekso* nepriima ir neįgyvendina pagal 23.1, 23.2 ir 23.3 punktus. Nebelaikoma, kad jos laikosi *Kodekso*, kai *Kodekso* priėmimas atšaukiamas.

23.5 *Kodekso* laikymosi stebėseną ir užtikrinimas

23.5.1 *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* laikymosi *pasirašiusiųjų šalių* veikloje stebėseną vykdo *WADA* pagal Tarptautinį standartą dėl *Kodekso* laikymosi *pasirašiusiųjų šalių* veikloje.

23.5.2 Siekiant palengvinti šią stebėseną, kiekviena *pasirašiusioji šalis* *WADA* nurodytu būdu ir tada, kai *WADA* to reikalauja, jai praneša, kaip laikosi *Kodekso* ir *tarptautinių standartų*. Teikdama šią informaciją, *pasirašiusioji šalis* tiksliai pateikia visą *WADA* prašomą informaciją ir paaiškina, kokių veiksmų imasi, kad ištaisytų visus reikalavimų laikymosi trūkumus.

23.5.3 Jeigu *pasirašiusioji šalis* nepateikia *WADA* pagal 23.5.2 punktą reikalaujamos tikslios informacijos, tai laikoma *Kodekso* nuostatų nesilaikymu; jų nesilaikymu laikoma ir tai, kad *pasirašiusioji šalis* nepateikia *WADA* tikslios informacijos, kurią reikia pateikti pagal kitus *Kodekso* arba Tarptautinio standarto dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje straipsnius.

23.5.4 Jeigu *Kodekso* nuostatų (dėl įsipareigojimų teikti informaciją arba kitų nuostatų) nesilaikoma, *WADA* atlieka Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje nustatytas taisomąsias procedūras. Jeigu *pasirašiusioji šalis* iki nurodyto termino neištaiso reikalavimų laikymosi trūkumo, *WADA* siunčia oficialių pranešimą *pasirašiusiajai šaliai*, kuriame pareiškia įtarimus, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, nurodo nuobaudas, kurias *WADA* siūlo taikyti už šį reikalavimų laikymosi trūkumą, ir sąlygas, kurias *WADA* siūlo įvykdyti, kad *pasirašiusioji šalis* vėl būtų įtraukta į *Kodekso* besilaikančių *pasirašiusiųjų šalių* sąrašą (*WADA* Vykdomajam komitetui patvirtinus tokius veiksmus). Tas pranešimas bus skelbiamas viešai pagal Tarptautinį standartą dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje.

23.5.5 Jeigu *pasirašiusioji šalis* per dvidešimt vieną dieną nuo oficialaus pranešimo gavimo neužginčija *WADA* įtarimų dėl reikalavimų laikymosi trūkumo, pasiūlytų nuobaudų arba statuso atkūrimo sąlygų, bus laikoma, kad su įtarimais sutinkama, nuobaudos ir statuso atkūrimo sąlygos bus laikomos priimtomis, o pranešimas automatiškai taps galutiniu sprendimu ir turės būti vykdomas nedelsiant pagal 23.5.9 punkto nuostatas (tik išskyrus tuos atvejus, kai pagal 13.6 punktą pateikiamas koks nors skundas). Apie sprendimą bus pranešta viešai, kaip numatyta Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje.

23.5.6 Jeigu *pasirašiusioji šalis* nori ginčyti *WADA* įtarimus dėl reikalavimų laikymosi trūkumo ir (arba) *WADA* siūlomas nuobaudas ir (arba) statuso atkūrimo sąlygas, ji privalo apie tai pranešti *WADA* raštu per dvidešimt vieną dieną nuo *WADA* pranešimo gavimo dienos. Tada pagal Tarptautinį standartą dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje *WADA* pateikia oficialų pranešimą apie ginčą *CAS* ir ginčą sprendžia *CAS* Bendrųjų arbitražo bylų skyrius pagal. Įrodinėjimo, įvertinus tikimybes, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko *Kodekso*, pareiga tenka *WADA*. Jeigu *CAS* kolegija nusprendžia, kad *WADA* šią pareigą įvykdė, o *pasirašiusioji šalis* dar ginčija *WADA* pasiūlytas nuobaudas ir (arba) statuso atkūrimo sąlygas, *CAS* kolegija, remdamasi atitinkamomis Tarptautinio standarto dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje nuostatomis, taip pat nagrinėja, kokias nuobaudas reikėtų skirti ir (arba) kokias sąlygas reikėtų reikalauti iš *pasirašiusiosios šalies* įvykdyti, kad jos statusą būtų galima atkurti.

23.5.7 WADA viešai praneš, kad byla perduota spręsti *CAS*. Teisę įstoti į bylą ir joje dalyvauti kaip bylos šalis turi bet kuris iš toliau nurodytų *asmenų*, jeigu apie įstojimą į bylą praneša per 10 dienų nuo *WADA* pranešimo paskelbimo dienos: a) Tarptautinis olimpinis komitetas ir (arba) Tarptautinis parolimpinis komitetas (atitinkamai), *nacionalinis olimpinis komitetas* ir (arba) nacionalinis parolimpinis komitetas (atitinkamai), jeigu sprendimas gali turėti įtakos olimpinėms žaidynėms arba parolimpinėms žaidynėms (įskaitant sprendimus, turinčius įtakos teisei atvykti į olimpines arba parolimpines žaidynes ir (arba) jos dalyvauti) ir b) tarptautinė federacija, kai sprendimas gali turėti įtakos dalyvavimui tarptautinės federacijos pasaulio čempionatuose ir (arba) *tarptautiniuose renginiuose* ir (arba) šalies paraiškai, kuri buvo pateiktas dėl tarptautinės federacijos pasaulio čempionatų rengimo. Kiekvienas byloje kaip bylos šalis norintis dalyvauti *asmuo* privalo kreiptis į *CAS* per 10 dienų nuo *WADA* pranešimo, kad byla perduota spręsti *CAS*, paskelbimo. *CAS* leidžia įstoti į bylą i) jeigu visos kitos bylos šalys sutinka; arba ii) jeigu prašymą pateikęs *asmuo* įrodo, kad turi pakankamai teisinių su bylos rezultatais susijusių interesų, kad galėtų pagrįsti savo dalyvavimą byloje kaip bylos šalis.

23.5.8 Apie *CAS* sprendimą dėl ginčo viešai praneš *CAS* ir *WADA*. Sprendimas yra galutinis ir vykdomas iš karto pagal 23.5.9 punktą, tik pagal Šveicarijos teisę suteikiama teisė ginčyti sprendimą Šveicarijos federaliniame teisme.

23.5.9 Toliau nurodyti sprendimai yra taikytini visame pasaulyje ir visos kitos *pasirašiusiosios šalys* pagal savo kompetenciją atitinkamose atsakomybės srityse juos pripažįsta, jų laikosi ir juos visapusiškai vykdo: a) galutiniai sprendimai, priimti pagal 23.5.5 punktą (pagal 13.6 punktą juos galima skųsti) arba pagal 23.5.8 punktą, kuriuose nurodoma, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, ir (arba) skiriamos nuobaudos už tokį reikalavimų nesilaikymą ir (arba) nustatomos sąlygos, kurias *pasirašiusioji šalis* turi įvykdyti, kad vėl būtų įtraukta į *Kodekso* besilaikančių *pasirašiusiųjų šalių* sąrašą, ir b) galutiniai sprendimai, priimti pagal 23.5.10 punktą, kuriuose nurodoma, kad *pasirašiusioji šalis* įvykdė dar ne visas jai nustatytas statuso atkūrimo sąlygas, todėl dar neturi teisės būti įtraukta į *Kodekso* besilaikančių *pasirašiusiųjų šalių* sąrašą.

23.5.10 Jeigu *pasirašiusioji šalis* nori ginčyti *WADA* įtarimą, kad *pasirašiusioji šalis* įvykdė dar ne visas jai nustatytas statuso atkūrimo sąlygas, todėl dar neturi teisės būti įtraukta į *Kodekso* besilaikančių *pasirašiusiųjų šalių* sąrašą, *pasirašiusioji šalis* privalo per dvidešimt vieną dieną nuo *WADA* įtarimų gavimo dienos pateikti *CAS* oficialų pranešimą apie ginčą (ir jo kopiją pateikti *WADA*). Ginčą pagal 23.5.6–23.5.8 punktus sprendžia *CAS* Bendrųjų arbitražo bylų skyrius. Pareiga, įvertinus tikimybes,

įrodyti, kad *pasirašiusioji šalis* įvykdė dar ne visas jai nustatytas sąlygas, todėl neturi teisės į tai, kad jos statusas būtų atkurtas, tenka *WADA*.

23.6 *UNESCO konvencijos* nuostatų laikymosi stebėseną

UNESCO konvencijoje įtvirtintų įsipareigojimų laikymosi stebėseną bus vykdoma taip, kaip nustatys *UNESCO konvencijos* šalių konferencija, pasikonsultavusi su valstybėmis konvencijos šalimis ir *WADA*. *WADA* vyriausybėms praneša apie *pasirašiusiųjų šalių* vykdomą *Kodekso* įgyvendinimą, o *pasirašiusiosioms šalims* praneša apie vyriausybių atliktą *UNESCO konvencijos* ratifikavimą, priėmimą, patvirtinimą ar prisijungimą prie jos.

3.0. Atitinkamos Tarptautinio laboratorijų standarto nuostatos

Su Tarptautiniu pasirašiusiųjų šalių *Kodekso* laikymosi standartu tiesiogiai susijusios šios Tarptautinio laboratorijų standarto nuostatos:

4.1 Prašymas akredituoti *WADA* laboratoriją

<...>

4.1.2 Pradinės prašymo formos pateikimas

Laboratorija kandidatė užpildo reikiamą informaciją *WADA* pateiktoje prašymo formoje ir pateikia ją *WADA*. Prašymą pasirašo laboratorijos direktorius ir, jei reikia, priimančiosios organizacijos direktorius.

Šiuo etapu *WADA* tikrins, ar šalis, kurioje yra laboratorija kandidatė, turi nacionalinę antidopingo programą (kuri atitiktų *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* nuostatas), ar laboratorijos kandidatės šalis yra ratifikavusi *UNESCO* konvenciją prieš dopingo vartojimą sporte ir ar moka *WADA* nacionalinius finansinius įnašus.

4.0 Apibrėžtys ir aiškinimas

4.1 2015 m. *Kodekse* apibrėžtos sąvokos, vartojamos Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje

ADAMS – Antidopingo administravimo ir valdymo sistema yra internetinė duomenų valdymo priemonė duomenims įvesti, saugoti, keisti ir pranešimams teikti, skirta suinteresuotoms šalims ir *WADA* padėti vykdyti antidopingo veiklą vadovaujantis duomenų apsaugos srities teisės aktais.

Teigiamas testo rezultatas – tai *WADA* akredituotos laboratorijos ar kitos *WADA* patvirtintos laboratorijos pranešimas apie pagal Tarptautinį laboratorijų standartą ir susijusius techninius dokumentus *mėginyje* nustatytą *draudžiamosios medžiagos* ar jos *metabolitų* arba *liekanų* buvimą (įskaitant padidėjusius endogeninių medžiagų kiekius) arba

draudžiamojo metodo naudojimo įrodymą.

Teigiamas rezultatas pagal paso duomenis – tai pranešimas apie *teigiamą testo rezultatą pagal paso duomenis*, kaip aprašyta galiojančiuose *tarptautiniuose standartuose*.

Antidopingo organizacija – tai *pasirašiusioji šalis*, atsakinga už taisyklių, kurių paskirtis inicijuoti, vykdyti bet kurį *dopingo kontrolės* proceso etapą ir užtikrinti jo vykdymą, priėmimą. Tai gali būti, pavyzdžiui, Tarptautinis olimpinis komitetas, Tarptautinis parolimpinis komitetas, kitos *didžiųjų renginių organizacijos*, kurios atlieka *testavimą* savo *renginiuose*, *WADA*, tarptautinės federacijos ir *nacionalinės antidopingo organizacijos*.

Sportininkas – tai bet kuris *asmuo*, kuris varžosi tarptautiniu lygmeniu (kaip apibrėžia kiekviena tarptautinė federacija) arba nacionaliniu lygmeniu (kaip apibrėžia kiekviena *nacionalinė antidopingo organizacija*). *Antidopingo organizacija* savo nuožiūra antidopingo taisykles gali taikyti *sportininko*, kuris nėra nei *tarptautinio lygmens sportininkas*, nei *nacionalinio lygmens sportininkas*, atžvilgiu taip jį įtraukdama į „sportininko“ apibrėžtį. <...>

Sportininko biologinis pasas – tai duomenų rinkimo ir palyginimo programa ir metodai, kaip aprašyta Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte bei Tarptautiniame laboratorijų standarte.

Sportininkų pagalbinis personalas – tai bet kuris treneris, instruktorius, vadovas, atstovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ir pagalbinio medicinos personalo narys, vienas iš tėvų ar bet kuris kitas *asmuo*, kuris dirba su sporto *varžybose* dalyvaujančiu ar joms besirengiančiu *sportininku* ar jį gydo arba jam padeda.

Netipinis rezultatas – tai *WADA* akredituotos laboratorijos ar kitos *WADA* patvirtintos laboratorijos pranešimas apie būtinybę atlikti tolesnį tyrimą prieš nustatant *teigiamą testo rezultatą*, kaip numatyta Tarptautiniame laboratorijų standarte ar susijusiuose techniniuose dokumentuose.

CAS – tai Sporto arbitražo teismas.

Kodeksas – tai Pasaulinis antidopingo kodeksas.

Dopingo kontrolė – tai visi veiksmai ir procesai nuo testų paskirstymo planavimo iki galutinio bet kokios apeliacijos išnagrinėjimo, įskaitant visus tarpinius veiksmus ir procesus, kaip antai informacijos apie savo buvimo vietą pateikimas, *mėginių* paėmimas ir tvarkymas, laboratorinis tyrimas, *LVG*, rezultatų valdymas ir bylų nagrinėjimas.

Renginys – tai eilė atskirų *varžybų*, kurias kartu rengia vienas valdymo organas (pvz., olimpinės žaidynės, FINA pasaulio čempionatai ar Panamerikos žaidynės).

Nepriklausomų stebėtojų programa – tai WADA prižiūrima stebėtojų grupė, kuri tam tikruose *renginiuose* stebi *dopingo kontrolės* procesą ir duoda patarimus dėl jo bei praneša apie savo pastebėjimus.

Tarptautinis renginys – tai *renginys* ar *varžybos*, kurioms kaip *renginio* valdymo organas vadovauja arba *renginio* techninius darbuotojus paskiria Tarptautinis olimpinis komitetas, Tarptautinis parolimpinis komitetas, tarptautinė federacija, *didžiųjų renginių organizacija* ar kita tarptautinė sporto organizacija.

Tarptautinis standartas – tai WADA priimtas standartas, papildantis *Kodeksą*. Pakanka laikytis *tarptautinio standarto* (o ne kito alternatyvaus standarto, praktikos ar procedūros), kad būtų galima nuspręsti, jog *tarptautiniame standarte* nustatytos procedūros atliktos tinkamai. *Tarptautiniai standartai* apima bet kokius pagal *tarptautinį standartą* parengtus techninius dokumentus.

Didžiųjų renginių organizacijos – tai *nacionalinių olimpinų komitetų* kontinentinės asociacijos ir kitos tarptautinės daugelio sporto šakų organizacijos, kurios veikia kaip bet kokio kontinento, regiono ar kito *tarptautinio renginio* valdymo organas.

Nacionalinė antidopingo organizacija – tai kiekvienos šalies paskirtas (-i) subjektas (-ai), kuris (-ie) turi pagrindinius įgaliojimus priimti ir įgyvendinti antidopingo taisykles, vadovauti *mėginių* paėmimui, valdyti testų rezultatus ir svarstyti bylas nacionaliniu lygmeniu ir yra už tai atsakingas (-i). Jei kompetentinga valdžios institucija (-os) tokio subjekto nepaskiria, juo yra šalies *nacionalinis olimpinis komitetas* ar jo paskirtas subjektas.

Nacionalinis olimpinis komitetas – tai Tarptautinio olimpinio komiteto pripažinta organizacija. Sąvoka „*nacionalinis olimpinis komitetas*“ apima ir nacionalines sporto konfederacijas tose šalyse, kuriose nacionalinė sporto konfederacija prisiima standartines *nacionalinio olimpinio komiteto* pareigas kovos su dopingu srityje.

Asmuo – tai fizinis *asmuo* ar organizacija arba kitas subjektas.

Draudžiamoji medžiaga – tai bet kokia medžiaga ar medžiagų klasė, aprašyta *Draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašė*.

Registruotasis testuotinių sportininkų sąrašas – tai aukščiausio lygmens *sportininkų*, kurių tikslinis testavimas atliekamas per *varžybas* ir ne *varžybų* metu, sąrašas, kurį atskirai tarptautiniu lygmeniu sudaro tarptautinės federacijos, o nacionaliniu lygmeniu – *nacionalinės antidopingo organizacijos* ir įtraukia į tarptautinės federacijos ar *nacionalinės antidopingo organizacijos* testų paskirstymo planą ir todėl tokie *sportininkai* privalo pateikti informaciją apie savo buvimo vietą, kaip numatyta 5.6 punkte ir Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte.

Regioninė antidopingo organizacija – tai regioninis subjektas, šalių

narių paskirtas koordinuoti nurodytas jų antidopingo programų sritis ir joms vadovauti, o tai gali būti antidopingo taisyklių nustatymas ir įgyvendinimas, *mėginių* planavimas ir paėmimas, rezultatų valdymas, *LVG* vertinimas, bylų nagrinėjimas bei švietimo programų vykdymas regioniniu lygmeniu.

Mėginys – tai bet kokia *dopingo kontrolei* paimta biologinė medžiaga.

Pasirašiusiosios šalys – tai tie subjektai, kurie pasirašo *Kodeksą* ir įsipareigoja jo laikytis, kaip numatyta 23 straipsnyje.

Tikslinis testavimas – tai konkrečių *sportininkų* atranka *testavimui* pagal Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto kriterijus.

Testavimas – tai *dopingo kontrolės* proceso dalys, susijusios su testų paskirstymo planavimu, *mėginių* paėmimu, *mėginių* tvarkymu ir *mėginių* gabenimu į laboratoriją.

LVG – tai leidimas vartoti gydymui, kaip aprašyta 4.4 punkte.

UNESCO konvencija – tai Tarptautinė konvencija prieš dopingo vartojimą sporte, priimta 2005 m. spalio 19 d. UNESCO Generalinės konferencijos 33-iojoje sesijoje, taip pat bet kokie ir visi Konvencijos šalių ir Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimą sporte konferencijos šalių priimti pakeitimai.

WADA – Pasaulinė antidopingo organizacija.

4.2 Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte apibrėžtos sąvokos, vartojamos Tarptautiniame standarte dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje

Mėginių paėmimo institucija – tai organizacija, atsakinga už *mėginių* paėmimą vadovaujantis Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto reikalavimais; tai gali būti 1) pati *testavimo* institucija arba 2) kita organizacija (pavyzdžiui, trečioji šalis rangovė), kurią *testavimo* institucija įgaliojo arba pasamdė, su sąlyga, kad *testavimo* institucija visada išlieka iš esmės pagal *Kodeksą* atsakinga už Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto reikalavimų, susijusių su *mėginių* paėmimu, vykdymą).

Personalas mėginiamis paimti – tai bendra sąvoka, apibūdinanti kvalifikuotus pareigūnus, *mėginių* paėmimo institucijos įgaliotus vykdyti ar talkinti vykdant pareigas per *mėginio* paėmimo procesą.

Testų paskirstymo planas – tai *antidopingo organizacijos*, planuojančios testuoti sportininkus, kurių atžvilgiu, vadovaujantis Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto 4 straipsnio reikalavimais, ji turi *testavimo* institucijos įgaliojimus, parengtas dokumentas.

Testavimo institucija – tai organizacija, davusi leidimą paimti tam tikrą *mėginį*; tai gali būti 1) *antidopingo organizacija* (pavyzdžiui, Tarptautinis olimpinis komitetas ar kita *didžiųjų renginių organizacija*, *WADA*,

tarptautinė federacija ar nacionalinė *antidopingo organizacija*) ar 2) kita organizacija, veikianti pagal *antidopingo organizacijos* įgaliojimus ir pagal jos taisykles (pavyzdžiui, tarptautinei federacijai priklausanti nacionalinė federacija).

4.3 Tarptautiniame standarte dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje apibrėžiamos sąvokos

Sunkinančios aplinkybės – ši sąvoka taikytina tik tais atvejais, kai nesilaikoma vieno arba daugiau esminių reikalavimų, ir apima tyčinį atitinkamos *pasirašiusiosios šalies* bandymą išvengti *Kodekso* arba *tarptautinių standartų* taikymo, susilpninti jų poveikį ir (arba) iškreipti antidopingo sistemą, bandymą nuslėpti reikalavimų nesilaikymo atvejį arba kitą piktavališką veiksmą, nuolatinį *pasirašiusiosios šalies* atsisakymą imtis pagrįstų veiksmų, kad reikalavimų laikymosi trūkumai, apie kuriuos jai praneša *WADA*, būtų ištaisyti arba jų netaisymą, pakartotinius nusižengimus ir visus kitus veiksnius, dėl kurių *Kodekso* ir (arba) *tarptautinių standartų* nesilaikymas *pasirašiusiosios šalies* veikloje pasunkėja.

Antidopingo veikla – švietimas ir informavimas antidopingo klausimais, testų paskirstymo planavimas, *Registruotojo testuotinių sportininkų sąrašo* tvarkymas, *sportininkų biologinių pasų* tvarkymas, *testavimo* vykdymas, *mėginių* tyrimo organizavimas, žvalgybos duomenų rinkimas ir tyrimų vykdymas, *LVG* prašymų nagrinėjimas, rezultatų valdymas, svarstymai, visų skirtų nuobaudų vykdymo stebėseną ir vykdymo užtikrinimas, visa kita antidopingo srities veikla, kurią turi vykdyti *pasirašiusioji šalis* arba kuri turi būti vykdoma jos vardu, kaip nurodyta *Kodekse* ir (arba) *tarptautiniuose standartuose*.

Antidopingo programa – teisės aktai, taisyklės, reglamentai, procesai ir procedūros bei kita veikla (įskaitant antidopingo veiklą), kurią *pasirašiusioji šalis* privalo vykdyti, kad užtikrintų Kodekso laikymąsi.

Patvirtinta trečioji šalis – viena arba kelios *WADA*, pasikonsultavus su reikalavimų nesilaikančia *pasirašiusiąja šalimi*, atrinktos ar patvirtintos *antidopingo organizacijos* ir (arba) paslaugų teikėjai, kurie prižiūri arba perima visą *pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklą* arba jos dalį. Jeigu kitos tinkamos įstaigos nėra, *WADA* gali imtis kraštutinės priemonės, t. y. vykdyti šią funkciją pati.

Kodekso laikymasis – visų *Kodekso* ir (arba) *tarptautinių standartų* reikalavimų, kurie taikomi atitinkamai *pasirašiusiajai šaliai*, laikymasis.

Kodekso laikymosi klausimynas – *WADA* parengtas klausimyno formos įsivertinimo apklausa, kuria *pasirašiusioji šalis* praneša *WADA* apie Kodekso laikymąsi savo veikloje.

Reikalavimų laikymosi auditas – oficialus *WADA* atliktas visos *pasirašiusiosios šalies antidopingo programos* arba jos dalies įvertinimas pagal 8.7 punktą.

Reikalavimų laikymosi peržiūros komitetas (angl. *Compliance Review Committee, CRC*) – kaip nurodyta 6.2.1 punkte.

Taisomųjų veiksmų planas – *pasirašiusiosios šalies* parengtas planas, kuriame nurodoma, kaip *pasirašiusioji šalis* įgyvendins *WADA pranešime dėl taisomųjų veiksmų* nurodytus taisomuosius veiksmus iki pranešime nustatyto termino.

Pranešimas dėl taisomųjų veiksmų – *WADA* parengtas pranešimas, kuriame nurodomi *pasirašiusiosios šalies reikalavimų laikymosi trūkumai* ir taisomieji veiksmai, kurių *pasirašiusioji šalis* privalo imtis, kad juos ištaisytų iki nustatyto termino.

Esminis reikalavimas – reikalavimas, kuris kovoje prieš dopingo vartojimą sporte laikomas esminiu. Taip pat žr. A priedą.

Force Majeure įvykis – įvykis, kuris turi įtakos *pasirašiusiosios šalies* galimybei užtikrinti visapusišką *Kodekso laikymąsi* savo veikloje ir kurį sukelia veiksmai, įvykiai, veiksmų nesiėmimas arba nelaimingi atsitikimai, kurių *pasirašiusioji šalis* pagrįstai negali kontroliuoti, arba kuris yra su tuo susijęs. Prie tokių veiksmų galima priskirti visas fizines gaivalines nelaimes, karą, karines operacijas, riaušes, masinius neramumus, streikus, lokautus ir kitus pramonės sektoriaus subjektų veiksmus, teroristų išpuolius arba pilietinius neramumus. Tačiau pagal 9.4.3 punktą prie tokių įvykių jokiais atvejais negalima priskirti jokių aplinkybių, kai *pasirašiusioji šalis* neturi pakankamai išteklių, pasikeičia išrinkti pareigūnai arba darbuotojai, kuri nors vyriausybės arba viešoji įstaiga įsikiša, nesuteikia paramos arba imasi ar nesiima kitų veiksmų.

Bauda – *pasirašiusiosios šalies* mokama suma, atspindinti reikalavimų nesilaikymo sunkumą ir (arba) *sunkinančias aplinkybes*, jų trukmę ir būtinybę užkirsti kelią panašiam elgesiui ateityje, tačiau bet kuriuo atveju bauda negali viršyti mažesniosios iš šių sumų: a) 10 proc. *pasirašiusiosios šalies* metinių pajamų ir b) 100 000 JAV dolerių. *WADA* panaudoja baudą kitai *Kodekso* laikymosi stebėsenos veiklai finansuoti.

Didelio prioriteto reikalavimas – reikalavimas, kuris kovoje prieš dopingo vartojimą sporte yra laikomas didelio prioriteto, bet ne *esminiu* reikalavimu. Taip pat žr. A priedą.

Privalomas prašymas pateikti informacija – prašymas, kurį *WADA* gali siųsti *pasirašiusiajai šaliai* ir reikalauti, kad *pasirašiusioji šalis* iki nustatyto termino pateiktų nurodytą informaciją, kad *WADA* galėtų įvertinti *Kodekso* laikymąsi *pasirašiusiosios šalies* veikloje.

Reikalavimų laikymosi trūkumas – atvejis, kai *pasirašiusioji šalis* nesilaiko *Kodekso* ir (arba) *tarptautinių standartų*, tačiau Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje numatytos galimybės ištaisyti *reikalavimų laikymosi trūkumą* ir (arba) *trūkumus* dar neišnaudotos ir *WADA* dar oficialiai nepaskelbė, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų.

Kitas reikalavimas – reikalavimas, kuris kovoje prieš dopingo vartojimą sporte laikomas svarbiu, bet nėra priskiriamas prie esminių arba didelio prioriteto reikalavimų kategorijų. Taip pat žr. A priedą.

Statuso atkūrimas – atvejis, kai nustatoma, kad *pasirašiusioji šalis*, anksčiau paskelbta nesilaikančia *Kodekso* ir (arba) *tarptautinių standartų*, ištaisė tą reikalavimų laikymosi trūkumą ir įvykdė visas kitas pagal 12 straipsnį nustatytas sąlygas, kad ją būtų galima vėl įtraukti į *Kodekso* besilaikančių *pasirašiusiųjų šalių* sąrašą (sąvoka „**atkurtas statusas**“ aiškinama atitinkamai).

Atstovai – *pasirašiusiosios šalies* arba kitos atitinkamos įstaigos oficialūs asmenys, direktoriai, pareigūnai, išrinkti nariai, darbuotojai ir komitetų nariai, taip pat *nacionalinės antidopingo organizacijos* arba *nacionalinio olimpinio komiteto* šalies vyriausybės atstovai (pavyzdžiui, *nacionalinė antidopingo organizacija* arba nacionalinis olimpinis komitetas, kai jis vykdo *nacionalinės antidopingo organizacijos* funkcijas).

Nuobaudos pasirašiusiosioms šalims – viena arba daugiau 11.1 punkte nurodytų nuobaudų, kurias galima skirti *pasirašiusiajai šaliai* už tai, kad ji nesilaiko *Kodekso* ir (arba) *tarptautinių standartų*.

Speciali stebėseną – reikalavimų nesilaikančiai *pasirašiusiajai šaliai* skirtų nuobaudų *pasirašiusiajai šaliai* dalis, pagal kurią *WADA* kai kuriai arba visai *pasirašiusiosios šalies* antidopingo veiklai taiko specialios ir nuolatinės stebėsenos sistemą, siekdama užtikrinti, kad vykdydama tą veiklą *pasirašiusioji šalis* laikytųsi reikalavimų.

Priežiūra – reikalavimų nesilaikančiai *pasirašiusiajai šaliai* skirtų nuobaudų *pasirašiusiajai šaliai* dalis, pagal kurią patvirtinta trečioji šalis, laikydamasi *WADA* nurodymų, *pasirašiusiosios šalies* sąskaita stebi ir prižiūri *pasirašiusiosios šalies* antidopingo veiklą (sąvoka „**prižiūrėti**“ aiškinama atitinkamai).

Perėmimas – reikalavimų nesilaikančiai *pasirašiusiajai šaliai* skirtų nuobaudų *pasirašiusiajai šaliai* dalis, pagal kurią patvirtinta trečioji šalis, laikydamasi *WADA* nurodymų, *pasirašiusiosios šalies* sąskaita perima visą *pasirašiusiosios šalies* antidopingo veiklą arba jos dalį.

WADA auditorius – tinkamos patirties turintis *WADA* personalo narys arba išorės antidopingo specialistas, *WADA* parengtas rinkti informaciją, kurią naudojant būtų galima vertinti Kodekso laikymąsi *pasirašiusiosios šalies* veikloje. Išorės antidopingo specialistas neturėtų turėti jokių su savo vykdomu reikalavimų laikymosi auditu susijusių interesų konfliktų.

WADA privilegijos – 11.1.1.1 punkte išvardytos privilegijos.

4.4 Aiškinimas

4.4.1 Oficialų Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje tekstą tvarko *WADA*, jis skelbiamas anglų ir prancūzų kalbomis. Jeigu

versija anglų ir prancūzų kalbomis nesutampa, vadovaujamosi tekstu anglų kalba.

4.4.2 Kaip ir *Kodeksas*, Tarptautinis standartas dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje parengtas deramai laikantis pagarbos žmogaus teisėms, proporcingumo ir kitų taikytinų teisinių principų. Jį aiškinant ir taikant jį tai atsižvelgiama.

4.4.3 Komentarai, pateikti po įvairiomis Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje nuostatomis, naudojami jį aiškinant.

4.4.4 Jeigu nenurodyta kitaip, a) nuorodos į skirsnius ir straipsnius yra nuorodos į Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje skirsnius ir straipsnius ir b) nurodytos dienos yra kalendorinės, ne darbo dienos.

4.4.5 Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje priedai turi tokį patį privalomumo statusą, kaip likusioji Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje dalis.

ANTRA DALIS. WADA ATLIEKAMOS KODEKSO LAIKYMOSI PASIRAŠIUSIŲJŲ ŠALIŲ VEIKLOJE STEBĖSENOS IR KODEKSO LAIKYMOSI UŽTIKRINIMO STANDARTAI

5.0 Tikslas

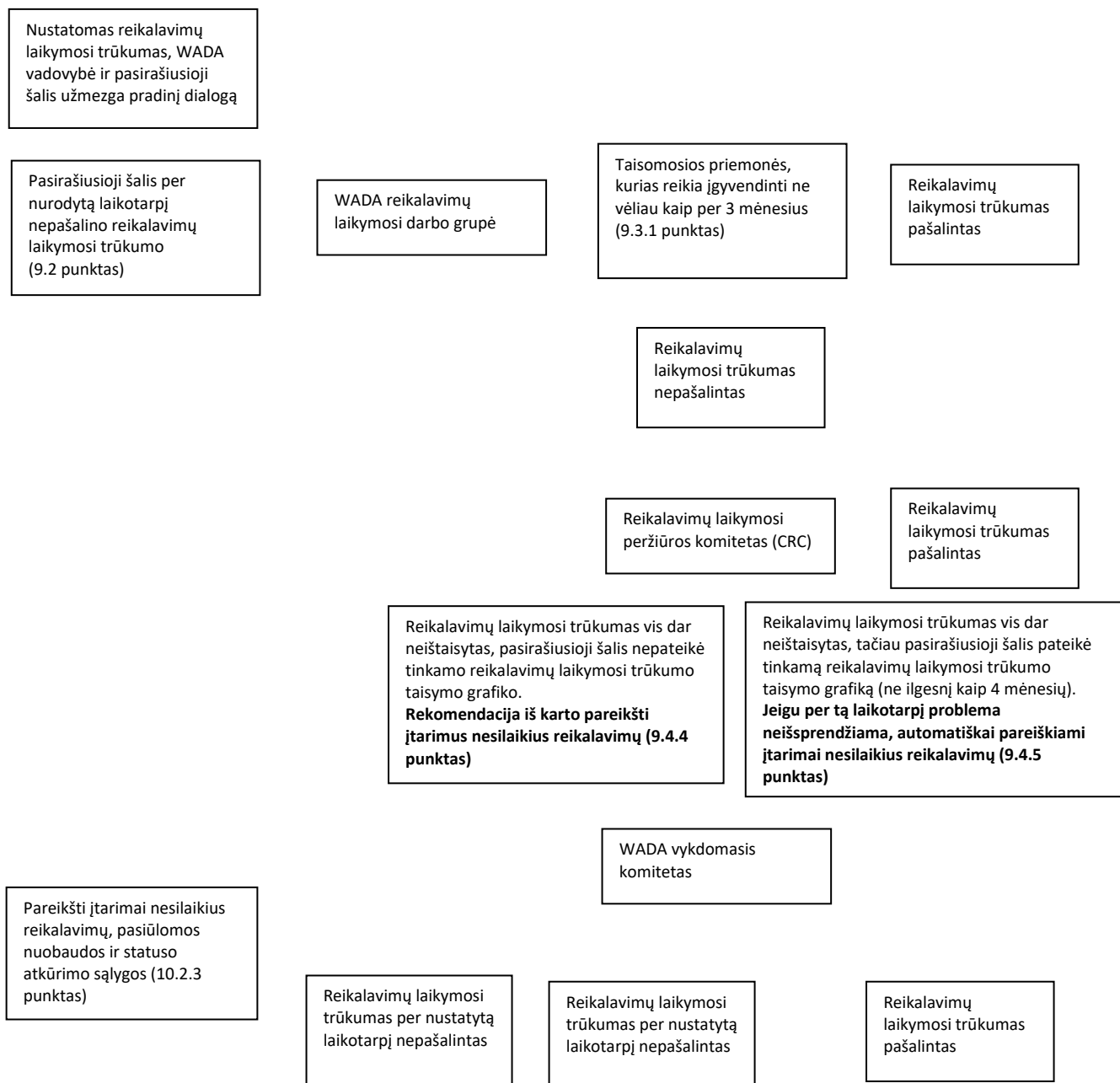
5.1 Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje antros dalies tikslas yra užtikrinti, kad *pasirašiusiosios šalys* atitinkamose savo atsakomybės srityse vykdytų antidopingo programas, kurios atitiktų *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* reikalavimus taip, kad visais atvejais būtų sudaromos vienodos sportinės veiklos sąlygos.

5.2 Tiksliau, yra siekiama, kad *pasirašiusiosios šalys* visais atvejais stengtųsi savanoriškai spręsti visus reikalavimų laikymosi klausimus. Paskelbimas, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, ir nuobaudų pasirašusiajai šaliai skyrimas yra kraštutinės priemonės, taikytinos tik tada, kai, nepaisant visų raginimų, *pasirašiusioji šalis* per nustatytą laikotarpį nesiima taisomųjų veiksmų.

5.3 Todėl pagal *WADA* reikalavimų laikymosi stebėsenos programą pagrindinis dėmesys skiriamas dialogui ir bendravimui su *pasirašiusiosiomis šalimis*, stengiantis padėti joms užtikrinti visapusišką Kodekso laikymąsi ir konsultuojant jas, kaip nuolat tobulinti savo antidopingo programas. Tiems atvejams, kai nustatoma reikalavimų laikymosi trūkumų, Tarptautiniame standarte dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje nustatomos objektyvios, iš anksto apibrėžtos ir skaidrios procedūros bei standartai, kurių laikydamasi *pasirašiusioji šalis* turi galimybę tuos reikalavimų laikymosi trūkumus ištaisyti ir pagal kuriuos (jeigu reikalavimų laikymosi trūkumai neištaisomi) nustatoma, kad reikalavimų nesilaikoma ir pasirašusiajai šaliai skiriamos prognozuojamos, laipsniškos ir proporcingos nuobaudos. Jame taip nustatyta aiški statuso atkūrimo eiga.

6.0 WADA reikalavimų laikymosi stebėsenos programa

Pirma diagrama. Procesas nuo reikalavimų laikymosi trūkumo nustatymo iki reikalavimų nesilaikymo patvirtinimo (6.1–6.3 punktai)

6.1 Kodekso laikymosi operatyvinė priežiūra

6.1.1 Kodekso laikymosi operatyvinę priežiūrą vykdo *WADA* vadovybė per *WADA* vidaus darbo grupę, kurią sudaro įvairių *WADA* padalinių darbuotojai.

6.1.2 Pagal 8.2 punktą *WADA* vadovybė yra atsakinga už visos veiklos, susijusios su *WADA* Kodekso laikymosi stebėsenos programa, vykdymo koordinavimą ir vadovavimą jai, koordinuojant darbą su Reikalavimų laikymosi peržiūros komitetu ir laikantis visų Reikalavimų laikymosi peržiūros komiteto nustatytų darbo prioritetų. Tai yra:

6.1.2.1 koordinuoja *pasirašiusiosioms šalims* nuolat *WADA* teikiamą paramą ir pagalbą, siekiant, kad *pasirašiusiosios šalys* vykdytų savo įsipareigojimus pagal *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus* (žr. 7 straipsnį);

6.1.2.2 naudojami visomis *WADA* disponuojamomis Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje stebėsenos priemonėmis, įskaitant, bet tuo neapsiribojant, *ADAMS*, Kodekso laikymosi klausimynais, privalomais prašymais pateikti informaciją, reikalavimų laikymosi auditais ir kita *WADA* gauta arba surinkta informacija (žr. 8 straipsnį);

6.1.2.3 jeigu nustatoma reikalavimų laikymosi trūkumų, pradeda dialogą su *pasirašiusiąja šalimi*, nustato, kokių taisyklių veiksmų *pasirašiusioji šalis* turi imtis, kad ištaisytų reikalavimų laikymosi trūkumus, ir teikia konsultacijas, siekdama padėti *pasirašiusiajai šaliai* per nustatytą laikotarpį įvykdyti taisyklių veiksmus (žr. 9 straipsnį);

6.1.2.4 vertina, ar *pasirašiusioji šalis* taisykliais veiksmis visiškai ištaisė reikalavimų laikymosi trūkumus, o atveju, kai reikalavimų laikymosi trūkumai neištaisomi iki galo, perduoda nagrinėti Reikalavimų laikymosi peržiūros komitetui, teikia ataskaitas su atitinkama patvirtinančiaja informacija, kad palengvintų CRC diskusijas, įgyvendina CRC rekomendacijas ir imasi paskesnių priemonių (žr. 10 straipsnį);

6.1.2.5 jeigu *pasirašiusioji šalis* per nustatytą laikotarpį pagal Reikalavimų laikymosi peržiūros komiteto rekomendacijas neištaiso reikalavimų laikymosi trūkumų, prašo *WADA* vykdomojo komiteto patvirtinimo, kad *pasirašiusiąją šalį* galima oficialiai informuoti apie nustatytą reikalavimų nesilaikymą, pranešime taip pat nurodyti nuobaudas *pasirašiusiajai šaliai*, kurias siūlo taikyti už tokį reikalavimų nesilaikymą, ir sąlygas, kurias siūlo *pasirašiusiajai šaliai* įvykdyti, kad jos statusas būtų atkurtas (žr. 10, 11 ir 12 straipsnius), ir

6.1.2.6 stebi, kaip *pasirašiusioji šalis* vykdo jai nustatytas statuso atkūrimo sąlygas, kad galėtų pranešti CRC, ar rekomenduoti atkurti pasirašiusiosios šalies statusą, ir kada tai padaryti (žr. 12 straipsnį).

6.2 Nepriklausoma peržiūra ir rekomendacijos

6.2.1 Reikalavimų laikymosi peržiūros komitetas yra nepriklausomas, nepolitinis nuolatinis *WADA* komitetas, kuris prižiūri *WADA* vykdomą Kodekso laikymosi stebėseną ir vykdymo užtikrinimo veiklą ir teikia patarimus bei

rekomendacijas šiais klausimais *WADA* vykdomajam komitetui.

6.2.1.1 CRC veikla reglamentuojama įstatais, siekiant užtikrinti jo narių nepriklausomumą, politinį neutralumą ir specializaciją, kuriais būtų užtikrintas jų darbo patikimumas. Įstatuose išdėstytos griežtos nuostatos dėl interesų konfliktų, pagal kurias reikalaujama, kad CRC nariai deklaruotų visus galimus interesų konfliktus ir nusišalintų nuo visų CRC nagrinėjamų bylų, kuriose gali kilti jų interesų konfliktų.

6.2.2 CRC laikosi standartizuotų procedūrų, kurias sudaro peržiūra, vertinimas, komunikacija ir rekomendacijų pateikimas *WADA* vykdomajam komitetui su Kodekso laikymusi ir statuso atkūrimu susijusiais klausimais. Šių procedūrų (žr. 9, 10 ir 12 straipsnius) paskirtis – padėti užtikrinti Kodekso laikymosi vertinimo ir užtikrinimo skaidrumą, objektyvumą ir nuoseklumą.

6.2.2.1 Jeigu *WADA* vadovybė praneša apie aiškų reikalavimų laikymosi trūkumą CRC, vykdoma procedūra, pagal kurią atitinkamai pasirašusiajai šaliai suteikiama laiko ir galimybė per nustatytą laikotarpį paaiškinti ir pašalinti reikalavimų laikymosi trūkumą, kad būtų užtikrintas visapusiškas Kodekso laikymasis (žr. 9 straipsnį).

6.2.2.2 Jeigu pasirašiusioji šalis pagal minėtą procedūrą neištaisys reikalavimų laikymosi trūkumo, CRC nagrinės bylą iš esmės ir spręs, ar rekomenduoti *WADA* vykdomajam komitetui siųsti pasirašusiajai šaliai oficialų pranešimą ir jame a) pareikšti įtarimus, kad pasirašiusioji šalis nesilaiko reikalavimų; b) pagal 11 straipsnį pasiūlyti už reikalavimų laikymosi trūkumą skirti nuobaudas pasirašusiajai šaliai ir c) pagal 12 straipsnį pasiūlyti, kokias statuso atkūrimo sąlygas pasirašiusioji šalis turėtų įvykdyti.

6.2.3 Be to, kad peržiūri ir vertina *WADA* vadovybės iškeltus reikalavimų laikymosi klausimus, CRC bet kuriuo metu gali savo iniciatyva nustatyti reikalavimų laikymosi klausimus, kuriuos *WADA* vadovybė turėtų spręsti.

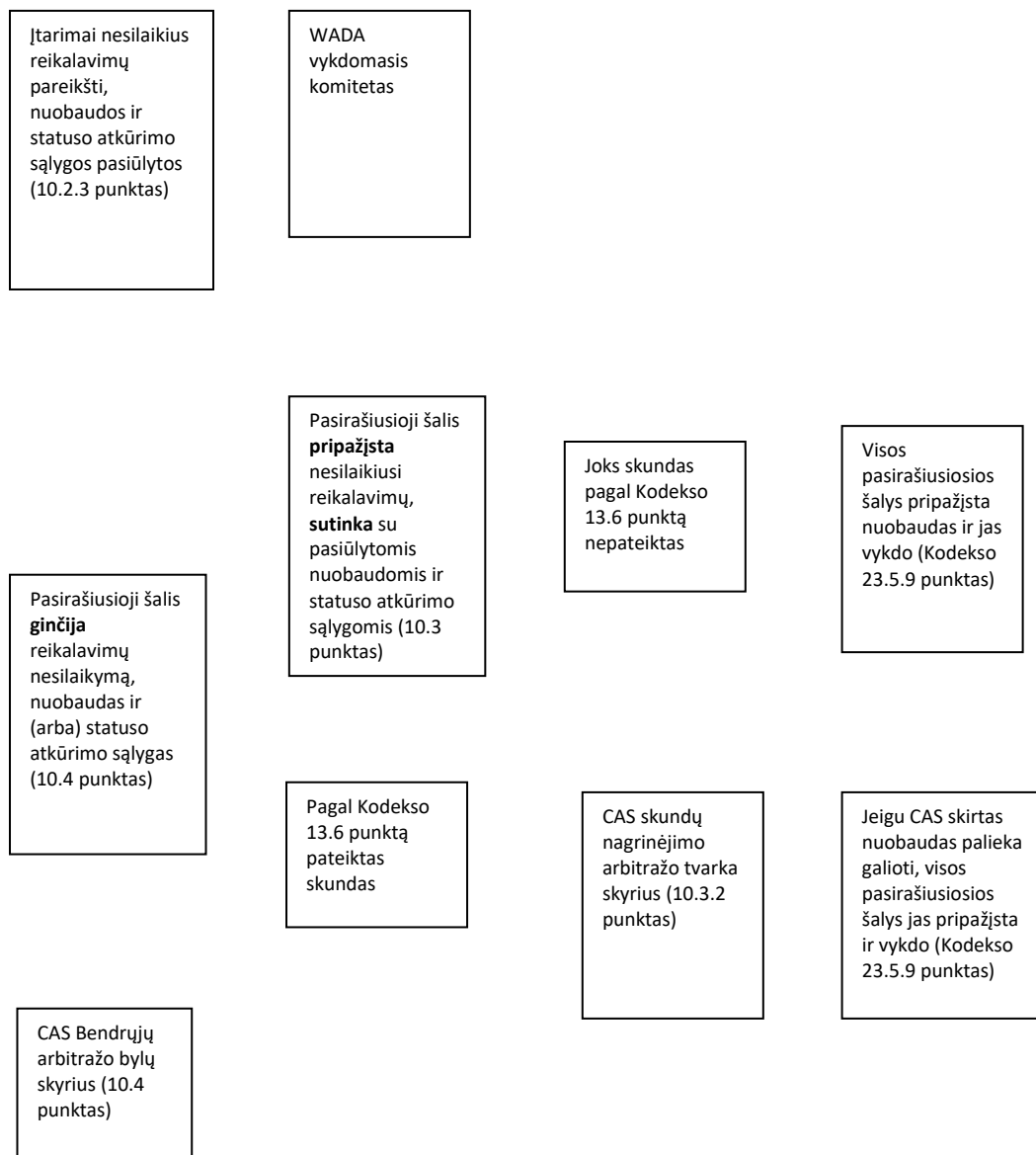
6.3 Nepriklausomas reikalavimų laikymosi trūkumo nustatymas ir nuobaudos

6.3.1 Pagal Kodekso 23.5.4 punktą, remdamasis CRC rekomendacija, *WADA* vykdomasis komitetas gali nuspręsti, kad pasirašusiajai šaliai reikėtų oficialiai pranešti įtarimus nesilaikius Kodekso ir (arba) tarptautinių standartų, pranešime taip pat nurodyti už tokį reikalavimų nesilaikymą siūlomas taikyti nuobaudas pasirašusiajai šaliai ir sąlygas, kurias pasirašusiajai šaliai siūloma įvykdyti, kad jos statusas būtų atkurtas. (Žr. pirmiau pateiktą pirmą diagramą).

6.3.2 Jeigu pasirašiusioji šalis sutiks su pranešimu arba jo turinio neginčys per dvidešimt vieną dieną nuo pranešimo gavimo dienos, bus laikoma, kad su įtarimais dėl reikalavimų nesilaikymo sutinkama, o nuobaudos ir statuso atkūrimo sąlygos priimtos, ir pranešimas (nebent pagal Kodekso 13.6 punktą pateikiama apeliacija) automatiškai taps galutiniu sprendimu, kurį pagal Kodekso 23.5.9 punktą privaloma vykdyti nedelsiant. Jeigu pasirašiusioji šalis ginčys kurią nors pranešimo dalį, ginčą pagal Kodekso 23.5.7 punktą spręs CAS.

6.3.3 Kai *pasirašiusioji šalis* priima pranešimą kaip galutinį sprendimą arba (jeigu jis ginčijamas) kai *CAS* priima galutinį sprendimą ir sprendime nurodomos *pasirašiusiajai šaliai* skiriamos nuobaudos, pagal *Kodekso* 23.5.9 punktą tas sprendimas yra taikytinas visame pasaulyje ir visos kitos *pasirašiusiosios šalys* pagal savo kompetenciją atitinkamose atsakomybės srityse jį pripažįsta, jo laikosi ir jį vykdo. (Žr. antrą diagramą)

Antra diagrama. Procesas, oficialiai pareiškus įtarimus nesilaikius reikalavimų (6.3.1 ir 6.3.3 punktai)

6.4 Statuso atkūrimo procedūros

6.4.1 Kai tai taikytina, *WADA* vadovybė praneš CRC, kad *pasirašiusioji šalis* įvykdė statuso atkūrimo sąlygas, tada CRC pateiks rekomendacijas *WADA* vykdomajam komitetui dėl to, ar *pasirašiusioji šalis* įvykdė šias sąlygas, ir dėl to, ar jos statusą reikėtų atkurti.

6.4.2 Jeigu *WADA* vykdomasis komitetas pareiškš, kad *pasirašiusioji šalis* dar neįvykdė statuso atkūrimo sąlygų ir kad jos statuso dar nereikėtų atkurti, o *pasirašiusioji šalis* ginčys tą pareiškimą, ginčą pagal *Kodekso* 23.5.6–23.5.9 punktus spręs *CAS*. Pagal *Kodekso* 23.5.9 punktą *CAS* sprendimas taikytinas visame pasaulyje ir visos kitos *pasirašiusiosios šalys* pagal savo kompetenciją atitinkamose atsakomybės srityse jį pripažįsta, jo laikosi ir jį vykdo.

7.0 WADA parama pasirašiusiosioms šalims siekiant užtikrinti ir (arba) išsaugoti Kodekso laikymąsi

7.1 Tikslas

7.1.1 *WADA* prioritetas – teikti paramą *pasirašiusiosioms šalims*, siekiant stiprinti jų antidopingo programas ir taip didinti apsaugą, kurią jos teikia sąžiningiems *sportininkams*. Visapusiško Kodekso laikymosi užtikrinimas visais atvejais yra *pasirašiusiosios šalies* pareiga ir *pasirašiusioji šalis* gindamasi ar teisindami negali remtis argumentais, kad kiti subjektai nepadėjo *pasirašiusiajai šaliai* jo laikytis. Tačiau *WADA* dės visas pagrįstas pastangas, kad suteiktų paramą ir pagalbą *pasirašiusiosioms šalims*, kurios nori užtikrinti, išsaugoti arba atkurti visapusišką Kodekso laikymąsi.

7.2 Operatyvinė ir techninė parama

7.2.1 *WADA* teiks *pasirašiusiosioms šalims* operatyvinę ir techninę paramą, siekdama padėti joms užtikrinti, išsaugoti arba (jei reikia) atkurti visapusišką Kodekso laikymąsi, įskaitant tai, kad teiks patarimus ir informaciją, plėtos išteklius, rengs gaires, mokymo medžiagą ir mokymo programas, jei galima, padės užmegzti partnerystės ryšius su kitomis *antidopingo organizacijomis*. Jeigu *WADA* biudžeto pakaks, ši parama bus teikiama *pasirašiusiosioms šalims* nemokamai.

7.2.2 Pavyzdžiui, *WADA* parengė keletą dokumentų ir priemonių, siekdama padėti *pasirašiusiosioms šalims* suprasti savo pareigas pagal *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus*, užtikrinti ir išsaugoti visapusišką jų laikymąsi, įskaitant:

7.2.2.1 techninius dokumentus, pavyzdžiui, Techninį dokumentą dėl specialių tyrimų sporte;

7.2.2.2 pavyzdines *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* įgyvendinimo pagal *pasirašiusiųjų šalių* kompetencijos sritis taisykles;

7.2.2.3 gaires dėl įvairių *Kodeksą* atitinkančios antidopingo programos dalių įgyvendinimo, įskaitant (tuo neapsiribojant) *testavimą*, *LVG*, rezultatų valdymą, švietimą, žvalgybos duomenų rinkimą ir tyrimus;

7.2.2.4 dokumentų ir formų šablonus ir

7.2.2.5 internetines mokymo priemones.

7.2.3 WADA taip pat parengė Kodekso laikymosi klausimyną ir reikalavimų laikymosi audito programą, kurių paskirtis – padėti *pasirašiusiosioms šalims* nustatyti su antidopingo programomis susijusius reikalavimų laikymosi trūkumus ir parengti bei įgyvendinti planus šiems reikalavimų laikymosi trūkumams ištaisyti. WADA teiks *pasirašiusiosioms šalims* įvairios formos paramą ir pagalbą, siekdama padėti suprasti jos parengtą Kodekso laikymosi klausimyną, reikalavimų laikymosi audito programą ir kitus reikalavimų laikymosi stebėsenos programos aspektus, įskaitant tai, kad rengs informacines paskaitas, savo interneto svetainėje sukurs specialią skiltį, kurioje skelbs su reikalavimų laikymosi stebėsenos programa susijusią informaciją, įskaitant atsakymus į dažnai užduodamus klausimus, ir kitus paramos išteklius.

7.2.4 Viena *pasirašiusioji šalis* gali prašyti pagalbos iš kitos *pasirašiusiosios šalies*, kad ši padėtų užtikrinti visapusišką Kodekso laikymąsi. WADA sieks padėti *pasirašiusiosioms šalims* užmegzti tokius partnerystės ryšius, įskaitant tai, kad savo interneto svetainėje skelbs papildomą informaciją apie partnerystės susitarimus ir gaires šia tema. *Pasirašiusioji šalis* taip pat gali paskirti trečiąją šalį, kuri vykdytų antidopingo veiklą jos vardu. Tačiau pagal 9.4.3 punktą *pasirašiusioji šalis* visada išliks visapusiškai atsakinga už visus dėl to atsiradusius reikalavimų laikymosi trūkumus. *Pasirašiusioji šalis* užtikrina galimybę reikalauti iš trečiosios šalies visapusiškai bendradarbiauti (ir sudaryti sąlygas *pasirašiusiajai šaliai* visapusiškai bendradarbiauti) su visais WADA reikalavimų laikymosi stebėsenos specialistais, įskaitant (tuo neapsiribojant) tinkamai pildyti Kodekso laikymosi klausimynus, atsakyti į privalomus prašymus pateikti informaciją ir leisti atlikti reikalavimų laikymosi auditus.

7.2.5 Kaip nurodyta 9 straipsnyje, nustačius reikalavimų laikymosi trūkumų – ir užpildytame Kodekso laikymosi klausimyne, ir atliekant reikalavimų laikymosi auditą, ir kt. – WADA *vadovybė* dėmesį sutelks į dialogą su atitinkama *pasirašiusiaja šalimi* ir paramą jai užtikrinant visapusišką Kodekso laikymąsi. *Pasirašiusiajai šaliai* bus suteikta pakankamai galimybių ginčyti reikalavimų laikymosi trūkumus arba juos pašalinti ir ištaisyti, įskaitant tai (jei to reikės), kad WADA pateiks pranešimą dėl taisomųjų veiksmų, kuriame išdėstys, kokių taisomųjų veiksmų reikalaujama imtis, ir nurodys jų atlikimo terminus. Pranešime dėl taisomųjų veiksmų taip pat gali būti pateikta geriausios patirties rekomendacijų ir, jei reikia, nurodyta, kokie WADA interneto svetainėje pateikti ištekliai ir medžiaga gali padėti *pasirašiusiajai šaliai* atsakyti į pranešimą ir sustiprinti savo antidopingo programą. Be to, WADA peržiūrės kiekvieną *pasirašiusiosios šalies* pateiktą taisomųjų veiksmų planą ir pateiks reikiamas pastabas, kad būtų užtikrintas jo tinkamumas pagal paskirtį.

8.0 Pasirašiusiųjų šalių pastangų laikytis reikalavimų stebėseną

8.1 Tikslas

8.1.1 Laikydamosi savo įsipareigojimo pagal *Kodekso* 20.7.2 punktą stebėti *Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių* veikloje, *WADA* peržiūrės *pasirašiusiųjų šalių* taisykles ir reglamentus (ir (arba) teisės aktus, jeigu *Kodeksas* konkrečioje šalyje įgyvendinamas tokiu būdu), taip siekdama užtikrinti, kad jie atitiktų *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus*. Ji taip pat vertina, ar *pasirašiusiosios šalys* įgyvendina savo taisykles, reglamentus ir teisės aktus pagal antidopingo programas, atitinkančias visus *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* reikalavimus. Šio Tarptautinio standarto dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje 8 skirsnio paskirtis – išdėstyti standartus, kuriais bus reglamentuojama ši stebėsenos veikla. Visais atvejais siekiama, kad stebėsenos procesas būtų kuo veiksmingesnis ir ekonomiškesnis.

8.2. Įvairioms *pasirašiusiosioms šalims* skiriamų prioritetų nustatymas

8.2.1 *Kodekso pasirašiusiosios šalys* yra:

8.2.1.1 Tarptautinis olimpinis komitetas ir Tarptautinis parolimpinis komitetas;

8.2.1.2 *didžiųjų renginių organizacijos*;

8.2.1.3 tarptautinės federacijos;

8.2.1.4 *nacionaliniai olimpiniai komitetai* ir nacionaliniai parolimpiniai komitetai;

8.2.1.5 *nacionalinės antidopingo organizacijos* ir

8.2.1.6 *įvairios* kitos *WADA* interneto svetainėje išvardytos organizacijos, įskaitant, bet tuo neapsiribojant, *nacionalinių olimpinų komitetų* asociacijas, tarptautinių federacijų asociacijas, *sportininkų* su negalia organizacijas, kurios nėra tarptautinės federacijos, ir nacionalines sandraugos žaidynių asociacijas.

8.2.2 Kadangi *pasirašiusiųjų šalių* yra daug, o *WADA* ištekliai – riboti, CRC gali patvirtinti *WADA* vadovybės pasiūlymus *Kodekso laikymosi* stebėsenos prioritetus skirti a) tam tikrų kategorijų *pasirašiusiosioms šalims*, remiantis antidopingo veiklos kurią pagal *Kodeksą* turi vykdyti tų kategorijų *pasirašiusiosios šalys*, sritimis, ir (arba) b) tam tikroms konkrečioms *pasirašiusiosioms šalims*, remiantis objektyviu rizikos įvertinimu. Toliau pateikiamas nebaigtinis veiksmių, į kuriuos galima atsižvelgti atliekant vertinimą, sąrašas:

8.2.2.1 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra tarptautinė federacija) fiziologinė dopingo rizika tam tikros šakos ir (arba) rūšies sporte;

8.2.2.2 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra tarptautinė federacija) *pasirašiusiosios šalies* dalyvavimas olimpinėse ir (arba) parolimpinėse žaidynėse;

8.2.2.3 tam tikros šalies *sportininkų* rezultatai *tarptautiniuose renginiuose*;

8.2.2.4 dopingo vartojimo istorija tam tikroje šalyje arba tam tikros šakos ir (arba) rūšies sporte;

8.2.2.5 *pasirašiusiosios šalies* atsakymas į privalomą prašymą pateikti informaciją arba Kodekso laikymosi klausimą;

8.2.2.6 gauti patikimi žvalgybos duomenys arba tyrimo rezultatai, iš kurių matyti, kad *pasirašiusiosios šalies* antidopingo programoje gali būti didelių reikalavimų laikymosi trūkumų;

8.2.2.7 tai, kad *pasirašiusioji šalis* pažeidė esminius arba didelio prioriteto Kodekso arba tarptautinio standarto reikalavimus;

8.2.2.8 tai, kad *pasirašiusioji šalis* neįvykdė rekomendacijų pagal bendradarbiavimo programas, kuriose *WADA* veikė kaip tarpininkas arba šalis;

8.2.2.9 tai, kad *pasirašiusioji šalis*, gavusi *WADA* pateiktas arba patvirtintas rekomendacijas (pvz., dėl *testavimo* rengiantis olimpinėms, parolimpinėms žaidynėms arba kitam *renginiui*), nesiėmė priemonių (pvz. *tikslinio testavimo*);

8.2.2.10 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *nacionalinė antidopingo organizacija* arba jos funkcijas vykdančias *nacionalinis olimpinis komitetas*) tai, kad *pasirašiusiosios šalies* šalyje įsteigta *WADA* akredituota laboratorija ir (arba) kad šalis pateikė paraišką rengti didelį sporto *reginį* arba jai suteikta tokia teisė;

8.2.2.11 jeigu *pasirašiusioji šalis*, pripažinta nesilaikiusia reikalavimų, siekia, kad jos statusas būtų atkurtas, ir (arba)

8.2.2.12 *WADA* vykdomojo komiteto ir (arba) *WADA* steigiamosios tarybos prašymas.

8.2.3 *Kodekso* 20 straipsnyje reikalaujama, kad tarptautinės federacijos, *nacionaliniai olimpiniai komitetai* ir nacionaliniai parolimpiniai komitetai vykdytų Kodekso laikymosi narių ir (arba) pripažintų įstaigų veikloje stebėseną. Taigi, *WADA* nevykdys aktyvios Kodekso laikymosi tų narių ir (arba) pripažintų įstaigų veikloje stebėsenos, bet tikisi, kad tai darys atitinkamos *pasirašiusiosios šalys*. Jeigu, atlikdama stebėseną, *WADA* sužinos apie tai, kad *pasirašiusiosios šalies* narys ir (arba) pripažinta įstaiga aiškiai nesilaiko *Kodekso*, ji praneš *pasirašiusiajai šaliai* apie reikiamus paskesnius veiksmus ir *pasirašiusiosios šalies* veiksmus pagal jos įsipareigojimus pagal *Kodeksą*.

8.2.4 Be to, taip pat atsižvelgiant į tai, kad *pasirašiusiųjų šalių* yra daug, o *WADA* ištekliai – riboti, CRC gali patvirtinti *WADA* vadovybės pasiūlymus suskirstyti esminių ir (tam tikromis aplinkybėmis) didelio prioriteto Kodekso ir (arba) tarptautinių standartų reikalavimų vykdymo užtikrinimą pagal prioritetus (įskaitant, jei reikia, pareiškiant įtarimus nesilaikius reikalavimų ir pasiūlant skirti nuobaudas *pasirašiusiajai šaliai*), kartu suteikiant *pasirašiusiajai šaliai* papildomą galimybę imtis taisomųjų veiksmų ir užtikrinti, kad būtų laikomasi kitų *Kodekso* ir

(arba) *tarptautinių standartų* reikalavimų. Didžiausias prioritetas bus skiriamas tam, kad tais atvejais, kai nesilaikoma esminių reikalavimų ir yra sunkinančių aplinkybių, būtų skiriamos nuobaudos pasirašiusiosioms šalims.

8.2.5 Vykdydama stebėsenos užduotis, WADA taip pat gali pasitelkti kitų įstaigų pagalbą.

8.2.6 Kad neliktų abejonių, pažymėtina, kad iš *pasirašiusiosios šalies* vis tiek reikalaujama visais atvejais laikytis įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus*, neatsižvelgiant į tai, ar WADA jų stebėseną priskyrė prie prioritetų.

8.3 Bendradarbiavimas su kitomis įstaigomis

8.3.1 Prireikus, skatindama visapusišką Kodekso laikymąsi pasirašiusiųjų šalių veikloje, WADA gali bendradarbiauti su kitomis atitinkamomis įstaigomis: be kita ko (tuo neapsiribojant), skatindama, kad vyriausybės laikytųsi *UNESCO konvencijos*, – bendradarbiauti su *UNESCO*, skatindama, kad vyriausybės laikytųsi antidopingo konvencijos – bendradarbiauti su Europos Taryba ir (arba) bendradarbiauti su bet kuria kita tarpvyriausybine organizacija arba pagal bet kurią iniciatyvą. Tokio bendradarbiavimo tikslas bus sudaryti palankesnes WADA vykdomos Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje stebėsenos sąlygas, kad ji būtų kuo veiksmingesnė.

8.2.7 Šis bendradarbiavimas gali apimti (tuo neapsiribojant) koordinavimą su kitos įstaigos konkrečioje šalyje vykdoma reikalavimų laikymosi stebėsenos veikla (pvz., bendri vizitai vietoje, suderinti klausimynai), keitimąsi atitinkama informacija, kuri gali padėti atlikti šią veiklą, ir veiklos, kuria siekiama padėti atitinkamoms šalims ir jas skatinti laikytis reikalavimų, koordinavimą.

8.4 WADA stebėsenos priemonės

8.4.1 WADA gali naudotis visomis disponuojamomis teisėtomis Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje stebėsenos priemonėmis, įskaitant (tuo neapsiribojant):

8.4.1.1 pagal *Kodekso* 23.5.2 punktą reikalauti, kad kiekviena *pasirašiusioji šalis* iki pagrįsto ir aiškiai nurodyto termino užpildytų ir pateiktų Kodekso laikymosi klausimynus ir (arba) kitus Kodekso laikymosi pranešimus. Šiuose pranešimuose visa WADA prašyta informacija pateikiama tiksliai ir išsamiai, paaiškinamos visų nustatytų reikalavimų laikymosi trūkumų priežastys ir aprašoma, kokių priemonių *pasirašiusioji šalis* ėmėsi ir (arba) siūlo imtis, kad tuos reikalavimų laikymosi trūkumus ištaisytų;

8.4.1.2 pagal 8.7 punktą atlikti reikalavimų laikymosi pagal vykdomas pasirašiusiųjų šalių antidopingo programas audita, siekiant įvertinti Kodekso laikymąsi jų veikloje, nustatyti reikalavimų laikymosi trūkumus ir suskirstyti juos pagal kategorijas, nustatyti, kokių taisomųjų veiksmų reikia imtis reikalavimų laikymosi trūkumams pašalinti ir visapusiškam Kodekso laikymuisi užtikrinti;

8.4.1.3 vykdyti *nepriklausomų stebėtojų programą* a) per olimpines ir parolimpines žaidynes ir b) per kitus pasirinktus *renginius*;

8.4.1.4 peržiūrėti, ar *pasirašiusiųjų šalių* atsakomieji veiksmai yra pakankami pagal *WADA* pateiktas arba patvirtintas rekomendacijas rengiantis olimpinėms, parolimpinėms žaidynėms arba kitam *renginiui* atlikti *tikslinį testavimą* ir (arba) imtis kitų priemonių;

8.4.1.5 peržiūrėti šiuos pagrindinius dokumentus:

- a) *pasirašiusiųjų šalių* taisykles ir reglamentus (ir (arba) kitus atitinkamus teisės aktus, jeigu *Kodeksas* tam tikroje šalyje įgyvendinamas tokiu būdu);
- b) *Kodekso* 5.4.2 punkte numatytus *pasirašiusiųjų šalių* rizikos vertinimus ir testų paskirstymo planus;
- c) *Kodekso* 14.4 punkte numatytas *pasirašiusiųjų šalių* metines statistines ataskaitas apie atitinkamą jų *dopingo kontrolės* veiklą;
- d) *dopingo kontrolės* formas, sprendimus dėl *LVG* ir kitus duomenis, pateikiamus *ADAMS* (įskaitant vertinimą, kaip laikomasi reikalavimų pateikti šią informaciją *ADAMS* per nurodytą laikotarpį, ir peržiūrą, kaip sprendimai dėl *LVG* atitinka Leidimų vartoti gydymui tarptautinį standartą);
- e) kitų atitinkamų įstaigų pateiktus pranešimus (pvz., pranešimus po Stebėjimo grupės vizitų į šalį pagal Europos Tarybos antidopingo konvenciją) ir
- f) visus kitus dokumentus arba duomenis, kurių *WADA* vadovybė paprašo iš *pasirašiusiosios šalies*, kad galėtų įvertinti *Kodekso laikymąsi pasirašiusiosios šalies* veikloje;

8.4.1.6 peržiūrėti *pasirašiusiųjų šalių* pagal *Kodekso* 7.10 ir 14.1.4 punktus ir Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto 12.4.3 punktą priimtus ir *WADA* perduotus rezultatų valdymo sprendimus, įskaitant (bet tuo neapsiribojant) sprendimus:

- a) nesiūlyti *netipinį rezultatą* laikyti *teigiamu testo rezultatu*;
- b) nesiūlyti *teigiamą testo rezultatą* arba *teigiamą rezultatą pagal paso duomenis* laikyti antidopingo taisyklės pažeidimu;
- c) nesiūlyti reikalavimų dėl buvimo vietos nesilaikymą arba kitus aiškius pažeidimus laikyti antidopingo taisyklių pažeidimu;
- d) atšaukti įtarimus pažeidus antidopingo taisykles; ir
- e) sutikti su procedūros, per kurią pareiškiama įtarimai pažeidus antidopingo taisykles, rezultatais, pirmiau nesurengus svarstymo;

tačiau, išskyrus išimtinius atvejus, *WADA* nereikš įtarimų, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, remdamasi tik vienu reikalavimų neatitinkančių rezultatų valdymo sprendimu. Vietoj to *WADA*

1) per pagrįstą laikotarpį nuo sprendimų dėl to, kurie rezultatų valdymo sprendimai, *WADA* vadovybės nuomone, neatitinka reikalavimų, gavimo informuos *pasirašiusiąją šalį* ir 2) imsis tolesnių veiksmų *pasirašiusiosios šalies* atžvilgiu dėl reikalavimų nesilaikymo, jeigu, nepaisant tokio pranešimo, reikšminga dalis *pasirašiusiosios šalies* priimtų rezultatų valdymo sprendimų ir toliau neatitiks reikalavimų;

8.4.1.7 vertinti ir tvarkyti iš patikimų šaltinių, įskaitant (bet tuo neapsiribojant) *WADA* žvalgybos ir tyrimų departamentą, *pasirašiusiąsias šalis* ir kitas suinteresuotąsias šalis, *WADA* akredituotas laboratorijas ir kitas *WADA* patvirtintas laboratorijas, mėginių paėmimo institucijas ir (arba) personalą mėginiams paimti, teisėsaugos ir kitas atitinkamas institucijas (įskaitant kitas reguliavimo ir (arba) drausmines įstaigas), *sportininkus* ir kitus *asmenis*, informatorius, žiniasklaidą ir visuomenės narius, gautus duomenis apie galimus reikalavimų laikymosi trūkumus;

8.4.1.8 naudotis pagal Kodekso 10.6.1 punktą *WADA* suteiktais įgaliojimais skatinti *sportininkus* ir kitus *asmenis* teikti informaciją apie reikalavimų nesilaikymą *pasirašiusiųjų šalių* veikloje;

8.4.1.9 prašyti *WADA* žvalgybos ir tyrimų departamento, atsižvelgiant į žvalgybos duomenis, imtis paskesnių veiksmų ir (arba) ištirti galimus reikalavimų nesilaikymo *pasirašiusiųjų šalių* veikloje atvejus ir

8.4.1.10 naudotis visa kita jos turima svarbia ir patikima informacija arba duomenimis.

8.4.2 Jeigu iš *pasirašiusiosios šalies* reikalaujama pateikti *WADA* informaciją apie reikalavimų laikymąsi (pvz., užpildant Kodekso laikymosi klausimyną arba atsakant į privalomą prašymą pateikti informaciją), kuri priklauso *pasirašiusiajai šaliai* ir yra konfidenciali, *WADA* saugos šios informacijos konfidencialumą ir naudosis ja tik Kodekso laikymosi stebėsenai atlikti ir nenaudos jos jokiam kitam tikslui.

8.5 Kodekso laikymosi klausimynai

8.5.1 Pagal Kodekso 23.5.2 punktą reikalaujama, kad, *WADA* vykdomajam komitetui paprašius, *pasirašiusiosios šalys* praneštų *WADA* apie Kodekso laikymąsi.

8.5.2 Jeigu ir tada, kai, remdamasis CRC rekomendacija, *WADA* vykdomasis komitetas taip nustato (bet ne dažniau negu kartą per trejus metus, nebent susiklosto išimtinės aplinkybės), *WADA* siųs *pasirašiusiosioms šalims* Kodekso laikymosi klausimynus, kad *pasirašiusiosios šalys* galėtų įsivertinti Kodekso laikymąsi, nustatyti galimus reikalavimų laikymosi trūkumus ir parengti įsivertinimo ataskaitą. Kodekso laikymosi klausimyne gali būti reikalaujama, kad *pasirašiusioji šalis* pateiktų dokumentus, kuriais pagrįstų ir patvirtintų savo atsakymus į Kodekso laikymosi klausimyno klausimus.

8.5.3 *WADA* nustatys pagrįstą Kodekso laikymosi klausimyno, įskaitant visus patvirtinamuosius dokumentus, grąžinimo terminą. Artėjant terminui, jis siųs *pasirašiusiosioms šalims* priminimus.

8.5.3.1 Jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *didžioji renginių organizacija*, WADA gali prašyti, kad ji iš anksto prieš *renginį* užpildytų ir pateiktų Kodekso laikymosi klausimyną, aprašytą siūlomą įgyvendinti *renginiui* skirtą antidopingo programą, kad būtų galima iš anksto nustatyti ir pašalinti visus reikalavimų laikymosi rūkumus.

8.5.4 Remiantis *Kodekso* 23.5.3 punktu, jeigu *pasirašiusioji šalis* iki nurodyto termino negrąžina WADA tiksliai ir išsamiai užpildyto Kodekso laikymosi klausimyno, tai irgi laikoma *Kodekso* 23.5.2 straipsnio nuostatų nesilaikymu ir pagrindu pradėti 9.3.1 punkte nurodytą procesą.

8.5.5 WADA peržiūrės užpildytame Kodekso laikymosi klausimyne pateiktą informaciją ir įvertins Kodekso laikymąsi pasirašiusiosios šalies veikloje. WADA stengiasi patikrinti *pasirašiusiosios šalies* atsakymus į konkrečius Kodekso laikymosi klausimyno klausimus pagal informaciją, gautą iš kitų patikimų šaltinių, pavyzdžiui, pagal *ADAMS* duomenis ir nepriklausomų tyrimų ataskaitas. Prieš darydama išvadą, WADA aptars visus aiškius *pasirašiusiosios šalies* atsakymų ir šių duomenų neatitikimus su *pasirašiusiąja šalimi*.

8.5.6 Jeigu WADA nustatys, kad Kodekso laikymosi klausimyne jokių reikalavimų laikymosi trūkumų neatskleista, *pasirašiusioji šalis* apie tai bus deramai informuota raštu. Jeigu reikalavimų laikymosi trūkumų iš tikrųjų yra (ir tuo metu buvo), tačiau peržiūredama *pasirašiusiosios šalies* užpildytą Kodekso laikymosi klausimyną WADA negalėjo jų nustatyti, o juos nustatė atlikdama kitą reikalavimų laikymosi stebėsenos veiklą, WADA pradinė išvada jokia būdu neriboja galimybės imtis Tarptautiniame standarte dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje nurodytų veiksmų, kad *pasirašiusioji šalis* ištaisytų reikalavimų laikymosi trūkumus.

8.5.7 Jeigu WADA reikalavimų laikymosi trūkumų nustatys remdamasi *pasirašiusiosios šalies* užpildytu Kodekso laikymosi klausimynu, pagal 9.2 punktą ji parengs pranešimą dėl taisomųjų veiksmų.

8.6 Privalomi prašymai pateikti informaciją

8.6.1 Nepriklausomai nuo visos kitos stebėsenos veiklos, jeigu WADA gauna informacijos, kad *pasirašiusioji šalis* galbūt nesilaiko esminių arba didelio prioriteto reikalavimų, WADA vadovybė gali išsiųsti *pasirašiusiąjai šaliai* privalomą prašymą pateikti informaciją ir pareikalauti pateikti informaciją, kuria remdamasi WADA galėtų patvirtinti tikrąją padėtį. WADA prašo tik tokios informacijos, kurios jai reikia, kad galėtų veiksmingai įvertinti Kodekso laikymąsi pasirašiusiosios šalies veikloje ir kurios ji dar nėra gavusi iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, *ADAMS*). Prašyme bus paaiškinta, kodėl WADA vadovybė prašo informacijos, ir bus nurodytas terminas, iki kurio *pasirašiusioji šalis* turės ją pateikti (terminas negali sukakti anksčiau negu po dvidešimt vienos dienos).

8.6.2 WADA vadovybė paskirs WADA auditorių, kuris peržiūrės iš *pasirašiusiosios šalies* gautą atsakymą, jį įvertins ir pateiks rekomendaciją, įskaitant (jei reikia) rekomendaciją pagal 9.2 punktą parengti pranešimą dėl taisomųjų veiksmų.

8.6.3 Jeigu *pasirašiusioji šalis* nepateiks prašyto atsakymo į privalomą prašymą

pateikti informaciją per pranešime dėl taisomųjų veiksmų nurodytą laikotarpį, tai bus pagrindas pradėti 9.3.1 punkte aprašytą procesą.

8.7 Reikalavimų laikymosi audito programa

8.7.1 WADA vadovybė nuspręš, kurių *pasirašiusiųjų šalių* atžvilgiu reikia atlikti reikalavimų laikymosi auditą (tai prižiūri CRC). 8.2.2 punkte nurodytos aplinkybės gali būti pagrindas atlikti reikalavimų laikymosi auditą. *Pasirašiusiąsias šalis*, kurių atžvilgiu bus atliekamas reikalavimų laikymosi auditas, taip pat galima pasirinkti dėl kitų svarbių priežasčių arba remiantis patikimais WADA surinktais arba gautais žvalgybos duomenimis.

8.7.2 Reikalavimų laikymosi auditą atliks WADA auditoriai. Reikalavimų laikymosi auditas gali būti atliekamas asmeniškai (t. y. kai audito grupė atvyksta į *pasirašiusiosios šalies* organizaciją ir įvertina *pasirašiusiosios šalies antidopingo programą* dalyvaujant atitinkamiems *pasirašiusiosios šalies* grupės nariams) arba keičiantis rašytine informacija – šis procesas inicijuojamas WADA prašymu, pavyzdžiui privalomu prašymu pateikti informaciją.

8.7.3 Kiekvienu atveju per reikalavimų laikymosi auditą *pasirašiusioji šalis* visais aspektais bendradarbiauja su WADA ir WADA audito grupe. Dėl nepakankamo bendradarbiavimo WADA vadovybė gali kreiptis į CRC, kad tai būtų nagrinėjama kaip galimas reikalavimų laikymosi trūkumas.

8.7.4 Asmeninio reikalavimų laikymosi audito organizavimas:

8.7.4.1 WADA nusiųs *pasirašiusiajai šaliai* pranešimą, kad pasirinko atlikti jos reikalavimų laikymosi auditą, nurodys vadovaujančiojo auditoriaus ir kitų audito grupės narių vardus, pavardes, datas, kuriomis audito grupė siūlo atvykti į *pasirašiusiosios šalies* biurus ir atlikti auditą (auditas paprastai trunka 2–3 dienas). Datas nurodomos taip, kad *pasirašiusioji šalis* turėtų bent vieną mėnesį pasiruošti audito vizitui.

8.7.4.2 *Pasirašiusiajai šaliai* leidžiama per dvidešimt vieną dieną atsakyti į pranešimą ir patvirtinti, kad pasiūlytos audito datos yra patogios, arba paaiškinti, kodėl šios datos nepatogios, bei pasiūlyti alternatyvias, WADA pasiūlytomis datoms kuo artimesnes datas. *Pasirašiusioji šalis* negali atsisakyti audito ir, jeigu ji nebendradarbiauja pasirenkant tinkamas datas, WADA galiausiai gali nustatyti datas, kuriomis vyks audito vizitas.

8.7.4.3 Datas patvirtinus, WADA nusiųs *pasirašiusiajai šaliai* audito planą, kuriame nurodys numatomo atlikti audito sritį ir tai, kaip pasiręgti audito vizitui.

8.7.4.4 Ne vėliau kaip prieš keturiolika dienų iki audito vizito vadovaujantysis auditorius turėtų tiesiogiai (pvz., telefonu arba surengus asmeninį susitikimą) susisiekti su *pasirašiusiosios šalies* pagrindiniu kontaktiniu asmeniu reikalavimų laikymosi klausimams spręsti ir patvirtinti visus reikalingus organizacinius aspektus, atsakyti į visus klausimus dėl audito bei aptarti, kaip *pasirašiusioji šalis* turėtų parengti informaciją ir ją pateikti audito grupei.

8.7.5 Visais atvejais *pasirašiusioji šalis* sudaro palankias sąlygas *WADA* audito grupės vizitui, be kita ko, pasirūpina, kad vykstant audito vizitui dalyvautų reikiami darbuotojai, suteikti reikiamas susitikimų ir su tuo susijusias patalpas, kad *WADA* audito grupė galėtų atlikti reikalavimų laikymosi auditą.

8.7.6 Per audito įvadinį susitikimą audito grupė paaiškina, kokios metodikos laikysis atlikdama reikalavimų laikymosi auditą, patvirtins audito sritį ir tai, kokio bendradarbiavimo bei paramos per auditą tikisi iš *pasirašiusiosios šalies*. Ji suteiks *pasirašiusiajai šaliai* galimybę užduoti visus *pasirašiusiajai šaliai* iškilusius klausimus dėl audito.

8.7.7 Per reikalavimų laikymosi auditą audito grupė vertins *pasirašiusiosios šalies* antidopingo programą, remdamasi turima įvairių šaltinių informacija, įskaitant *pasirašiusiosios šalies* užpildytą Kodekso laikymosi klausimyną, *ADAMS* užpildytus duomenis, nepriklausomų tyrimų ataskaitas, surinktus arba gautus žvalgybos duomenis, *WADA* nuomone svarbius žiniasklaidos pranešimus ir kitą turimą patikimą informaciją. Audito grupė ieškos reprezentatyvių pavyzdžių ir įrodymų, susijusių su *pasirašiusiosios šalies* pagal antidopingo programą atliktu darbu, pažymės visus neatitikimus tarp šių pavyzdžių ir *pasirašiusiosios šalies* pateiktų (pvz. Kodekso laikymosi klausimyne) įrodymų bei informacijos. *Pasirašiusioji šalis* bendradarbiauja ir sudaro sąlygas audito grupei visapusiškai susipažinti su visa informacija, visomis procedūromis ir sistemomis, kurių reikia reikalavimų laikymosi auditui užbaigti.

8.7.8 Per baigiamąjį susitikimą audito grupė žodžiu pristatys *pasirašiusiajai šaliai* pirmines išvadas, įskaitant tai, kad nurodys visus aiškius reikalavimų laikymosi trūkumus (dėmesį sutelks į esminius ir didelio prioriteto reikalavimus). *Pasirašiusiajai šaliai* bus suteikta galimybė per baigiamąjį susitikimą išdėstyti, su kuriomis audito grupės pirminėmis išvadomis ji nesutinka. Audito grupė taip pat išdėstys galimą paskesnę procesą ir taisomųjų veiksmų terminus, kad veiksmų pagal padarytas išvadas *pasirašiusioji šalis* galėtų imtis nedelsdama, t. y. nelaukdama, kol gaus pranešimą dėl taisomųjų veiksmų. Užbaigus auditą, vadovaujantysis auditorius išdėstys audito išvadas pranešimo dėl taisomųjų veiksmų projekte ir pateiks jį *WADA* vadovybei. Kiek galima greičiau pagal 9.2 punktą bus parengtas ir *pasirašiusiajai šaliai* pateiktas galutinis pranešimas dėl taisomųjų veiksmų.

8.7.9 Visas reikalavimų laikymosi audito sąnaudas pirmiausia padengs *WADA*, o *pasirašiusioji šalis* pagal 12.2.1.4 punkto nuostatas reikalavimų laikymosi audito išlaidas galbūt grąžins.

8.7.10 *WADA* savo interneto svetainėje gali paskelbti *pasirašiusiųjų šalių*, kurių atžvilgiu atliktas reikalavimų laikymosi auditas, sąrašą. Kai auditas užbaigiamas ir atitinkama *pasirašiusioji šalis* gauna galutinį pranešimą dėl taisomųjų veiksmų, *WADA* gali paskelbti audito rezultatų santrauką.

9.0 Galimybės ištaisyti reikalavimų laikymosi trūkumus suteikimas *pasirašiusiosioms šalims*

9.1 Tikslas

9.1.1 Jeigu bus nustatyta reikalavimų laikymosi trūkumų, užmezgus dialogą su *pasirašiusiąja šalimi* ir teikiant jai paramą, bus siekiama, kad *pasirašiusioji šalis* ištaisytų reikalavimų laikymosi trūkumus ir taip užtikrintų bei išsaugotų visapusišką Kodekso laikymąsi.

9.1.2 Šiame Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje 9 skirsnyje aprašyta, kokių procedūrų *WADA* laikysis suteikdama *pasirašiusiajai šaliai* pakankamą galimybę pašalinti ir ištaisyti nustatytus reikalavimų laikymosi trūkumus. Įvairūs šio proceso etapai pavaizduoti pirmame paveiksle pateiktoje diagramoje (šio standarto 6 straipsnis).

9.2 Pranešimai dėl taisomųjų veiksmų ir taisomųjų veiksmų planai

9.2.1 Jeigu *pasirašiusiosios šalies* taisyklės arba reglamentai (arba taikytini teisės aktai, kai *Kodeksas* įgyvendinamas tokiu būdu) neatitiks *Kodekso*, *WADA* vadovybė be pagrindo nedelsdama pateiks *pasirašiusiajai šaliai* rašytinį pranešimą dėl reikalavimų laikymosi trūkumų ir nustatys trijų mėnesių terminą jiems ištaisyti (arba taisymo projektui ir patvirtintam jų priėmimo terminui pateikti).

9.2.2 Jeigu *pasirašiusiosios šalies* antidopingo programoje *WADA* nustatys kitų reikalavimų laikymosi trūkumų (remdamasi Kodekso laikymosi klausimynu, reikalavimų laikymosi auditu, kita atsakant į privalomą prašymą pateikti informaciją suteikta informacija arba kitais šaltiniais), *WADA* vadovybė nusiųs *pasirašiusiajai šaliai* pranešimą dėl taisomųjų veiksmų, kuriame:

9.2.2.1 nurodys reikalavimų, kurie priskiriami prie esminių, laikymosi trūkumų, kuriuos *pasirašiusioji šalis* privalo ištaisyti iki *WADA* nurodyto ne ilgesnio negu trijų mėnesių termino, ir (arba)

9.2.2.2 nurodys reikalavimų, kurie priskiriami prie didelio prioriteto reikalavimų, laikymosi trūkumų, kuriuos *pasirašiusioji šalis* privalo ištaisyti iki *WADA* nurodyto ne ilgesnio kaip šešių mėnesių termino, ir (arba)

9.2.2.3 nurodys reikalavimų, kurie priskiriami prie kitų reikalavimų, laikymosi trūkumų, kuriuos *pasirašiusioji šalis* privalo ištaisyti iki *WADA* nurodyto ne ilgesnio kaip devynių mėnesių termino;

tačiau jeigu *pasirašiusioji šalis* yra didžiųjų renginių organizacija, pirmiau nurodyti terminai nebus taikomi. Vietoj to klausimas bus sprendžiamas 9.5 straipsnyje nustatyta skubos tvarka.

9.2.3 Išsiuntusi pranešimą dėl taisomųjų veiksmų, *WADA* vadovybė pradės dialogą su *pasirašiusiąja šalimi* (arba paprašys, kad tai padarytų atitinkamas *WADA* regioninis biuras), siekdama įsitikinti, kad *pasirašiusioji šalis* gavo pranešimą dėl taisomųjų veiksmų ir kad *pasirašiusioji šalis* supranta, ką turi padaryti, kad reikalaujamus taisomuosius veiksmus įvykdytų per nustatytą laikotarpį.

9.2.4 Jeigu *pasirašiusioji šalis* ginčys pranešime dėl taisomųjų veiksmų nurodytus

reikalavimų laikymosi trūkumus ir (arba) tai, kad jie priskirti prie esminių arba didelio prioriteto kategorijų, *WADA* vadovybė peržiūrės savo poziciją. Jeigu po peržiūros pozicija nepasikeis, *pasirašiusioji šalis* pagal 9.4.1 punktą galės prašyti, kad ginčas būtų perduotas Reikalavimų laikymosi peržiūros komitetui. Jeigu CRC sutinka su *WADA* vadovybės nuomone ir yra tęsiamos įtarimų nesilaikius reikalavimų pareiškimo procedūros, *pasirašiusioji šalis* gali toliau ginčyti reikalavimų laikymosi trūkumus ir (arba) jų skirstymą išskeldama bylą CAS. Jeigu CRC nesutinka su *WADA* vadovybės nuomone, *WADA* vadovybė gali perduoti klausimą spręsti *WADA* vykdomajam komitetui.

9.2.5 Pagal 9.2.4 punktą *pasirašiusioji šalis* ištaiso reikalavimų laikymosi trūkumus iki pranešime dėl taisyčių veiksmų nurodytų terminų. Į pranešimą dėl taisyčių veiksmų bus įtrauktas taisyčių veiksmų plano skirsnis, kurį *pasirašiusioji šalis* turės užpildyti – taip siekiama padėti *pasirašiusiajai šaliai* suplanuoti, kas, kaip ir iki kada jos organizacijoje įgyvendins kiekvieną taisyčių veiksmą. *Pasirašiusioji šalis* neprivalo pateikti taisyčių veiksmų plano *WADA*, tačiau tai labai rekomenduojama. Jeigu *pasirašiusioji šalis* pateiks taisyčių veiksmų planą, *WADA* jį peržiūrės ir patvirtins, ar jis tinkamas pagal paskirtį, o jei netinkamas – pateiks pastabas, kad padėtų *pasirašiusiajai šaliai* užtikrinti plano tinkamumą pagal paskirtį.

9.2.6 *WADA* vadovybė stebės *pasirašiusiosios šalies* pažangą taisant pranešime dėl taisyčių veiksmų nurodytus reikalavimų laikymosi trūkumus.

9.3 Galutinė ištaisymo galimybė prieš perduodant bylą CRC

9.3.1 Jeigu *pasirašiusioji šalis* iki pranešime dėl taisyčių veiksmų nustatyto termino ištaisyti ne visus reikalavimų laikymosi trūkumus arba pateiks ne visus atsakymus, kuriuos turėjo pateikti Kodekso laikymosi klausimyne arba atsakydama į privalomą prašymą pateikti informaciją, *WADA* vadovybė pateiks *pasirašiusiajai šaliai* rašytinį pranešimą apie tai ir nustatys naują terminą (iki trijų mėnesių) tai ištaisyti. Naujasis terminas daugiau nebus pratęstas, išskyrus išimtinius atvejus, kai *pasirašiusioji šalis* nustatys, kad dėl Force Majeure įvykio padėties negalės ištaisyti iki to termino.

9.4 Bylos perdavimas CRC

9.4.1 Jeigu *pasirašiusioji šalis* a) reikalavimų laikymosi trūkumą ginčys ir po to, kai apsikeis nuomonėmis su *WADA* vadovybe, arba b) iki termino, nustatyto pagal 9.3.1 punktą, nepašalins reikalavimų laikymosi trūkumo arba c) iki termino, nustatyto pagal 9.3.1 punktą, nepateiks reikalaujamo atsakymo į privalomą prašymą pateikti informaciją arba Kodekso laikymosi klausimyną, pagal 9.4.2–9.4.5 punktus *WADA* vadovybė nedelsdama perduos bylą nagrinėti CRC.

9.4.2 *WADA* vadovybė informuos *pasirašiusiąją šalį* apie sprendimą perduoti bylą CRC ir apie tai, kad *pasirašiusioji šalis* gali pateikti visus paaiškinimus arba kitas pastabas, kurias nori pateikti, CRC nagrinėti. *WADA* vadovybė nedelsdama perduos CRC visus iš *pasirašiusiosios šalies* gautus paaiškinimus arba pastabas.

9.4.3 Visais atvejais CRC pats peržiūrės *WADA* vadovybės reikalavimų laikymosi trūkumų skirstymą į esminių, didelio prioriteto arba kitų trūkumų kategorijas ir

nuspręs, ar su ja sutinka. Jeigu nesutiks, reikalavimų laikymosi trūkumai bus perklasifikuoti (ir taisomųjų veiksmų terminai bus atitinkamai pakeisti) (nebent WADA vadovybė laikysis savo pozicijos – tokiu atveju sprendimą priims WADA vykdomasis komitetas). CRC taip pat visapusiškai ir sąžiningai nagrinėja visus iš *pasirašiusiosios šalies* dėl minėtų reikalavimų laikymosi trūkumų gautus paaiškinimus arba pastabas. Pirmiausia, visapusiškai ir sąžiningai atsižvelgiama į kiekvieną Force Majeure įvykį, kuriuo būtų galima paaiškinti *pasirašiusiosios šalies* reikalavimų laikymosi trūkumus arba tai, kad ji negali jų ištaisyti, kaip to reikalaujama pranešime dėl taisomųjų veiksmų. Ypatingais atvejais CRC gali rekomenduoti WADA vykdomajam komitetui laikinai, kol dėl Force Majeure įvykio *pasirašiusioji šalis* negali ištaisyti reikalavimų laikymosi trūkumų, nesiimti dėl jų priemonių. Tačiau jokiais atvejais priimtina pateisinama priežastimi arba lengvinančia aplinkybe negali būti tai, kad:

9.4.3.1 *pasirašiusioji šalis* neįvykdė savo įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir (arba) *tarptautinius standartus* dėl to, kad kuri nors vyriausybės arba kita valdžios institucija įsikišo, nesuteikė paramos ir (arba) ėmėsi ar nesiėmė kitų veiksmų. Kiekviena *pasirašiusioji šalis* savanoriškai sutiko laikytis įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus*, prie kurių taip pat priskiriamas įsipareigojimas pagal *Kodekso* 23.3 punktą skirti pakankamai išteklių ir, jei reikia, įsipareigojimas užtikrinti vyriausybės ir kitų valdžios institucijų paramą, kuri yra reikalinga norint užtikrinti ir išsaugoti *Kodekso* laikymąsi, arba

9.4.3.2 *pasirašiusioji šalis* perdavė pareigą laikytis kai kurių arba visų savo įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir (arba) *tarptautinius standartus* trečiajai šaliai (pavyzdžiui, *Mėginių ėmimo institucijai*, kuriai *pasirašiusioji šalis* perdavė užduotį rinkti *mėginius*, arba vietos organizaciniam komitetui, kuriam *didžiųjų renginių organizacija* perdavė užduotį vykdyti jos *antidopingo programą* per atitinkamą *renginį*).

[9.4.3.2 punkto komentaras. CAS byloje *RPC prieš IPC*, CAS 2016/A/4745, nusprendė, kad a) *įstaiga, įpareigota pagal savo kompetenciją užtikrinti Kodekso laikymąsi išlieka visapusiškai atsakinga už visus pažeidimus, net jei jie buvo padaryti dėl kitų įstaigų, kurių paslaugomis naudojasi, bet kurių nekontroliuoja, veiksmų, ir b) taip, kaip sportininkas, perdavęs pareigą laikytis antidopingo įsipareigojimų kitiems asmenims, negali išvengti nuobaudų už antidopingo taisyklių pažeidimą, taip ir pasirašiusioji šalis turi absoliučią ir nedeleguojamą įsipareigojimą laikytis Kodekso ir tarptautinių standartų reikalavimų. Pasirašiusioji šalis turi teisę nuspręsti, kaip įvykdyti šį įsipareigojimą, įskaitant teisę tam tikras užduotis perduoti atitinkamoms trečiosioms šalims, jei mano, kad to reikia, tačiau išlieka visapusiškai atsakinga už Kodekso ir tarptautinių standartų laikymąsi bei visapusiškai atsako už reikalavimų nesilaikymą dėl tokios trečiosios šalies kaltės].*

9.4.4 Jeigu CRC manys, kad *pasirašiusioji šalis* be pagrįstos priežasties neištaisė atitinkamo (-ų) reikalavimų laikymosi trūkumo (-ų), tinkamai iki nurodyto termino neatsakė į privalomą prašymą pateikti informaciją arba neužpildė Kodekso laikymosi klausimyno, CRC rekomenduos WADA vykdomajam komitetui nusiųsti *pasirašiusiajai šaliai* oficialų pranešimą ir jame pareikšti įtarimus nesilaikius *Kodekso* ir (arba) *tarptautinių standartų* reikalavimų, suskirstyti atitinkamus reikalavimus į esminius, didelio prioriteto ir kitus, nurodyti visas sunkinančias aplinkybes, nurodyti nuobaudas pasirašiusiajai šaliai, kurias siūlo taikyti už tokį reikalavimų nesilaikymą (atsižvelgiant į CRC rekomendaciją pagal

11 straipsnį), ir sąlygas, kurias *pasirašiusiajai šaliai* siūlo įvykdyti, kad jos statusas būtų atkurtas (atsižvelgiant į CRC rekomendaciją pagal 12 straipsnį).

9.4.1 Kitu atveju, jeigu *pasirašiusioji šalis* pateikė taisomųjų veiksmų planą, kuriame CRC tenkinančiu būdu paaiškinta, kaip *pasirašiusioji šalis* per keturis mėnesius ištaisys reikalavimų laikymosi trūkumus, CRC gali rekomenduoti *WADA* vykdomajam komitetui priimti sprendimą a) leisti *pasirašiusiajai šaliai* per tą laikotarpį (kuris pradedamas skaičiuoti nuo vykdomojo komiteto sprendimo dienos) ištaisyti reikalavimų laikymosi trūkumus ir b) pasibaigus tam terminui, nusiųsti *pasirašiusiajai šaliai* 9.4.4 punkte nurodytą oficialų pranešimą (*WADA* vykdomajam komitetui nebereikia priimti papildomo sprendimo), jeigu CRC mano, kad reikalavimų laikymosi trūkumai iki to laiko nebuvo iki galo ištaisyti.

9.5 Skubos tvarka

9.5.1 Šio standarto 9.5 punktas taikomas šiais atvejais:

9.5.1.1 Jeigu a) *pasirašiusiosios šalies* veikloje yra vienas arba keli esminių Kodekso ir (arba) tarptautinių standartų reikalavimų laikymosi trūkumai ir b) reikia skubiai imtis intervencinių veiksmų, kad būtų išsaugotas pasitikėjimas sporto arba sporto šakų ir (arba) konkretaus *renginio* ar *renginių* sąžiningumu.

9.5.1.2 Jeigu Kodekso ir (arba) tarptautinių standartų reikalavimų laikymosi trūkumų yra *didžiųjų renginių organizacijos* veikloje (dėl to, kad kitus kartus vyksiančio *renginio* planavimo procesui 9.1–9.3 punktuose nustatytos standartinės taisomosios procedūros ir terminai netinka).

9.5.2 *WADA* vadovybė gali perduoti bylą, kuriai taikomas 9.5.1 punktas, CRC skubiai nagrinėti, nesilaikydama visų ankstesniuose šio Tarptautinio standarto dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje straipsniuose nurodytų etapų. Kitu atveju, jeigu yra laiko, *WADA* vadovybė gali įvykdyti kai kuriuos arba visus šiuos etapus, bet per trumpesnę laiką, priklausomai nuo klausimo skubumo, ir, jeigu *pasirašiusioji šalis* neištaiso reikalavimų laikymosi trūkumų per sutrumpintą laikotarpį, perduoti bylą CRC.

9.5.3 Tokiais atvejais *WADA* vadovybė suteikia *pasirašiusiajai šaliai* galimybę iki nurodyto termino paaiškinti akivaizdžius reikalavimų laikymosi trūkumus ir perduoda visus *pasirašiusiosios šalies* iki to termino pateiktus paaiškinimus CRC.

9.5.4 Jeigu pagal 9.5 punktą *WADA* vadovybė perduoda bylą CRC:

9.5.4.1 CRC, kiek galėdamas greičiau, sušaukia posėdį (asmeninį arba kitu būdu) klausimui nagrinėti. Jis išnagrinėja *WADA* vadovybės įvertinimą ir visus pagal 9.5.3 punktą *pasirašiusiosios šalies* pateiktus paaiškinimus arba pastabas.

9.5.4.2 Jeigu, atlikęs tokią peržiūrą, CRC mano, kad skubos tvarka nėra reikalinga, jis gali rekomenduoti:

- a) atlikti *pasirašiusiosios šalies* reikalavimų laikymosi auditą (ir (arba) jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *didžiųjų renginių organizacija* ir jos

renginys vyks netrukus, misiją pagal *nepriklausomų stebėtojų programą* surengti per *renginį*) ir (arba)

- b) *pasirašiusiajai šaliai* pateikti pranešimą dėl taisomųjų veiksmų, dėl kurio paskesnių veiksmų būtų imamasi pagal įprastas 9.3 ir (arba) 9.4 punktuose išdėstytas procedūras (arba, jei tai *didžiųjų renginių organizacija*, – skubos tvarka, kuria būtų užtikrinta, kad reikalavimų laikymosi trūkumai būtų ištaisyti likus pakankamai laiko iki kitą kartą vyksiančio *renginio*).

9.5.4.3 Tačiau jeigu CRC mano, kad skubos tvarka yra reikalinga, CRC gali rekomenduoti *WADA* vykdomajam komitetui nusiųsti *pasirašiusiajai šaliai* oficialų pranešimą ir jame pareikšti įtarimus nesilaikius esminių Kodekso ir (arba) tarptautinių standartų reikalavimų, nurodyti *WADA* įtariamas sunkinančias aplinkybes, nuobaudas pasirašiusiajai šaliai, kurias siūlo skirti už reikalavimų nesilaikymą (pagal 11 straipsnį) (įskaitant visas nuobaudas, kurias, CRC nuomone, reikėtų skirti skubiai, kad būtų apsaugotos sąžiningų *sportininkų* teisės ir (arba) būtų išsaugotas pasitikėjimas sporto ir (arba) konkretaus *renginio* ar *renginių* sąžiningumu), taip nurodyti sąlygas, kurias *pasirašiusiajai šaliai* siūlo įvykdyti, kad jos statusas būtų atkurtas (pagal 12 straipsnį).

9.5.4.4 Jeigu *WADA* vykdomasis komitetas sutinka su rekomendacija (balsuojant, surengus asmeninį susitikimą, arba, jeigu nenorima delsti, e. paštu išsiuntus aplinkraštį), kad pagal 10.2.3 punktą *pasirašiusiajai šaliai* reikia išsiųsti oficialų pranešimą, tuo pačiu metu arba bet kuriuo kitu metu vėliau *WADA* gali perduoti bylą CAS (Bendrųjų arbitražo bylų skyriui) ir kreiptis į CAS dėl reikiamos laikinosios priemonės taikymo pagal 10.4.3 punktą arba (jei yra laiko) dėl pagreitintos procedūros.

10.0 Reikalavimų nesilaikymo patvirtinimas ir nuobaudų pasirašiusiajai šaliai skyrimas

10.1 CRC rekomendacija

10.1.1 9.4 ir 9.5 punktuose nurodytos aplinkybės, kuriomis CRC gali rekomenduoti nusiųsti *pasirašiusiajai šaliai* oficialų pranešimą ir jame pareikšti įtarimus nesilaikius *Kodekso* ir (arba) tarptautinių standartų reikalavimų, suskirstyti atitinkamus reikalavimus į esminius, didelio prioriteto ir kitus, nurodyti visas *WADA* įtariamas sunkinančias aplinkybes (tais atvejais, kai nesilaikoma esminių reikalavimų), nurodyti nuobaudas pasirašiusiajai šaliai, kurias siūlo skirti už reikalavimų nesilaikymą (pagal 11 straipsnį) ir sąlygas, kurias *pasirašiusiajai šaliai* siūlo įvykdyti, kad jos statusas būtų atkurtas (pagal 12 straipsnį).

10.2 Svarstymas *WADA* vykdomajame komitete

10.2.1 Kitame asmeniniame susitikime arba, kitu atveju (jeigu CRC taip rekomenduoja), e. paštu išsiųsdamas aplinkraštį, *WADA* vykdomasis komitetas nuspręs, ar priimti CRC rekomendaciją. CRC rekomendacija ir *WADA* vykdomojo komiteto sprendimas dėl tos rekomendacijos skelbiami viešai (pvz., skelbiant *WADA* vykdomajame komitete vykusio svarstymo protokolą) ne vėliau kaip per

keturiolika dienų nuo *WADA* vykdomojo komiteto sprendimo priėmimo dienos.

10.2.2 Jeigu *WADA* vykdomasis komitetas nesutinka su visa CRC rekomendacija ar jos dalimi, ji savo sprendimo nekeičia, bet grąžina klausimą CRC, kad CRC išsamiau jį išnagrinėtų ir nuspręstų, kaip toliau elgtis (pvz., peržiūrėtų *WADA* vykdomajam komitetui skirtą rekomendaciją). Jeigu *WADA* vykdomasis komitetas nesutinka ir su antrąja CRC rekomendacija tam tikru klausimu, jis gali vėl grąžinti klausimą CRC arba savo nuožiūra priimti sprendimą tuo klausimu.

10.2.3 Jeigu *WADA* vykdomasis komitetas nusprendžia priimti CRC rekomendaciją išsiųsti *pasirašiusiajai šaliai* oficialų pranešimą dėl reikalavimų nesilaikymo (iš karto arba automatiškai, pasibaigus 9.4.5 punkte nurodytam terminui, jeigu CRC padaro išvadą, kad iki to laiko reikalavimų laikymosi trūkumai nebuvo ištaisyti), *WADA* išsiunčia tokį oficialų pranešimą *pasirašiusiajai šaliai* ir išdėsto 10.1.1 punkte nurodytus dalykus. Vėlesnis procesas pavaizduotas diagramoje, šio standarto 6 straipsnyje pateiktame antrame paveiksle.

10.2.4 Jeigu oficialiame pranešime nurodytos nuobaudos *pasirašiusiajai šaliai* gali turėti įtakos olimpinėms arba parolimpinėms žaidynėms, pvz. atvykimui į olimpines arba parolimpines žaidynes arba dalyvavimui jose, *WADA* pranešimo kopiją siunčia Tarptautiniam olimpiniam komitetui ir (arba) Tarptautiniam parolimpiniam komitetui (jei taikytina). *Pasirašiusiajai šaliai* nusiųstas oficialus pranešimas (arba jo santrauka), kai *pasirašiusioji šalis* jį gauna, taip pat viešai skelbiama *WADA* interneto svetainėje ir siunčiama *WADA* suinteresuotosioms šalims. *WADA* suinteresuotosios šalys gali padėti paskelbti pranešimą, pavyzdžiui, viešai paskelbti jį savo interneto svetainėse.

10.3 Pasirašiusiosios šalies sutikimas

10.3.1 *Pasirašiusiajai šaliai* bus leista per dvidešimt vieną dieną nuo oficialaus pranešimo gavimo dienos ginčyti *WADA* pareikštą įtarimą nesilaikius reikalavimų, nuobaudas *pasirašiusiajai šaliai* ir (arba) *WADA* pranešime pasiūlytas statuso atkūrimo sąlygas. Remiantis *Kodekso* 23.5.5 punktu, jeigu *pasirašiusioji šalis* raštu per dvidešimt vieną dieną (arba per, *WADA* pritarus, pratęstą terminą) nepateikia prieštaravimo, bus laikoma, kad su *WADA* pranešime pareikštu įtarimu sutinkama, nuobaudos *pasirašiusiajai šaliai* ir (arba) statuso atkūrimo sąlygos priimamos, o pranešimas automatiškai taps galutiniu vykdytinu sprendimu (pagal 10.3.2 punktą) ir pagal *Kodekso* 23.5.9 punktą iš karto įsigalios. *WADA* apie tai praneš viešai.

10.3.2 *WADA* viešai praneš apie 10.3.1 punkte nurodytą sprendimą, paskelbdama jį savo interneto svetainėje. Bet kuri šalis, kuri pagal *Kodekso* 23.5.7 punktą būtų turėjusi teisę įstoti į CAS nagrinėjamą bylą, kurį būtų vykusį, jeigu *pasirašiusioji šalis* būtų ginčijusi bet kurį *WADA* pranešimo aspektą, turi teisę per dvidešimt vieną dieną nuo sprendimo paskelbimo *WADA* interneto svetainėje skųsti sprendimą CAS. CAS Skundų nagrinėjimo arbitražo tvarka skyrius išnagrinėja skundą pagal CAS sporto srities arbitražo ir tarpininkavimo taisyklių kodeksą ir šį Tarptautinį standartą dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje (iškilus jų kolizijai, vadovaujamosi Tarptautiniu standartu dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje). Teiseną reglamentuoja Šveicarijos teisė. Arbitražo vieta yra Lozana, Šveicarija, joje vyksta visi posėdžiai. Jeigu šalys

nesusitaria kitaip, procesas vyks anglų kalba, o CAS kolegija, kuri nagrinės ir spęs ginčą, bus sudaryta iš trijų teisėjų. WADA ir *pasirašiusioji šalis* į CAS kolegiją paskiria po vieną arbitrą, kuriuos savo nuožiūra išsirenka iš byloms, kylančioms pagal Kodekso 23.5 punktą, nagrinėti CAS specialiai paskirtų arbitrų sąrašo arba iš bendro CAS arbitrų sąrašo, o abu arbitrai iš minėto sąrašo išrenka trečią arbitrą, kuris atlieka CAS kolegijos pirmininko funkcijas. Jeigu per tris dienas susitarti nepavyksta, CAS Skundų nagrinėjimo arbitražo tvarka bylų skyriaus pirmininkas išrenka CAS kolegijos pirmininką iš minėto sąrašo. Bylos nagrinėjamos operatyviai ir (išskyrus išimtines aplinkybes) pagrįstas sprendimas priimamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo CAS kolegijos paskyrimo dienos. CAS viešai praneša šalims apie sprendimą.

10.4 CAS sprendimas

10.4.1 Jeigu *pasirašiusioji šalis* nori ginčyti WADA pareikštą įtarimą nesilaikius reikalavimų, siūlomas nuobaudas pasirašiusiajai šaliai ir (arba) statuso atkūrimo sąlygas, ji privalo raštu per dvidešimt vieną dieną nuo WADA pranešimo gavimo dienos apie tai pranešti WADA (pagal Kodekso 23.5.6 punktą). Tada WADA parengia CAS skirtą oficialų pranešimą apie ginčą ir ginčą pagal CAS sporto srities arbitražo bylų ir tarpininkavimo taisyklių kodeksą ir šį Tarptautinį standartą dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje sprendžia CAS Bendrųjų arbitražo bylų skyrius (iškilus jų kolizijai, vadovaujamasi Tarptautiniu standartu dėl Kodekso laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje). Teiseną reglamentuoja Šveicarijos teisė. Arbitražo vieta yra Lozana, Šveicarija, joje vyksta visi posėdžiai. Jeigu šalys nesusitaria kitaip, procesas vyks anglų kalba, o CAS kolegija, kuri nagrinės ir spęs ginčą, bus sudaryta iš trijų teisėjų. WADA ir *pasirašiusioji šalis* į CAS kolegiją paskiria po vieną arbitrą, kuriuos savo nuožiūra išsirenka iš byloms, kylančioms pagal Kodekso 23.5 punktą, nagrinėti CAS specialiai paskirtų arbitrų sąrašo arba iš bendro CAS arbitrų sąrašo, o abu arbitrai iš minėto sąrašo išrenka trečią arbitrą, kuris atlieka CAS kolegijos pirmininko funkcijas. Jeigu per tris dienas susitarti nepavyksta, CAS Bendrųjų arbitražo bylų skyriaus pirmininkas išrenka CAS kolegijos pirmininką iš minėto sąrašo. Trečiosios šalys gali įstoti į bylą arba (atitinkamai) prašyti leisti įstoti į bylą Kodekso 23.5.7 punkte nurodyta tvarka. Bylos nagrinėjamos operatyviai ir (išskyrus išimtines aplinkybes) pagrįstas sprendimas priimamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo CAS kolegijos paskyrimo dienos. CAS viešai praneša šalims apie sprendimą.

10.4.2 Jeigu *pasirašiusioji šalis* užginčijo WADA pareikštą įtarimą, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaikė Kodekso ir (arba) *tarptautinių standartų*, WADA tenka pareiga, įvertinus tikimybes, įrodyti, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, kaip ji kaltina. Jeigu CAS kolegija nusprendžia, kad WADA šią pareigą įvykdė, tačiau *pasirašiusioji šalis* taip pat ginčijo nuobaudas pasirašiusiajai šaliai ir (arba) WADA pasiūlytas statuso atkūrimo sąlygas, CAS kolegija, remdamasi 11 straipsniu, taip pat nagrinėja, kokias nuobaudas pasirašiusiajai šaliai reikėtų skirti, ir (arba) kokias sąlygas reikalauti iš *pasirašiusiosios šalies* įvykdyti, kad *pasirašiusiosios šalies* statusą būtų galima atkurti.

10.4.3 Nuobaudos pasirašiusiajai šaliai neįsigalioja, jeigu ir tol, kol CAS to neįsako. Tačiau skubiais atvejais WADA gali prašyti CAS pritaikyti laikinąsias priemones, jei to reikia (pavyzdžiui) *renginio sąžiningumui išsaugoti*. Tokiais

atvejais, jeigu laikinosios priemonės patvirtinamos, *pasirašiusioji šalis* neturi teisės skusti šių laikinųjų priemonių, bet turi teisę į tai, kad jos byla būtų išnagrinėta skubos tvarka iš esmės; jeigu laikinosios priemonės nepatvirtinamos, CAS gali duoti nurodymus dėl bylos nagrinėjimo skubos tvarka iš esmės.

10.5 Pripažinimas ir vykdymo užtikrinimas kitų *pasirašiusiųjų šalių* veikloje

10.5.1 Kai sprendimas dėl to, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, tampa galutiniu (kadangi *pasirašiusioji šalis* neginčija oficialaus WADA pranešimo pagal 10.2 punktą turinio arba kadangi *pasirašiusioji šalis* jį ginčijo, bet CAS priėmė sprendimą *pasirašiusiosios šalies* nenaudai), pagal Kodekso 23.5.9 punktą jis yra taikytinas visame pasaulyje ir visos kitos *pasirašiusiosios šalys* pagal savo kompetenciją atitinkamose atsakomybės srityse jį pripažįsta, jo laikosi ir jį vykdo. *Pasirašiusiosios šalys* užtikrina, kad pagal savo įstatus, taisykles ir reglamentus turėtų reikiamus įgaliojimus laiku įvykdyti šį reikalavimą.

10.6 Ginčai dėl statuso atkūrimo

10.6.1 Jeigu *pasirašiusioji šalis* ginčija WADA pareikštą įtarimą, kad *pasirašiusioji šalis* dar neįvykdė jai nustatytų statuso atkūrimo sąlygų, todėl dar neturi teisės į tai, kad jos statusas būtų atkurtas, ji privalo per dvidešimt vieną dieną nuo WADA įtarimo gavimo raštu informuoti WADA (žr. Kodekso 23.5.10 punktą). Tada WADA pateikia oficialų pranešimą apie ginčą CAS ir ginčą sprendžia CAS Bendrųjų arbitražo bylų skyrius pagal Kodekso 23.5.6–23.5.8 punktą ir šio standarto 10 straipsnį.

10.6.2 WADA tenka pareiga, įvertinus tikimybes, įrodyti, kad *pasirašiusioji šalis* dar neįvykdė jai nustatytų statuso atkūrimo sąlygų, todėl dar neturi teisės į tai, kad jos statusas būtų atkurtas. Jeigu CAS kolegija anksčiau nagrinėjo bylą pagal Kodekso 23.5.6 punktą, jei galima, naujam ginčui spręsti skiriama ta pati CAS kolegija.

11.0 Nuobaudų *pasirašiusiosioms šalims* nustatymas

11.1 Galimos nuobaudos už *Kodekso* nesilaikymą

11.1.1 Toliau pateikiamos nuobaudos *pasirašiusiajai šaliai*, kurios gali būti skiriamos *pasirašiusiajai šaliai* individualiai arba bendrai, jei, atsižvelgiant į konkretaus atvejo faktus ir aplinkybes ir remiantis 11.2 punkte nurodytais principais, ji nesilaiko *Kodekso* ir (arba) *tarptautinių standartų*.

11.1.1.1 Šios nuobaudos (toliau kartu vadinama WADA privilegijos):

- a) remiantis atitinkamomis WADA įstatų nuostatomis, jeigu priimamas sprendimas, kad *pasirašiusiosios šalies atstovai* neturi teisės nurodytą laikotarpį užimti jokių pareigų WADA biure kaip jokios WADA tarybos, komiteto arba kito organo narys (įskaitant, bet tuo neapsiribojant, narystę WADA steigiamojoje taryboje, vykdomajame komitete, bet kuriame nuolatiniame komitete ar kitame komitete) (tačiau, jeigu nėra pakankamai veiksmingų alternatyvų, WADA gali

išimties tvarka leisti *pasirašiusiosios šalies atstovams* likti *WADA* ekspertų grupių nariais);

b) priimamas sprendimas, kad *pasirašiusioji šalis* negali rengti jokio renginio, kurį rengia, organizuoja arba drauge su kitomis organizacijomis rengia arba organizuoja *WADA*;

c) priimamas sprendimas, kad *pasirašiusiosios šalies atstovai* negali dalyvauti jokiaje *WADA nepriklausomų stebėtojų programoje*, *WADA* informacinėje programoje arba kitoje *WADA* veikloje ir anuluojamas *WADA* skirtas *pasirašiusiosios šalies* (tiesioginis arba netiesioginis) finansavimas, susijęs su konkrečios veiklos plėtojimu arba dalyvavimu konkrečiose programose;

11.1.1.2 priimamas sprendimas, kad *pasirašiusiosios šalies atstovai* nustatyta laikotarpį neturi teisės užimti jokio posto arba pareigų kaip kurios nors kitos *pasirašiusiosios šalies* (arba jos narių) arba *pasirašiusiųjų šalių* asociacijos tarybų, komitetų arba kitų organų narys;

11.1.1.3. kai kurios arba visos *pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklos specialieji stebėsenos*, kol *WADA* nenuspręs, kad *pasirašiusioji šalis* yra pajėgi įgyvendinti tokią antidopingo veiklą pati, laikydamosi reikalavimų ir be stebėsenos.

11.1.1.4 patvirtintos trečiosios šalies vykdoma kai kurios arba visos *pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklos priežiūra* ir (arba) perėmimas, kol *WADA* nenuspręs, kad *pasirašiusioji šalis* yra pajėgi įgyvendinti tokią antidopingo veiklą pati, laikydamosi reikalavimų ir be tokių priemonių. Jeigu reikalavimų nesilaikymas reiškia, kad reikalavimų neatitinka taisyklės, reglamentai ir (arba) teisės aktai, atitinkama antidopingo veiklą vykdoma pagal kitas *WADA* nurodytas reikalavimus atitinkančias taikytinas (vienos arba kelių kitų *antidopingo organizacijų*, pvz., tarptautinių federacijų, *nacionalinių antidopingo organizacijų* arba *regioninių antidopingo organizacijų*) taisykles. Tokiu atveju, kol antidopingo veiklą (įskaitant visą *testavimą* ir rezultatų valdymą) pagal kitas taikytinas taisykles reikalavimų nesilaikančios *pasirašiusiosios šalies* sąskaita administruos patvirtinta trečioji šalis, visas išlaidas, kurias *antidopingo organizacijos* patyrė dėl jų taisyklių taikymo, atlygins reikalavimų nesilaikanti *pasirašiusioji šalis*;

a) Jeigu antidopingo veiklos spragos tokiu būdu pašalinti neįmanoma (pavyzdžiui, dėl to, kad tai draudžiama pagal nacionalinės teisės aktus, o *nacionalinė antidopingo organizacija* neužtikrino, kad tie teisės aktai būtų pakeisti arba būtų rasta kita išeitis, leidžianti taikyti 11.1.1.4 punktą), tada pagal 11.1.1.10 punktą gali tekti imtis alternatyvios priemonės ir *sportininkams*, kuriems būtų taikoma *pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklą*, uždrausti dalyvauti olimpinėse, parolimpinėse žaidynėse ir (arba) kituose *renginiuose*, taip siekiant apsaugoti sąžiningų *sportininkų* teises ir išsaugoti visuomenės pasitikėjimą per tuos *renginius* vykstančių varžybų sąžiningumu.

11.1.1.5 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *nacionalinė antidopingo organizacija* arba *nacionalinis olimpinis komitetas*, kuris atlieka *nacionalinės antidopingo organizacijos* funkcijas) priimamas sprendimas, kad *pasirašiusiosios šalies* šalis negali rengti olimpinių ir (arba) parolimpinių žaidynių arba būti viena iš jų rengėjų arba jai negali būti suteikta teisė rengti pasaulio čempionatą ir (arba) kitą (-us) *tarptautinį (-ius) renginį (-ius)* arba būti viena iš jų rengėjų;

a) jeigu teisė rengti pasaulio čempionatą ir (arba) kitą (-us) *tarptautinį (-ius) renginį (-ius)* arba būti viena iš jo (jų) rengėjų jau suteikta atitinkamai šaliai, *pasirašiusioji šalis*, kuri šią teisę suteikia, privalo įvertinti, ar tą teisę panaikinti yra teisėta ir praktiškai įmanoma, bei paskirti renginį rengti kitai šaliai. Jeigu tai padaryti teisiškai ir praktiškai įmanoma, *pasirašiusioji šalis* tai padaro.

b) *pasirašiusiosios šalys* užtikrina, kad pagal savo įstatus, taisykles ir reglamentus ir (arba) rengimo susitarimus turėtų reikiamus įgaliojimus ir galėtų įvykdyti šį reikalavimą (įskaitant teisę pagal bet kurį *renginio* rengimo susitarimą anuliuoti susitarimą be nuobaudos, jeigu priimamas sprendimas, kad atitinkama šalis pagal 11 straipsnį negali rengti *renginio*).

11.1.1.6 (tais atvejais, kai ne tik nesilaikoma esminių reikalavimų, bet ir yra sunkinančių aplinkybių) skiriama bauda;

11.1.1.7 nurodytam laikui prarandama teisė gauti visą Tarptautinio olimpinio komiteto, Tarptautinio parolimpinio komiteto arba bet kurios kitos *pasirašiusiosios šalies* finansavimą ar jo dalį ir (arba) kitas privilegijas ar jų dalį (be teisės po statuso atkūrimo atgaline data gauti finansavimą ir (arba) kitas privilegijas už tą laikotarpį);

11.1.1.8 atitinkamoms valdžios institucijoms rekomenduojama nurodytam laikui sustabdyti visą *pasirašiusiosios šalies* finansavimą ar jo dalį ir (arba) kitas *pasirašiusiosios šalies* privilegijas (be teisės po statuso atkūrimo atgaline data gauti finansavimą ir (arba) kitas privilegijas už tą laikotarpį);

[11.1.1.8 punkto komentaras. Valdžios institucijos nėra Kodekso pasirašiusiosios šalys. Tačiau pagal UNESCO konvencijos 11 straipsnio c punktą valstybės, konvencijos šalys, prireikus nesuteikia dalies arba jokios finansinės ar kitos su sportu susijusios paramos bet kokiai sporto arba antidopingo organizacijai, nesilaikančiai Kodekso].

11.1.1.9 sustabdomas olimpinio judėjimo ir (arba) narystės parolimpiniame judėjime pripažinimas;

11.1.1.10 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *nacionalinė antidopingo organizacija*, *nacionalinis olimpinis komitetas* arba *nacionalinis parolimpinis komitetas*) nurodytą laikotarpį olimpinėse, parolimpinėse žaidynėse ir (arba) kituose nurodytuose *renginiuose* neleidžiama dalyvauti arba į juos atvykti šiems asmenims: a) *pasirašiusiosios šalies* šalies *nacionaliniam olimpiniam komitetui* ir (arba) *nacionaliniam parolimpiniam komitetui*; b) tos šalies ir (arba) *nacionalinio olimpinio komiteto* ir (arba) *nacionalinio parolimpinio*

komiteto atstovams; c) ir (arba) tai šaliai, tos šalies nacionaliniam olimpiniam komitetui, nacionaliniam parolimpiniam komitetui ir (arba) nacionalinei federacijai priklausantiems sportininkams ir sportininkų pagalbiniam personalui;

11.1.1.11 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra tarptautinė federacija) olimpinėse ir parolimpinėse žaidynėse ir (arba) kituose daugelio sporto šakų renginiuose nurodytą laikotarpį neleidžiama dalyvauti arba į juos atvykti šiems *asmenims*: tos tarptautinės federacijos atstovams ir (arba) *sportininkams* ir *sportininkų pagalbiniam personalui*, dalyvaujantiems tarptautinės federacijos sporte (arba vienos ar kelių rūšių jos sporte); ir

11.1.1.12 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *didžiųjų renginių organizacija*):

a) vykdoma *didžiųjų renginių organizacijos antidopingo programos speciali stebėseną* arba *priežiūrą* per kitą kartą vyksiantį (-čius) jos *renginį (-ius)*, pavyzdžiui, pagal *nepriklausomų stebėtojų programą* surengiant misiją ir (arba)

b) prarandama teisė gauti finansavimą ir kitas privilegijas iš Tarptautinio olimpinio komiteto, Tarptautinio parolimpinio komiteto, *nacionalinių olimpinų komitetų* asociacijos arba kitos įstaigos rėmėjos ir (arba) prarandamas jų pripažinimas, narystė jose ir arba jų parama (atitinkamais atvejais) ir (arba)

c) *renginys* nepripažįstamas olimpinų žaidynių arba parolimpinių žaidynių renginiu.

11.2 Konkrečiu atveju taikytini svarbūs nuobaudų pasirašusiajai šaliai nustatymo principai

11.1.2 Konkrečiu atveju taikomos nuobaudos pasirašusiajai šaliai atspindi reikalavimų nesilaikymo pobūdį ir sunkumą, atsižvelgiant į *pasirašiusiosios šalies* kaltės dydį ir galimą reikalavimų nesilaikymo poveikį sąžiningam sportui. Vertinant galimą reikalavimų nesilaikymo *pasirašiusiosios šalies* veikloje poveikį sąžiningam sportui, įvairūs *Kodekso* ir *tarptautinių standartų* reikalavimai skirstomi į esminių, didelio prioriteto ir kitų reikalavimų kategorijas (mažėjančia eilės tvarka pagal sunkumą), kaip išsamiau nurodyta A priede. Jeigu nesilaikoma daugiau negu vienos kategorijos reikalavimų, nuobaudos pasirašusiajai šaliai nustatomos pagal sunkiausios kategorijos reikalavimų nesilaikymą. Dėl *pasirašiusiosios šalies* kaltės pažymėtina, kad įsipareigojimas laikytis reikalavimų yra absoliutus, todėl jokie teiginiai dėl ketinimų nebuvimo ar kitų subjektų kaltės, nėra švelninanti aplinkybė, o kiekviena *pasirašiusiosios šalies* kaltė arba aplaidumas gali turėti įtakos nustatymams nuobaudoms pasirašusiajai šaliai.

11.2.2 Į sunkinančias aplinkybes atsižvelgiama tik tada, kai nesilaikoma vieno arba kelių esminių Kodekso ir (arba) *tarptautinių standartų* reikalavimų. Tokiu atveju, jeigu yra sunkinančių aplinkybių, *pasirašusiajai šaliai* gali būti skirtos daug griežtesnės nuobaudos negu tada, kai sunkinančių aplinkybių nėra.

11.2.3 Taikant nuobaudas pasirašusiajai šaliai skirtingų kategorijų *pasirašiusiosios šalys* be pagrindo nediskriminuojamos. Pirmiausia pažymėtina,

kad, kadangi tarptautinių federacijų ir *nacionalinių antidopingo organizacijų* kovos prieš dopingo vartojimą sporte taisyklės yra vienodai svarbios, nustatant nuobaudas *pasirašiusiajai šaliai* už įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus* nevykdymą, šios taisyklės (*mutatis mutandis*) laikomos vienodai svarbiomis.

11.2.4 Konkrečiu atveju nustatant nuobaudas *pasirašiusiajai šaliai* siekiama kiek galima tiksliau pasiekti pagrindinius *Kodekso* tikslus. Pirmiausia pažymėtina, kad nuobaudos turi būti pakankamos, kad atitinkama *pasirašiusioji šalis* būtų motyvuota užtikrinti visapusišką *Kodekso* laikymąsi, *pasirašiusioji šalis* būtų nubausta už reikalavimų nesilaikymą, atitinkama *pasirašiusioji šalis* ir (arba) kitos pasirašiusiosios šalys būtų atgrasomos nuo tolesnio reikalavimų nesilaikymo ir visos *pasirašiusiosios šalys* būtų skatinamos visą laiką užtikrinti ir išsaugoti visapusišką ir savalaikį *Kodekso* laikymąsi.

11.2.5 Svarbiausia pažymėti, kad nuobaudos *pasirašiusiajai šaliai* turėtų būti pakankamos, kad būtų išsaugotas visų *sportininkų* ir kitų suinteresuotųjų šalių bei plačiosios visuomenės pasitikėjimas tuo, kad *WADA* ir jos partneriai iš valstybės institucijų bei sporto judėjimo yra įsipareigoję padaryti viską, ko reikia, kad sąžiningas sportas būtų apgintas nuo dopingo rykštės. Šis tikslas yra svarbiausias, pagrindinis ir svarbesnis už visus kitus.

[11.2.4 ir 11.2.5 punktų komentarai. byloje ROC ir kt. prieš IAAF, CAS 2016/O/4684, o vėliau byloje RPC prieš IPC, CAS 2016/A/4745, CAS nusprendė, kad, jeigu pasirašiusioji šalis nevykdo Kodeksą atitinkančios antidopingo programos, siekiant atkurti vienodas veiklos sąlygas ir skirti prasmingą sankciją, kuri skatintų keisti elgseną pasirašiusiosios šalies įtakos srityje ir išsaugoti visuomenės pasitikėjimą tarptautinių renginių sąžiningumu, gali tekti (taigi tai yra teisėta ir proporcinga) imtis priemonių ir net pasirašiusiosios šalies sportininkams, sportininkų pagalbiniam personalui ir (arba) atstovams neleisti dalyvauti tuose tarptautiniuose renginiuose.

11.2.6 Nuobaudos neturėtų viršyti to, kas reikalinga, kad būtų pasiekti pagrindiniai *Kodekso* tikslai. Pirmiausia pažymėtina, kad, jeigu pagal skirtą nuobaudą *sportininkams* ir (arba) *sportininkų pagalbiniam personalui* neleidžiama dalyvauti viename ar keliuose *renginiuose*, reikėtų atsižvelgti į tai, ar kitos atitinkamos *pasirašiusiosios šalys* gali (logistiniu, praktiniu ir kitais požiūriais) sukurti ir įgyvendinti mechanizmą, kurį taikant reikalavimų nesilaikančios *pasirašiusiosios šalies sportininkai* ir (arba) *sportininkų pagalbinis personalas* galėtų įrodyti, kad jie jokių būtu nėra susiję su reikalavimų nesilaikymu *pasirašiusiosios šalies* veikloje. Tokiu atveju, jeigu yra aišku, kad, leidus jiems varžytis *renginyje (-iuose)* neutraliu statusu (t. y. neatstovaujant jokiai šaliai), nuobaudų *pasirašiusiajai šaliai* veiksmingumas nesumažės arba tai nebus nesąžininga jų varžovų atžvilgiu ir dėl to visuomenės pasitikėjimas *renginio (-ių)* sąžiningumu nesumažės (pvz., dėl to, kad *sportininkams* pakankamai laiko buvo taikoma tinkama *testavimo* tvarka), taip pat nesumažės visuomenės pasitikėjimas tuo, kad *WADA* ir jos suinteresuotosios šalys yra įsipareigojusios padaryti viską, kad apsaugotų sąžiningą sportą nuo dopingo rykštės, tokį mechanizmą galima leisti taikyti *WADA* kontroliuojant ir (arba) prižiūrint (siekiant užtikrinti, kad įvairiais atvejais taikomos sąlygos būtų pakankamos ir nuoseklios).

[11.2.6 punkto komentaras. Pavyzdžiui, pagal IAAF 22.1A varžybų taisyklę (nagrinėta byloje ROC ir kt. prieš IAAF, CAS 2016/O/4684) sukurta galimybė sportininkams, priklausantiems nacionalinei federacijai, kurios narystė sustabdyta, prašyti suteikti specialią teisę varžytis tarptautinėse

rungtynėse kaip „neutraliems“ sportininkams, kad jie galėtų įrodyti, jog tai, kad organizacija, kurios narystė sustabdyta, nesilaikė antidopingo taisyklių, sportininkui neturėjo jokios įtakos, nes jis (ji) pakankamai ilgai laikėsi kitų, visapusiškai tinkamų antidopingo sistemų, kad galėtų pateikti pagrįstą, objektyvų savo sąžiningumo įrodymą. Visų pirma, sportininkas turi įrodyti, kad jam (jai) ir per varžybas, ir joms nevykstant atitinkamu laikotarpiu buvo taikomas visapusiškai reikalavimus atitinkantis testavimas, pagal kokybę prilygstantis testavimui, kuris taikomas jo (jos) varžovams atitinkamose tarptautinėse varžybose].

11.2.7 Nuobaudos pasirašiusiajai šaliai turėtų apimti reikalavimų nesilaikančios pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklos sustabdymą, jei to reikia sporto sąžiningumui išsaugoti, tačiau nuobaudų paskirtis turėtų būti kiek galima užtikrinti, kad sąžiningų sportininkų apsaugoje nebūtų spragų, o pasirašiusioji šalis stengtųsi įvykdyti statuso atkūrimo sąlygas. Priklausomai nuo konkretaus atvejo aplinkybių, tuo tikslu gali tekti nustatyti kai kurios arba visos pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklos priežiūrą ir (arba) jos perėmimą. Tačiau jeigu pagal aplinkybes to reikia, pasirašiusiajai šaliai gali būti leidžiama tęsti tam tikrą antidopingo veiklą (pvz., švietimą) iki jos statuso atkūrimo, jeigu šią veiklą galima tęsti nekeliant pavojaus sąžiningam sportui. Tokiomis aplinkybėmis gali būti pagrindo vykdyti veiklos specialią stebėseną.

11.2.8 Jeigu nenurodyta kitaip, visos nuobaudos pasirašiusiajai šaliai galioja iki pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo.

11.2.9 Sprendime, kuriuo skiriamos pradinės nuobaudos pasirašiusiajai šaliai (neatsižvelgiant į tai, ar sprendimas yra pasirašiusiosios šalies priimtas WADA pasiūlymas, ar CAS sprendimas, kai pasirašiusioji šalis ginčija WADA sprendimą) gali būti nurodyta, kad, jeigu pasirašiusioji šalis iki nustatyto termino neįvykdys visų statuso atkūrimo sąlygų, nuobaudos pasirašiusiajai šaliai bus didinamos.

11.2.10 Laikantis pirmiau išdėstytų principų, B priede nurodytos laipsniškos ir proporcingos nuobaudos pasirašiusiajai, kurios *prima facie* taikomos tais atvejais, kai nesilaikoma esminių reikalavimų (žr. B.3 punktą), tik didelio prioriteto reikalavimų (žr. B.2 punktą) arba tik kitų reikalavimų (žr. B.1 punktą). B priedo paskirtis – visais atvejais skatinti visų skiriamų nuobaudų pasirašiusiajai šaliai prognozuotumą ir nuoseklumą. Tačiau, jeigu, atsižvelgiant į konkrečius faktus ir aplinkybes ir remiantis pirmiau išdėstytais principais, to reikia, konkrečiu atveju šį skirstymą galima taikyti lanksčiai arba net nuo jo nukrypti. Ypač pažymėtina, kad kuo daugiau reikalavimų nesilaikyta (t. y. kuo daugiau reikalavimų pasirašiusioji šalis nesilaikė ir kuo svarbesni šie reikalavimai yra sąžiningam sportui), tuo didesnės nuobaudos pasirašiusiajai šaliai turėtų būti). Jeigu tam tikru atveju ne tik nesilaikyta esminių reikalavimų, bet yra ir sunkinančių aplinkybių, tai gali būti pagrindas padidinti skirtas nuobaudas pasirašiusiajai šaliai (jos gali apimti, tuo neapsiribojant, baudą). Kita vertus, jeigu yra lengvinančių aplinkybių, jos gali būti pagrindas nustatyti švelnesnes nuobaudas pasirašiusiajai šaliai.

11.3 Kitos nuobaudos

11.3.1 Vyriausybės, pasirašiusiosios šalys ir pasirašiusiųjų šalių asociacijos pagal savo kompetenciją gali nustatyti papildomas nuobaudas reikalavimų nesilaikančioms pasirašiusiosioms šalims, jeigu tai jokia būdu nemažina ir neriboja galimybės taikyti nuobaudas pasirašiusiajai šaliai pagal šio standarto 11 skirsnį.

[11.3.1 punkto komentaras. Pavyzdžiui, IOC gali nuspręsti pagal Olimpinių chartiją skirti simbolines arba kitokias nuobaudas tarptautinei federacijai arba nacionaliniam olimpiniam komitetui, pavyzdžiui, panaikinti teisę organizuoti IOC sesiją arba olimpinių kongresą, o tarptautinė federacija gali nuspręsti atšaukti tarptautinius renginius, kuriuos suplanuota rengti reikalavimų nesilaikančios pasirašiusiosios šalies šalyje, arba juos perkelti į kitą šalį].

12.0 Statuso atkūrimas

12.1 Tikslas

12.1.1 Kai nustatoma, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, *pasirašiusiajai šaliai* stengiamasi padėti kuo greičiau pasiekti, kad jos statusas būtų atkurtas, ir kartu užtikrinti, kad būtų imtasi tokių taisomųjų veiksmų, kuriais *pasirašiusiosios šalies* veikloje būtų užtikrintas pastovus Kodekso laikymasis.

12.1.2 Nors *WADA* vadovybė stengiasi patarti *pasirašiusiajai šaliai*, kaip kuo greičiau įvykdyti statuso atkūrimo sąlygas, šis tikslas negali susilpninti proceso sąžiningumo ir (arba) galutinio rezultato.

12.2 Statuso atkūrimo sąlygos

12.2.1 Oficialiame pranešime, kurį *WADA* siunčia *pasirašiusiajai šaliai* pagal *Kodekso* 23.5.4 punktą ir kuriame išdėsto kaltinimus nesilaikius reikalavimų bei pasiūlo nuobaudas *pasirašiusiajai šaliai*, *WADA* taip pat nurodo, kokias sąlygas siūlo *pasirašiusiajai šaliai* įvykdyti, kad jos statusas būtų atkurtas. Šios sąlygos yra tokios:

12.2.1.1 visi dalykai, dėl kurių *pasirašiusioji šalis* paskelbta nesilaikančia reikalavimų, privalo būti visiškai ištaisyti;

12.2.1.2 *pasirašiusioji šalis* privalo įrodyti, kad yra pasirengusi, nori ir gali laikytis visų įsipareigojimų pagal *Kodeksą* ir *tarptautinius standartus*, įskaitant (tuo neapsiribojant) tai, kad visą antidopingo veiklą gali vykdyti savarankiškai, be nederamo išorės įsikišimo;

a) jeigu paskelbus, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, iki jos statuso atkūrimo bus nustatyta papildomų reikalavimų laikymosi trūkumų, *WADA* parengs naują pranešimą dėl taisomųjų veiksmų ir išdėstys šiuos naujus reikalavimų laikymosi trūkumus, o jiems bus taikoma įprasta jų taisymo tvarka ir terminai (kaip nustatyta 9 straipsnyje), tačiau *pasirašiusiosios šalies statusas* nebus atkurtas tol, kol *pasirašiusioji šalis* nepašalins visų naujų su esminiais reikalavimais susijusių reikalavimų laikymosi trūkumų.

12.2.1.3 *pasirašiusioji šalis* privalo visapusiškai laikytis visų jai taikomų nuobaudų *pasirašiusiajai šaliai* ir jas vykdyti;

12.2.1.4 *WADA* pareikalavus, *pasirašiusioji šalis* privalo padengti visas šias sąnaudas ir išlaidas:

a) visas specialias sąnaudas ir išlaidas, *WADA* pagrįstai patirtas vykdam specialią stebėseną (t. y. stebėseną, kuri nėra įprastos *WADA*

stebėsenos veiklos dalis), per kurią *WADA* nustatė, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų (pvz., visų *WADA* žvalgybos ir tyrimų departamento atliktų specialių tyrimų, per kuriuos nustatytas toks reikalavimų nesilaikymas, sąnaudas);

b) sąnaudas ir išlaidas, kurias *WADA* ir (arba) patvirtintos trečiosios šalys patyrė nuo datos, kurią sprendimas, kad *pasirašiusioji šalis* nesilaiko reikalavimų, tampa galutiniu, iki *pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo*, įskaitant (tuo neapsiribojant) sąnaudas ir išlaidas, kurios buvo pagrįstai patirtos įgyvendinant nuobaudas pasirašusiajai šaliai (įskaitant 11.1.1.3 ir 11.1.1.4 punktuose nurodytas sąnaudas ir stebėsenos, kaip *pasirašiusioji šalis* laikosi nuobaudų pasirašusiajai šaliai, sąnaudas), taip pat sąnaudas ir išlaidas, kurios buvo pagrįstai patirtos vertinant *pasirašiusiosios šalies* pastangas įvykdyti statuso atkūrimo sąlygas, ir

12.2.1.5 *pasirašiusioji šalis* privalo būti įvykdžiusi visas kitas *WADA* vykdomojo komiteto (pagal CRC rekomendaciją) galbūt nustatytas sąlygas, atsižvelgiant į konkrečius tam tikro atvejo faktus ir aplinkybes.

12.2.2 Per dvidešimt vieną dieną nuo *Kodekso* 23.5.4 punkte nurodyto pranešimo gavimo dienos *pasirašiusioji šalis* gali pagal *Kodekso* 23.5.6 punktą ginčyti *WADA* pasiūlytas statuso atkūrimo sąlygas; tokiu atveju *WADA* pagal *Kodekso* 23.5.6 punktą perduos bylą *CAS* Bendrųjų arbitražo bylų skyriui ir *CAS* nustatys, ar visos *WADA* pasiūlytos statuso atkūrimo sąlygos yra reikalingos ir proporcingos.

12.2.3 Jeigu nėra priešingo *CAS* sprendimo, tam, kad reikalavimų nesilaikanti *pasirašiusioji šalis* įgytų teisę į statuso atkūrimą, ji turi įrodyti (savo pačios pastangomis, taip pat kreipdamasi paramos ir pagalbos į valdžios institucijas ir (arba) kitas atitinkamas šalis, jei to reikia), kad įvykdė kiekvieną *WADA* nustatytą statuso atkūrimo sąlygą.

12.2.4 *WADA* (ir (arba) *CAS*) gali sudaryti 12.2.1.4 punkte nurodytų sąnaudų ir išlaidų mokėjimo dalimis planą. Tokiu atveju, jeigu *pasirašiusioji šalis* visapusiškai laikosi mokėjimo dalimis plano, *pasirašusiajai šaliai* įvykdžius visas kitas statuso atkūrimo sąlygas, statusas gali būti atkurtas, net jeigu kitų mokėjimo dalių terminas sukaks po statuso atkūrimo datos. Tačiau *pasirašiusiosios šalies* pareiga sumokėti visas likusias įmokas po statuso atkūrimo lieka galioti. Jeigu to nepadaro, tai bus laikoma nauju reikalavimų laikymosi trūkumu.

12.3 Statuso atkūrimo procesas

12.3.1 *WADA* vadovybė vykdys stebėseną, kaip *pasirašiusioji šalis* vykdo statuso atkūrimo sąlygas, ir periodiškai praneš CRC apie *pasirašiusiosios šalies* padarytą pažangą. Kad šią užduotį atlikti būtų lengviau, gali būti atliktas reikalavimų laikymosi auditas.

12.3.2 Jeigu pagal 11.1.1.4 punktą *pasirašiusiosios šalies* teisė vykdyti tam tikrą arba visą antidopingo veiklą buvo panaikinta, CRC gali rekomenduoti *WADA* vykdomajam komitetui gražinti *pasirašusiajai šaliai* teisę vykdyti tam tikrą

antidopingo veiklą (jai taikant specialią stebėseną pagal 11.1.1.3 punktą ir (arba) patvirtintai trečiajai šaliai pagal 11.1.1.4 punktą vykdant priežiūrą), iki visiško statuso atkūrimo, jeigu CRC sutinka su WADA vadovybe, kad, remiantis iki tos dienos pasirašiusiosios šalies atliktais taisomaisiais veiksmais, matyti, kad ji gali vykdyti antidopingo veiklą pati ir laikydamasi reikalavimų.

12.3.3 Kai WADA vadovybė nuspręs, kad pasirašiusioji šalis įvykdė visas statuso atkūrimo sąlygas, ji atitinkamai informuos CRC.

12.3.4 Jeigu CRC sutiks su WADA vadovybe, kad pasirašiusioji šalis įvykdė visas statuso atkūrimo sąlygas, ji rekomenduos WADA vykdomajam komitetui patvirtinti pasirašiusios šalies statuso atkūrimą.

12.3.5 Remiantis Kodekso 13.6 punktu, CRC ir (arba) WADA vykdomojo komiteto sprendimą, kad pasirašiusioji šalis įvykdė dar ne visas statuso atkūrimo sąlygas, pasirašiusioji šalis gali skųsti tik CAS.

12.3.6 Pasirašiusiosios šalies, kuri paskelbta nesilaikančia reikalavimų, statusą atkurti įgaliotas tik WADA vykdomasis komitetas.

12.3.7 Po pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo WADA vykdys nuodugnią Kodekso laikymosi pasirašiusiosios šalies veikloje stebėseną jos nuomone reikalingą tolesnį laikotarpį.

12.3.8 Kai WADA vykdomasis komitetas statuso atkūrimą patvirtina, jis gali nustatyti specialias CRC rekomenduotas sąlygas, kurių pasirašiusioji šalis privalo laikytis po statuso atkūrimo, kad įrodytų, jog toliau laikosi Kodekso. Viena iš šių sąlygų (tuo neapsiribojant) gali būti per tam tikrą laiką nuo statuso atkūrimo atlikti reikalavimų laikymosi audita. Bet koks tokių sąlygų pažeidimas tvarkomas taip, kaip bet kuris naujas reikalavimų laikymosi trūkumas.

TREČIA DALIS. PRIEDAI

A priedas. Reikalavimų nesilaikymo kategorijos

Įvairūs *Kodekse* ir *tarptautiniuose standartuose pasirašiusiosioms šalims* nustatyti reikalavimai pagal jų santykinę svarbą kovojant prieš dopingo vartojimą sporte skirstomi į esminius, didelio prioriteto ir kitus. Toliau pateikti kiekvienos iš šių trijų kategorijų reikalavimų pavyzdžiai. Toliau nenurodyti reikalavimai priskiriami vienai iš trijų kategorijų pagal analogiją, vadovaujantis toliau pateiktais pavyzdžiais (t. y. reikalavimas, kuris yra laikomas tokiu pačiu svarbu kovai prieš dopingo vartojimą sporte, kaip toliau nurodyti esminiai reikalavimai, priskiriamas prie esminių reikalavimų kategorijos ir pan.). Reikalavimus pirmiausia suskirsto *WADA* vadovybė, tačiau *pasirašiusioji šalis* turi teisę ginčyti jų skirstymą, o CRC ir *WADA* vykdomasis komitetas (remdamasis CRC rekomendacija) gali laikytis kitokios pozicijos. Jeigu ginčas neišsprendžiamas, jį sprendžia *CAS*.

A1. Toliau pateikiamas nebaigtinis reikalavimų, kurie kovojant prieš dopingo vartojimą sporte yra laikomi esminiais, sąrašas:

- a) taisyklių, reglamentų ir (arba) (jei reikia) teisės aktų, kurie atitiktų *pasirašiusiosios šalies* įsipareigojimą pagal *Kodekso* 23.4 punktą įgyvendinti *Kodeksą pasirašiusiosios šalies* atsakomybės srityje, priėmimas.
- b) Švietimo antidopingo klausimais programos, skirtos *sportininkams* ir *sportininkų pagalbiniam personalui*, įgyvendinimas pagal *Kodekso* 18.1 ir 18.2 punktą.
- c) Veiksmingo, pažangaus ir proporcingo testų paskirstymo plano parengimas ir įgyvendinimas pagal *Kodekso* 5.4 punktą, remiantis rizikos įvertinimu ir kitais Tarptautiniame standarte dėl *Kodekso* laikymosi pasirašiusiųjų šalių veikloje ir Techniniame dokumente dėl specialiųjų tyrimų sporte išdėstytais principais, įskaitant (tuo neapsiribojant) principą *iš anksto nepranešti apie testavimą*.
- d) Pirmiausia, veiksmingos *sportininkų testavimo* prieš jų dalyvavimą olimpinėse, parolimpinėse žaidynėse arba kitame *tarptautiniame renginyje* programos parengimas ir įgyvendinimas.
- e) Naudojimasis *ADAMS* arba kita *WADA* patvirtinta sistema (be kita ko, *dopingo kontrolės* formų ir sprendimų dėl *LVG* įvedimas laiku).
- f) Naudojimasis *WADA* akredituota (-omis) laboratorija (-omis) *mėginių* analizei pagal *Kodekso* 6.1 punktą atlikti.
- g) *LVG* komiteto sudarymas, dokumentuoto proceso, kuriuo *sportininkai* prašo leisti arba pripažinti *LVG* pagal Leidimų vartoti gydymui tarptautinio standarto reikalavimus, nustatymas.
- h) *WADA* informavimas laiku apie visus tyrimus dėl galimo antidopingo taisyklių pažeidimo pagal Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto

12.3.2 punktą.

- i) Priemonių dėl visų akivaizdžių antidopingo taisyklių pažeidimų įgyvendinimas pagal *Kodekso* 7 ir 8 straipsnius tinkamai ir laiku, įskaitant tinkamą *sportininko* arba *sportininko pagalbinio personalo* informavimą pagal *Kodekso* 7.3 punktą ir svarstymo surengimą pagal *Kodekso* 8.1 punktą per pagrįstą laikotarpį sąžiningoje ir nešališkoje kolegijoje.
- j) *WADA* ir kitų *antidopingo organizacijų* informavimas apie visą svarbią rezultatų valdymo veiklą pagal *Kodekso* 7 ir 14 straipsnius.
- k) Privalomo *laikino nušalinimo* skyrimas pagal *Kodekso* 7.9 punktą.
- l) Reikalavimas pranešti apie *Kodekso* laikymąsi pagal *Kodekso* 23.5.2 ir 23.5.3 punktus, įskaitant (tuo neapsiribojant) reikalavimą užpildyti *Kodekso* laikymosi klausimyną pagal šio standarto 8.5 punktą, reikalavimą atsakyti į privalomą prašymą pateikti informaciją pagal šio standarto 8.6 punktą, reikalavimą leisti atlikti reikalavimų atitikties auditą pagal šio standarto 8.7 punktą.
- m) Kitų *pasirašiusiųjų šalių* priimtų sprendimų pripažinimas ir įgyvendinimas pagal *Kodekso* 15.1 punktą.
- n) Sprendimų dėl reikalavimų nesilaikymo kitų *pasirašiusiųjų šalių* veikloje pripažinimas ir įgyvendinimas pagal *Kodekso* 23.5.9 punktą.

A.2 Toliau pateikiamas nebaigtinis reikalavimų, kurie kovojant prieš dopingo vartojimą sporte yra laikomi didelio prioriteto reikalavimais, sąrašas:

- a) Žvalgybos ir tyrimų pajėgumų plėtojimas pagal *Kodekso* 5.8 punkto reikalavimus.
- b) Dokumentuotos procedūros, kuria užtikrinama, kad *sportininkams* būtų pranešta, kad pagal Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto 5.4.1–5.4.3 punktus iš jų turi būti paimti *mėginiai*, įgyvendinimas.
- c) Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto 7.4.5–7.4.7 punktuose išdėstytų reikalavimų dėl *mėginių* ėmimo iš *sportininkų* dokumentavimo įgyvendinimas.
- d) Personalui *mėginiams* imti skirtų mokymo, akreditavimo ir (arba) pakartotinio akreditavimo programų įgyvendinimas pagal Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto H priedą.
- e) Personalui *mėginiams* imti skirtos interesų konfliktų politikos įgyvendinimas pagal Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto H.4.2 punktą.
- f) *Mėginių* rinkimas ir tvarkymas pagal Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto A–G priedų reikalavimus.
- g) *Mėginių* saugojimo sekos proceso įdiegimas pagal Tarptautinio

testavimo ir tyrimų standarto 9 straipsnį.

- h) Visų *netipinių rezultatų* peržiūra pagal *Kodekso* 7.4 punkto reikalavimus.
- i) *WADA*, tyrimo dėl galimo antidopingo taisyklių pažeidimo subjekto (-ų) tarptautinės (-ių) federacijos (-ų) ir *nacionalinės (-ių) antidopingo organizacijos (-ų)* informavimas laiku apie to tyrimo rezultatus pagal Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto 12.4.3 punktą.
- j) Operatyvus informavimas apie visus sprendimus dėl *LVG* pagal Leidimų vartoti gydymo tikslais tarptautinio standarto 5.4 punktą.
- k) Priimto sprendimo rezultatų ir reikalingų jo aspektų paskelbimas visais atvejais per dvidešimt dienų nuo sprendimo priėmimo dienos pagal *Kodekso* 14.3 punktą.

A.3 Toliau pateikiamas nebaigtinis reikalavimų, kurie kovojant prieš dopingo vartojimą sporte laikomi kitais reikalavimais, sąrašas:

- a) Proceso, kuriuo užtikrinama, kad *sportininkai* nepažeistų draudimo dalyvauti diskvalifikacijos laikotarpiu, sukūrimas pagal *Kodekso* 10.12.3 punktą.
- b) Jeigu išnagrinėjus bylą ar skundą konstatuojama, kad *asmuo* antidopingo taisyklių nepažeidė, deramos pastangos, kad *asmuo* leistų tą sprendimą paskelbti viešai, pagal *Kodekso* 14.3.3 punktą.
- c) *Sportininkų* informavimas raštu, kad pagal Leidimų vartoti gydymo tikslais tarptautinį standartą pasibaigus *LVG*, jie yra atsakingi už *LVG* atnaujinimą, jei to reikia.
- d) Tvarkos, kuria užtikrinama, kad *asmuo* galėtų raštu ir (arba) žodžiu patvirtinti, jog suprato savo asmens duomenų tvarkymo pagal Privatumo ir asmens duomenų apsaugos tarptautinio standarto 7.3 punktą sąlygas, nustatymas.
- e) Asmens, kuris atsiskaitytų už Privatumo ir asmens duomenų apsaugos tarptautinio standarto ir visų vietos lygmeniu taikytinų privatumo ir duomenų apsaugos teisės aktų laikymąsi pagal minėto standarto 9.1 punktą, paskyrimas *antidopingo organizacijoje*.

B priedas. Nuobaudos pasirašusiajai šaliai

Laikantis 11 straipsnyje išdėstytų principų, B priede nurodytos laipsniškos ir proporcingos nuobaudos pasirašusiajai šaliai, kurios *prima facie* taikomos tais atvejais, kai nesilaikoma esminių reikalavimų (žr. B.3 punktą), tik didelio prioriteto reikalavimų (žr. B.2 punktą) arba tik kitų reikalavimų (žr. B.1 punktą). Taip siekiama visais atvejais skatinti nuobaudų pasirašiusiosioms šalims skyrimo prognozuotumą ir nuoseklumą. Tačiau, jeigu atsižvelgiant į konkrečius faktus arba aplinkybes ir remiantis 11 straipsnyje nurodytais principais, to reikia, konkrečiu atveju šį skirstymą galima taikyti lanksčiai arba net nuo jo nukrypti. Ypač pažymėtina, kad kuo daugiau reikalavimų nesilaikyta (t. y. kuo daugiau reikalavimų pasirašiusioji šalis nesilaikė ir kuo svarbesni šie reikalavimai yra), tuo didesnės nuobaudos pasirašusiajai šaliai turėtų būti). Jeigu tam tikru atveju ne tik nesilaikyta vieno ar kelių esminių reikalavimų, bet yra ir sunkinančių aplinkybių, tai gali būti pagrindas padidinti skirtas nuobaudas pasirašusiajai šaliai (jos gali apimti, tuo neapsiribojant, baudą). Kita vertus, jeigu yra lengvinančių aplinkybių, tai gali būti pagrindas skirti švelnesnes nuobaudas pasirašusiajai šaliai.

B.1 Jeigu nesilaikoma kitų reikalavimų (bet ne didelio prioriteto arba esminių reikalavimų):

B.1.1 Pirmiausia pažymėtina, kad:

- a) pasirašiusioji šalis praras visas WADA privilegijas;
- b) WADA arba patvirtinta trečioji šalis pasirašiusiosios šalies sąskaita padės pasirašusiajai šaliai vykdyti antidopingo veiklą (teikdamos patarimus ir informaciją, plėtodamos išteklius, rengdamos gaires ir mokymo medžiagą ir (arba), jei reikia, įgyvendindamos mokymo programas), įskaitant iki dviejų vizitų per metus, kurių visos sąnaudos (jei žinomos) bus padengtos iš anksto;
- c) kai kuriai arba visai antidopingo veiklai (WADA nurodymu) pasirašiusiosios šalies sąskaita bus taikoma arba WADA speciali stebėseną arba patvirtintos trečiosios šalies vykdoma priežiūra.

B.1.2 Jeigu pasirašiusioji šalis per šešis mėnesius nuo statuso atkūrimo sąlygų nustatymo (arba per kitą WADA arba, ginčo atveju, CAS galbūt nustatytą laikotarpį) įvykdo ne visas statuso atkūrimo sąlygas, taip pat taikomos šios papildomos nuobaudos:

- a) patvirtinta trečioji šalis pasirašiusiosios šalies sąskaita prižiūrės kai kurią arba visą pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklą, įskaitant iki keturių vizitų per metus, kurių visos sąnaudos (jei žinomos) bus padengtos iš anksto;
- b) jos atstovai negalės būti jokios pasirašiusiosios šalies (ar jos narių) arba pasirašiusiųjų šalių asociacijos tarybų, komitetų

ar kitų organų nariais iki reikalavimų nesilaikančios pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo.

B.1.3 Jeigu per dvylika mėnesių nuo B.1.1 punkte nurodytų nuobaudų skyrimo (arba per kitą *WADA* arba, ginčo atveju, *CAS* galbūt nustatytą laikotarpį) pasirašiusioji šalis įvykdo ne visas statuso atkūrimo sąlygas, taip pat taikomos šios papildomos nuobaudos:

a) patvirtinta trečioji šalis pasirašiusiosios šalies sąskaita prižiūrės visą pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklą, įskaitant iki šešių vizitų per metus, kurių visos sąnaudos (jei žinomos) bus padengtos iš anksto;

b) jos atstovai negalės būti jokios pasirašiusiosios šalies (ar jos narių) arba pasirašiusiųjų šalių asociacijos tarybų, komitetų ar kitų organų nariais ketverius metus arba iki reikalavimų nesilaikančios pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo (ilgesnį iš šių laikotarpių).

B.2 Jeigu nesilaikoma didelio prioriteto reikalavimų (bet ne esminių reikalavimų):

B.2.1 Pirmiausia pažymėtina, kad:

a) pasirašiusioji šalis praras visas WADA privilegijas;

b) patvirtinta trečioji šalis pasirašiusiosios šalies sąskaita prižiūrės arba perims kai kurią arba visą pasirašiusiosios šalies antidopingo veiklą (*WADA* nurodymu), įskaitant iki šešių vizitų per metus, kurių visos sąnaudos (jei žinomos) bus padengtos iš anksto;

c) jos atstovai negalės būti jokios pasirašiusiosios šalies (ar jos narių) arba pasirašiusiųjų šalių asociacijos tarybų, komitetų ar kitų organų nariais iki reikalavimų nesilaikančios pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo;

d) (jeigu pasirašiusioji šalis yra nacionalinė antidopingo organizacija arba nacionalinis olimpinis komitetas, kuris atlieka nacionalinės antidopingo organizacijos funkcijas) pasirašiusiosios šalies šalis negalės rengti olimpinių ir (arba) parolimpinių žaidynių arba būti viena iš jų rengėjų ir (arba) jai nebus galima suteikti teisės rengti pasaulio čempionatus iki pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo;

e) (jeigu pasirašiusioji šalis yra tarptautinė federacija) pasirašiusioji šalis negalės gauti Tarptautinio olimpinio komiteto finansavimo arba kitų pripažinimo privilegijų, negalės būti Tarptautinio parolimpinio komiteto nare, jos negalės pripažinti jokia kita pasirašiusioji šalis ir ji negalės būti jokios kitos pasirašiusiosios šalies nare iki statuso atkūrimo (o vėliau

ji vis tiek negalės atgaline data gauti jokio finansavimo arba kitų privilegijų už reikalavimų nesilaikymo laikotarpį iki statuso atkūrimo) ir

f) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *didžiųjų renginių organizacija*) patvirtinta trečioji šalis per kitą kartą vykstantį jos *renginį pasirašiusiosios šalies* sąskaita vykdys jos antidopingo veiklos stebėseną, antidopingo veiklą prižiūrės arba perims.

B.2.2 Jeigu *pasirašiusioji šalis* per dvylika mėnesių nuo B.2.1 punkte nurodytų nuobaudų skyrimo (arba per kitą *WADA* arba, ginčo atveju, *CAS* galbūt nustatytą laikotarpį) įvykdė ne visas statuso atkūrimo sąlygas, taip pat taikomos šios papildomos nuobaudos:

a) *pasirašiusiosios šalies atstovai* negalės būti jokios *pasirašiusiosios šalies* (ar jos narių) ir jokios *pasirašiusiujų šalių* asociacijos tarybų, komitetų ar kitų organų nariais iki reikalavimų nesilaikančios *pasirašiusiosios šalies statuso atkūrimo* arba ketverius metus (ilgesnį iš šių laikotarpių);

b) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *nacionalinė antidopingo organizacija* arba *nacionalinis olimpinis komitetas*, vykdamas *nacionalinės antidopingo organizacijos* funkcijas) šie *asmenys* negalės dalyvauti olimpinėse ir parolimpinėse žaidynėse, kurios vyks kitą kartą (atitinkamai, žiemą arba vasarą) ir (arba) pasaulio čempionatuose, kurie vyks kitą kartą, ar į juos atvykti arba negalės juose dalyvauti ar į juos atvykti iki statuso atkūrimo (ilgesnį iš šių laikotarpių): *pasirašiusiosios šalies* valstybės *nacionalinio olimpinio komiteto* ir *nacionalinio parolimpinio komiteto atstovai* ir (laikantis 11.2.6 punkto nuostatų) tai šaliai arba tos šalies *nacionaliniam olimpiniam komitetui*, *nacionaliniam parolimpiniam komitetui* arba nacionalinei federacijai atstovaujantys *sportininkai* arba *sportininkų pagalbinio personalo nariai*;

c) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra tarptautinė federacija) šie negalės dalyvauti olimpinėse žaidynėse ir parolimpinėse žaidynėse ir (arba) daugelio sporto šakų sporto *renginyje*, kurie vyks kitą kartą (atitinkamai, jei tai aktualu, žiemą arba vasarą), ar į juos atvykti arba negalės juose dalyvauti ar į juos atvykti iki statuso atkūrimo (ilgesnį iš šių laikotarpių): tarptautinės federacijos atstovai, taip pat *sportininkai* ir *sportininkų pagalbinis personalas*, dalyvaujantys tarptautinės federacijos sporte (arba vienoje ar keliose to sporto šakose); ir

d) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *didžiųjų renginių organizacija*):

(1) *pasirašiusioji šalis* negalės gauti Tarptautinio olimpinio komiteto finansavimo arba kitų

pripažinimo privilegijų, negalės būti Tarptautinio parolimpinio komiteto nare, jos negalės pripažinti jokia kita *pasirašiusioji šalis* ir ji negalės būti jokios kitos *pasirašiusiosios šalies* nare iki statuso atkūrimo (o vėliau ji vis tiek negalės atgaline data gauti jokio finansavimo arba kitų privilegijų už reikalavimų nesilaikymo laikotarpį iki statuso atkūrimo);

- (2) bus prarastas visas ankstesnis jos *renginio* pripažinimas olimpinių žaidynių arba parolimpinių žaidynių renginiu.

B.3 Jeigu nesilaikoma vieno arba kelių esminių reikalavimų:

B.3.1 Pirmiausia pažymėtina, kad:

- a) *pasirašiusioji šalis* praras visas WADA privilegijas;
- b) patvirtinta trečioji šalis *pasirašiusiosios šalies* sąskaita prižiūrės arba perims kai kurią arba visą *pasirašiusiosios šalies* antidopingo veiklą, įskaitant iki šešių vizitų per metus, kurių visos sąnaudos (jei žinomos) bus padengtos iš anksto;
- c) jos atstovai negalės būti jokios *pasirašiusiosios šalies* (ar jos narių) arba *pasirašiusiųjų šalių* asociacijos tarybų, komitetų ar kitų organų nariais vienus metus arba iki reikalavimų nesilaikančios *pasirašiusiosios šalies* statuso atkūrimo (ilgesnį iš šių laikotarpių);
- d) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *nacionalinė antidopingo organizacija* arba *nacionalinis olimpinis komitetas*, vykdamas *nacionalinės antidopingo organizacijos* funkcijas):
- (1) *pasirašiusiosios šalies* šalis nurodytą laikotarpį negalės rengti olimpinių ir (arba) parolimpinių žaidynių ir (arba) jai nebus galima suteikti teisės rengti pasaulio čempionatus arba kitus *didžiųjų renginių organizacijos* organizuojamus renginius;
- e) šalies vėliava nebus keliama ir *pasirašiusiosios šalies* šalies *nacionalinio olimpinio komiteto* ir *nacionalinio parolimpinio komiteto* atstovams, taip pat (laikantis 11.2.6 punkto) tai šaliai (arba tos šalies *nacionaliniam olimpiniam komitetui*, *nacionaliniam parolimpiniam komitetui* arba nacionalinei federacijai) atstovaujantys *sportininkai* ir *sportininkų pagalbinių personalas* negalės dalyvauti olimpinėse ir (arba) parolimpinėse žaidynėse ir jokiame pasaulio čempionatų *renginyje*, kurie vyks kitą kartą (atitinkamai, vasarą arba žiemą), ar į juos atvykti arba negalės juose dalyvauti ar į juos atvykti iki statuso atkūrimo (ilgesnį iš šių laikotarpių);

f) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra tarptautinė federacija) tarptautinės federacijos atstovai, taip pat jos sporte (vienoje ar keliose to sporto šakose) dalyvaujantys *sportininkai* ir *sportininkų pagalbinis personalas* negalės dalyvauti olimpinėse ir (arba) parolimpinėse žaidynėse ir jokiame kitame daugelio sporto šakų *renginyje*, kurie vyks kitą kartą (atitinkamai, vasarą arba žiemą), ar į juos atvykti arba negalės juose dalyvauti ar į juos atvykti iki statuso atkūrimo (ilgesnį iš šių laikotarpių);

g) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *didžiųjų renginių organizacija*):

(1) kai kuri arba visa *pasirašiusiosios šalies antidopingo programa* jos *renginiuose* jos sąskaita bus prižiūrima arba perimta iki statuso atkūrimo;

(2) ji negalės gauti tam tikro arba viso Tarptautinio olimpinio komiteto finansavimo ar naudotis kitomis pripažinimo lengvatomis, negalės būti Tarptautinio parolimpinio komiteto nare, jos negalės pripažinti jokia kita *pasirašiusioji šalis* ir ji negalės būti jokios kitos *pasirašiusiosios šalies* nare iki statuso atkūrimo (o vėliau ji vis tiek negalės atgaline data gauti jokio finansavimo arba kitų privilegijų už reikalavimų nesilaikymo laikotarpį iki statuso atkūrimo);

h) jeigu yra sunkinančių aplinkybių, iš *pasirašiusiosios šalies* bus reikalaujama sumokėti baudą.

B.3.2 Jeigu *pasirašiusioji šalis* per dvylika mėnesių nuo B.3.1 punkte nurodytų nuobaudų skyrimo (arba per kitą *WADA* arba, ginčo atveju, *CAS* galbūt nustatytą laikotarpį) įvykdė ne visas statuso atkūrimo sąlygas, taip pat taikomos šios papildomos nuobaudos:

a) jos atstovai negalės būti jokios *pasirašiusiosios šalies* (ar jos narių) arba *pasirašiusiųjų šalių* asociacijos tarybų, komitetų ar kitų organų nariais tol, kol reikalavimų nesilaikančios *pasirašiusiosios šalies statusas* nebus atkurtas (ilgesnį iš šių laikotarpių);

b) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *nacionalinė antidopingo organizacija* arba *nacionalinis olimpinis komitetas*, atliekantis *nacionalinės antidopingo organizacijos* funkcijas) *pasirašiusiosios šalies* valstybė negalės rengti olimpinių žaidynių ir (arba) parolimpinių žaidynių ir (arba) jai nebus galima suteikti teisės rengti jokių pasaulio čempionatus, o valstybės vėliava nebus keliama per tokius *renginius* tol, kol *pasirašiusiosios šalies statusas* nebus atkurtas arba ketverius

metus (ilgesnį iš šių laikotarpių);

c) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra tarptautinė federacija) *pasirašiusioji šalis* negalės gauti tam tikro arba jokio Tarptautinio olimpinio komiteto finansavimo ar kitų pripažinimo privilegijų, negalės būti Tarptautinio parolimpinio komiteto nare, jos negalės pripažinti jokia kita *pasirašiusioji šalis* ir ji negalės būti jokios kitos *pasirašiusiosios šalies* nare tol, kol jos statusas nebus atkurtas arba ketverius metus (o vėliau ji vis tiek negalės atgaline data gauti jokio finansavimo arba kitų privilegijų už reikalavimų nesilaikymo laikotarpį iki statuso atkūrimo);

d) (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra *didžiųjų renginių organizacija*):

(1) ji negalės gauti tam tikro arba jokio Tarptautinio olimpinio komiteto finansavimo ar kitų pripažinimo privilegijų, negalės būti Tarptautinio parolimpinio komiteto nare, jos negalės pripažinti jokia kita *pasirašiusioji šalis* ir ji negalės būti jokios kitos *pasirašiusiosios šalies* nare tol, kol jos statusas nebus atkurtas arba ketverius metus (o vėliau ji vis tiek negalės atgaline data gauti jokio finansavimo arba kitų privilegijų už reikalavimų nesilaikymo laikotarpį iki statuso atkūrimo);

(2) bus prarastas visas ankstesnis jos *renginio* pripažinimas olimpinių žaidynių arba parolimpinių žaidynių renginiu;

e) jeigu yra sunkinančių aplinkybių, iš *pasirašiusiosios šalies* bus reikalaujama sumokėti papildomą baudą.

B.3.3 (jeigu *pasirašiusioji šalis* yra tarptautinė federacija arba *nacionalinis olimpinis komitetas* arba nacionalinis parolimpinis komitetas) jeigu *pasirašiusioji šalis* per dvidešimt keturis mėnesius nuo B.3.1 punkte nurodytų nuobaudų skyrimo (arba per kitą *WADA* arba, ginčo atveju, *CAS* galbūt nustatytą laikotarpį) įvykdė ne visas statuso atkūrimo sąlygas, taip pat taikomos šios papildomos nuobaudos: sustabdomas *pasirašiusiosios šalies* olimpinio judėjimo pripažinimas ir (arba) jos kaip parolimpinio judėjimo narės pripažinimas ir (arba) jos nebeprapažįsta kitos *pasirašiusiosios šalys* ir (arba) neprapažįstama jos narystė kitose *pasirašiusiosiose šalyse*.